

ÚTMUTATÓ JEGYZETANYAG ANNUS NÉNI DALKINCSEHEZ

Mint cseppben a tenger: úgy él Hideg Anna emlékezetében és dalos lelkében a magyarság népzenejének teljessége. Ebben a dallamkészletben megőrződtek népünk honfoglalás előtti zenéjének elemei, a már Európában megélt középkor, majd az újabb és még újabb korok zene- és szöveganyagának emlékei, végül eljutottak hozzá a huszadik század könnyűzenei divathullámai és a történelmi-társadalmi események „zenei lenyomatai” is. A hagyományos zenekultúra jellemzője ez az évezredek átfogó sokszínűség. Hogy Annus néni tudatában melyik dalnak mi a jelentése, jelentősége, megtudhatjuk a tőle származó megjegyzésekből, melyeket a dalokhoz fűzött.¹ A dallamok között azonban nem árt népzene-történeti szempontból is eligazodnunk. Egyrészt azért, hogy tudatosan gyönyörködhessünk a „tengercepp” változatosságában. Másrészt: hogy akik Annus néni dalkincsének egyes darabjait tovább éltetni szándékoznak, tudják azokat térben és időben egyaránt elhelyezni népzeneink teljességéhez viszonyítva. A Kodály Zoltán és Bartók Béla kutatásai nyomán kibontakozott magyar népzene tudomány eredményei lehetővé teszik, folklórmozgalmunk mai színvonala pedig megkívánja énekesinktől, muzikusainktól, hogy ezt az elemző-megismerő munkát elvégezzék.

Az esetek legtöbbszörében Annus néni repertoárjában is elkülöníthetjük: mely dalok tartoznak Ördögösfüzes vagy az Észak-Mezőség helyi népzenei hagyományához, melyek az Erdély-szerte, ám csakis Erdélyben élő dalok, melyek a valahai Osztrák-Magyar Monarchia magyarságának általánosan ismert dalai², vagy melyek az olyan régi stílusú dalok, melyeknek változatait Moldvában is megtaláljuk, és így tovább. Fontos tudnunk: mi az, amit az iskolában tanítottak az ő gyermekkorában, ami tehát nem tartozik Ördögösfüzes hagyományos zenei anyagához. Igen érdekes aztán, hogy néhány ilyen dal esetében tetten érjük a – még az elmúlt fél évszázadban is működő – természetes, öntudatlan variáló szándékot. El kell tudnunk különíteni az újabb korok zenéjét: régebbi és újabb népies műdalokat, keringő- és tangó-zenéket, operett- és filmdalokat. Az ilyenek is gyakran árulkodnak a magyarság zenei ízléséről: mesterkéltné, nehezen énekelhető fordulataiknak, idegenszerű ritmusaiknak „kisimított” előadásában.

Egyes dalokról még nem tudunk eleget. Némelyiket esetleg csakis Annus nénitől ismerjük, esetleg csak ez az egyetlen felvételünk van róla, s még nem tisztázott: egyszeri tévesztésről van-e szó, vagy Annus néni saját tudatos alakításáról, vagy többek által is ismert, elfogadott, így hagyományosnak tekinthető változatról. Még ma, 2015-ben sem késő gyűjteni a dalokat és a rájuk vonatkozó vélekedéseket, hogy népzeneink anyagát és működési elveit jobban megismerjük és megértsük.

¹ A felvett anyagot közösen visszahallgatva a gyűjtők arra kérték Annus nénit: emlékezzék vissza, kitől, mikor tanulta az egyes dalokat, illetve milyen emlékeket őriz velük kapcsolatban. Válaszait legnagyobbreszt szó szerint közöljük. A kommentekre vagy – néhány esetben – a dalokra vonatkozó szerkesztői megjegyzéseket szögletes zárójelbe tettük.

² Jegyzeteinkben az „országszerte” kifejezés erre vonatkozik, tehát ilyen esetekben Moldva nem értendő, Bukovina azonban igen.

Ilyen hatalmas repertoárnak rövid idő alatt történő rögzítése során természetes, hogy néhány dallam előadása nem sikerült „hibátlanul”. Az ilyen eseteket igyekeztünk jelezni; s nyilvánvaló, hogy az esetlegességet, bizonytalanságot általában a dal idegenszerűsége magyarázza. Nem hagytuk ki ezeket sem, mert gyűjteményünk épp ezekkel együtt válik azzá, ami: egy mezőszéki falusi asszony tudatában élő, általa hagyományosnak tekintett zenei világ szinte hiánytalan teljessége.

Az egyes dalokhoz egy-két mondatnyi megjegyzést mellékelünk. Ezek a magyar népzene-tudomány alapvető szakirodalma és az MTA BTK Zenetudományi Intézete népzenei gyűjteményének alapján készültek. A felhasznált – illetve a további tájékozódásra ajánlott – irodalom jegyzékét alább közöljük.

Népdalaink stílus-tömbjeit és dallamtípusait Dobszay László és Szendrei Janka különítette el az 1980-as években. Az egyes stílustömböknek és típusoknak neveket is adtak – utóbbiaké általában valamelyik jellemző és/vagy ismert, odatarozó népdal kezdősora. E stílus-kategóriákat és típusneveket megadjuk, ahol Annus néni változatát egyértelműen összefüggésbe hozhatjuk az adott típussal. Népzenei Típusrendünkkel legegyszerűbben Sebő Ferenc: *Népzenei olvasókönyvének Magyar népdalstílusok* című fejezetében ismerkedhet meg az olvasó. E Típusrend az Interneten is elérhető, a www.nepzeneipeldatar.hu webhelyen. Az új magyar népdalstílus összefoglaló áttekintése Bereczky János munkája. Ő ugyan nem ad típusneveket, ám szintén jelzi az egyes dalok elterjedtségét, s így számunkra értékes, izgalmas adalékokkal szolgál. A balladákról Vargyas Lajos, a népekekről Dobszay László, a 19. és 20. század népies műdalairól Kerényi György, Sárosi Bálint és Leszler József munkái nyomán készültek útmutatásaink. A dalok egy része eredetének és kapcsolatrendszerének meghatározásában Paksa Katalin és Pávai István segítettek.

Erdélyi-Molnár Klára

Irodalomjegyzék

Bartók Béla – Kodály Zoltán (szerk.): *A Magyar Népzene Tára – Corpus Musicae Popularis Hungaricae*. I–XII. A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából alapította Bartók Béla és Kodály Zoltán., Budapest, Zeneműkiadó, 1951-2011.

Bereczky János: *A magyar népdal új stílusa*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2013.

Dobszay László: *A magyar népének* I. Csomasz Tóth Kálmán emlékének. Veszprémi Egyetem, 1995.

Dobszay László – Szendrey Janka: *A Magyar Népdaltípusok Katalógusa – stílusok szerint rendezve* – I. Budapest, MTA ZTI, 1988.

- Jagamas János – Faragó József: *Romániai magyar népdalok*. Bukarest, Kriterion, 1974.
- Kerényi György: *Népies dalok*. Kodály Zoltán (szerk.). Népzenei Könyvtár 3. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1961.
- Kodály Zoltán: *A magyar népzene*. A példatárt szerkesztette: Vargyas Lajos. Budapest, Editio Musica, 2006 (1937)
- Leszler József: *Nótakedvelőknek*. Budapest, Zeneműkiadó, 1986.
- Pávai István – Richter Pál (szerk.): *Magyar népdaltípusok példatára*. 2010. <http://www.nepzeneipeldatar.hu/>. (2015. június 19.)
- Pávai István – Zakariás Erzsébet (szerk.): *Jagamas János népzenei gyűjteménye a Román Akadémia Folklór Archívumában*. Cluj-Napoca – Budapest, Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române” – MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont – Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza, 2014.
- Sárosi Bálint: *Cigányzene...* Budapest, Gondolat, 1971.
- Sárosi Bálint (összeáll): *Nótáskönyv*. Budapest, Nap Kiadó, 2010.
- Sebő Ferenc (szerk.): *Népzenei olvasókönyv*. Budapest, Magyar Művelődési Intézet, 1994.
- Szendrei Janka – Dobszay László – Rajecky Benjamin: *XVI–XVII. századi dallamaink a népi emlékezetben I–II*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1979.
- Tallián Tibor – Révész Dorrit (közr.): *Bartók Béla írásai 5. A magyar népdal*. Budapest, Zeneműkiadó, 1990.
- Tari Lujza: *A szabadságharc népzenei emlékei*. 2014. <http://48asdalok.btk.mta.hu/>. (2015. június 19.)
- Vargyas Lajos: *A magyar népballada és Európa*. I–II. Budapest, Zeneműkiadó, 1976.

Sorszám a DVD-n	Közdösor (I)H ugyanaz újra telvéve A,B: különböző dallam variáns)	Annus néni emlékei a dairól	Stílus-kategória	Zeneszerző – szövegíró	Megjegyzés	Típusnév
1	A bihari határszélen	Ezt Kántor Pistától hallottam. Egy jó énekes ember volt, attól tanultam. 19-ben született. Ez szép muzsikaszóval, hahaj, amikor pihend volt, akkor egy-egy ember erre előállt, akart mulatni, cseált a muzsikás elé. „Na, húzzad az enyémet!” S akkor húzott pőrt a nyirettyűbe. Minden kedvett énekelt tudta Pikli [Mezei Ferenc: „Pikli”, 1914. sz. 1907] mindenkinak. Midőn hejgott az ajrón az az ember, aki jött a mulatságra, mindenkinak tudta az éneket.	népies műdal	Longyel Miska – Rózsa Lajos		
2	A Csap utcán	Kun Imrától tanultam. Az is meg van halva. Mind meg vannak halva.	folklorizá odott népies műdal	ismeretlen	1873-ban a főváros legnépszerűbb női egyikeként tartották számon. Első folklorizáció népszínműben: Erkel Gyula <i>A Jola, rozsza</i> (1875).	
3	A csitári hegyek alatt	Ezt is tudom, anyámól tanultam talán.	kifejtett új stílusú		Dallamvonala megváltozott, ám számos folklorizálódott, egyszerűsödött variánsát is ismerjük. Ezt a – a többihez képest megkülönböztetően különleges – változatot Kodály Zoltán gyűjtötte 1914-ben a Zóboralján. További versszakait máshonnan választva a Székely János c. daljátékban is szerepeltette. Ennek nyomán, iskolából, rádióból, a cserkészmozgalom révén stb. terjedt el széles körben.	
4	A füzési bíró lánya	A Csaba éneke, az unokám éneke ez. Nagyon szereti. Jaj, be gyönyörű az muzsikával! Lassú csárdás ez is, lehet rá kettőt erre, kettőt arra...	kifejtett új stílusú		Alapítvány ismert.	
5	A füzési csárdás cserépszendelyes	Vörös Ida néniől tanultam, egy öreg öreg asszonytól, kilencven éves volt. Ez előtt három-négy évvel halt meg, van még öt év is.	folklorizá odott népies műdal		Szövege: népszerű az 1. világháború környékén, különféle dallamokkal található meg a gyűjteményekben.	
6	A füzési falu végén	Azt sem tudom, honnan gyűjtöttem ezt össze.	ereszkedő kvintálódó pentaton		Csak Erdélyben ismert, főképpen Kolozs és Székely-Doboka megyékben, illetve Gyimesben és dallamfajta, id. még: <i>Székely bányai szöveg</i> . A dallam életrejeire jellemző, hogy – ahogyan a füzési meggyezések is sejtetik – Annus néni számára e két változat azonosossága nem tudatos.	Illova méz, te három éva
7	A füzési halastó	Nem emlékszem... Csárdás. Ezeket mind húzta Pikli. Ilyen újabbakat is húzott, nem minc csak régi-régiket. Mert már ahogy ment a világ előre, fiatalabbak keríttek be, már azoknak kellett ezek az újabb énekek. Nem emlékszem, nem tudták a régiakat.	újzserő kisambitusú		Je lemezden Erdélyben ismert dallam.	Tiszta buzából sült a kenyert
8	A füzési hármashatár	Ezt „Dódi” néniől tanultam, egy öregasszonytól. Nem tudom, hány éve van meghalva, lehet még tizenöt is. Róának hívták, de „Dódi-nak” kényeztetétek, úgy mondták a faluban neki.	emelkedő nagyambitusú		A dallam mindkét jellegzetes negyedekhez, illetve nyolcadokban mozgó – változata alapítvány ismert és közismert (Moldvát leszámítva). Erdélyben az utóbbi a gyakoribb.	Fokote a csizmám szája
9	A füzési határon	Ezt „Ángyótló”, Benedek Rózi „Ángyótló” tanultam, nagybátyám feleségétől. Benedek Márton felesége. Aki rajta van a képen, az anyám még piros ruhát... [22. kép]	regies kisambitusú		Közeli változata a Mezőságon, többek közt lakodalmi és ifjú temetéshez kapcsolódó szokásdallamként is ének. További dallamokhoz Erdély más területeiről, Moldvából és – érdekes módon – a Dél-Dunántúlról ismertek.	Edesanyám rózsafája
10	A füzési hegy alatt a vadász laktanya	„Pikli” János éneke volt. Szabó János volt a rendes neve, a „Pikli” csúnya neve volt.	kifejtett új stílusú		Alapítvány ismert, gazdag változatoktól elős dallam.	
11	A füzési hegy alja	Ezt is muzsikálta Pikli, erre lehet táncolni.	kifejtett új stílusú		Alapítvány ismert, gazdag változatoktól elős dallam. Az ország más tájain is felbukkan.	
12	A füzési hegytetőn	Ez az apósomé. Ez nagyon régi csárdás, öregnek való. Rengetősen jártak az időse, öregb rendű emberek. Ez aztán kimondottan Pikli régi zene, talán a legnépszerűbb közé tart ez. Emlékszem, apósom olyan nagy ember volt, aklán ahogy táncoltak, az anyósomat elvitte... De engemet is elvitt táncolni, én is kicsi voltam mellette. Aztán ő meg la-lá-lá... Lehet, hogy akkor muszáj volt, a hírszében, aztán ott az öregék összehívva táncoltak, erre-arra mengettek magukat, csárdást, kettőt erre, kettőt arra... Régi régi sárolt lassú csárdás. Foregtak is lassan.	pszalmódizáló		Igen régi dallamstílusunk egy darabjának hangszeres változata, melyet gyakran játszik a füzési banda, utólag „ráhúzott” szöveggel, mely aztán itt a zenekar nélkül szól meg. Az eredeti dallam tulajdonképpen a „Ne csalogass engemet” szövegrészről kerekedik.	

13-14	A tűzesi templom előtt (I,II)	Ezeket nagyanyámtól tanultam, Julikától. Az tudja nagyon ezeket a rigket. Pikli-zene ez, nagyon régi lakodalmas zene.	duda-kanász-mulattató stílusú		Közel: változatait Székéről és a szilágysági Káosztelekéről; távolabbiakat Mátrás-Tordától ismerjük. Leggyakrabban 6 szótagú sorokból áll, de tűzesi felvételeinken 7 és 8 szótagú szövegekkel fordul elő.	Az ökör a földet
15	A tűzesi torony tetejébe	Nem emlékszem.	kifejezett új stílusú		Általánosan ismert, gazdag változatokkal élő dallam.	
16	A tűzesi torony, de messzire ellátszik	Ezt a táncba hallottam az öregekbektől.	kifejezett új stílusú		Általánosan ismert, ám – Berecky János szavaival élve – „semmit nem variáló” dallam.	
17	A tűzesi zöld erdőbe születtem (A)	Nem tudom, kitől tanultam.	kifejezett új stílusú		Széles körben ismert, gazdag változatokkal élő dallam.	
18	A tűzesi zöld erdőbe születtem (B)	Testvéreimtől tanultam.	kifejezett új stílusú		A Merőszőlő és Kalotaszegről számos feljegyzésből ismerjük.	
19	A görősnak a kereké	Ezt egy menyecske-től tanultam, de meghalt a tavaly. Elővaló volt... fűzesi, lonkának hitták. Fatalebb volt tőlem vagy ő-hat évvel. Ő is tanulta az anyjától, vagy mit tudom én... Muzsikáltak is. Ez olyan szép, hogy „terrieszettek idehaza Jrdga magyar földbe, nem pedig a, nem pedig az orosz határszélebe”. Szép ének ez, Pikli-húzás, gyönyörű ez az ének muzsikája, sír!	kifejezett új stílusú		Széles körben ismert, gazdag változatokkal élő katonanótta.	
20	A kalapom, a kalapom...	Vót egy legény a fauban, „Peci” Zsigának csúfolták. Lapohos Zsigmond vót. Ez udvarolt a nővéremnek, de szüleim nem szerették. De a testvérem nagyon bele volt esve. Aztán szegény fiú volt, apámek kicát jobb módúak voltak, aztán mind ezt énekelte, hogy „Aszonták, hogy szegény legény vagyok, rossz feleségartó vagyok”. Szép ez az ének. Szép hangja volt annak, nagy táncú legény volt, új, be nagy táncú vót!	újyszerű kisambitusú		Jellegetes és népszerű erdélyi táncdallam. Ld. még: A lábodra magos sarkú cipőt ne végy.	Mikor mentem Gyergyó felé, Gyergyó felé
21	A kanyargó Tisza partján nem jó elaludni		kifejezett új stílusú		„Csak magyar világ! Ha fújjak” – állítja erről a dalról Jágamas János inaktelki ada közlőinek egyike.	
22-23	A kenderem kiázott (I,II)	Ezt egy öregasszonytól tanultam, Rozsi maminak hívták. Gyönyörű [Ánnus néni unokája] barátnőm a ükanyja volt. Úgy csúfolták, hogy „Purc” Rozsi néni. Jaj, istenem, csak emlékszek egyes dolgokra! Ez régi Bartók-ének. Kelemennek a kedvence ez. Amikor én gyermek voltam, ő már vénasszony-vót.	régies ksambitusú		A dal Kodály 1912-es kászoni gyűjtéséből való, ennek nyomán népdalkiadványok, iskola stb. közzétételével terjedt. Dalancsaládja Erdélyben és Moldvában él, ide tartozik például a bukovinai Ferek utca szögézet vagy Hogy földrajzilag közelmibb! emlétsünk a Szépkeryvárszentmártonban gyűjtött lakodalmas: Jaj be szépen jövünk mi (lc. Jágamas – Faragó 89. sz.) Az itt hallható dal tehát nem a helyi hagyomány része.	A kenderem kázott:
24	A lábodra magos sarkú cipőt ne végy		újyszerű kisambitusú		Jellegetes és népszerű erdélyi táncdallam. Ld. még: A kalapom, a kalapom ...	Mikor mentem Gyergyó felé, Gyergyó felé
25	A nagyapám régen meghott	Nem tudom, kitől tanultam. Tánczene, de nem nagyon se-ényen... Ezt énekeltem színpadon is, a Tékások is előkeltek, csak dk más szavakat mondanak, nem az én régi szavaimet. Ezt önkelltem színpadon Berecczel.	pazmalmodizáló; „raj no-”, azaz bővült strófaú dallem		A dallamtípus elsősorban a Merőszéken és a Székelyföldön, de más erdélyi vidékeken is smert.	Ne sírj, rózsám, ne keseregj
26	A szeretőm, a tavalyi (A)	Erre lehet táncolni, Marci bácsi húzta inkább [Lapohos Márton, szépkeryvárszentmártoni prímás, sz. 1917 k.), az a szentmártoni muzsikás, amikor jött vendégszerepeini Fűzesre. Pikli el volt menve máshová, s akkor noták ötét. Ebben csak egyet lépünk, erre járnak az egyszt, a zsidó: [zsidó, zsidótánc - a sűrű csárdás helyi megnevezéséül], s mind -olta előre s hátra a leányt... Hát én jól tudok táncolni is!	Egyressy Béni – [Kislalud Karoly]		A 19. század közepétől kezdve hosszú időn át a legkedvebb népies műdalok köz. találjuk. Eredeti szövegkezdete szolgál típusnéként is. Azóta – eredeti formája mellett – számos dallam- és szövegváltozatban is elterjedt ország-szerte.	Ne mienj, rózsám, a tarlóra
27	A szeretőm, a tavalyi (B)	Ezt Danuza Ilonától tanultam. Marci bácsi zene. Ez a Marci bácsi is Fűzesről származott. Szentmártonban nincsenek Lapohosok, fűzesi származású, csak Szentmártonba nűsült. Ő még öregebb volt, mint Pikli, csak élemt más faluba.	dúr-ereszkeő		Közel: változatai a Felső Máros és a Nyárad mentéről. Csíkból, Gyimesből és Moldvából ismertek nagy számban.	Ha megerem jövendőbe
28	A Tiszának, a Dunának	Fűzesről származott. Szentmártonban nincsenek Lapohosok, fűzesi származású, csak Szentmártonba nűsült. Ő még öregebb volt, mint Pikli, csak élemt más faluba.	kifejezett új stílusú		Széles körben ismert, gazdag változatokkal élő dallam.	
29	Ablak alatt sűrű akác	Ez hallgató, ezt a sógoromtól tanultam, Hldog Márditól. A hallgatokat is tudta Pikli, jaj, de szépen tudta! A Marosment-jenyveséről is bo gyönyörűden muzsikáta nekem, mikor a pap, a csetekli pap lánya ment férjhez. Engeme: kiállítottak oda melléje, hogy énekeljem. Mindenki ült az asztalnál, s engemet odatettek, hogy vele énekeltem muzsikaszóval.	népies műdal	ismeretlen	Eredeti szövegkezdete: Ablak alatt sír az akác ...	

30	Ablakomba, ablakomba besürott a holdvilág	Nem emlékszem.	kifejlett új stílusú		Széles körben ismert, gazdag változatokkal élő dallem. Terjesztésében ugyan részt vettek kiadványok, iskola, cserkészmozgalom is (gyűjtötte pl. Bartók 1906-ban Turán), ám a helyi különbségeket – számos más dallem esetével ellentétben – ez nem írta felül.	
31-32	Ablakomba besürott a holdvilág (I,II)		új szerző karambitusú		Elsősorban Erdély szerte elterjedt dallem.	Hallottatok, ...-n mi történt
33	Ablakomba besürott a holdvilág – románul és magyarul	A román változatok egy nagy énekekenitől tanulom, Dékúszának hívták, nagy román énekes volt az s. Rajta van a képen a román festmény. [18 kép]				
34	Adj egy kicsit, te kati	Ezt az apósomtól tanultam. Pikli, régi tánczene. Szép, nagy derék ember volt, s anyósom sovánka, botogós, de nagyon gazdag volt, mert Barabás Istvánnak volt a lánya, akinek volt a cipőligéje. Sok ilyen mulatós énekeket tudott.	duo karász mulattató sok stílusú		A táncmozgásban jól ismert <i>Hidrege fújánk a szelék kezdetű</i> dallem változata, mely itt lassú cigánytáncként szó (nem ritka magyarul, mint amaz). Utótagja valójában nem magasán, hanem egy oktávval lejjebb éneklendő, illetve értelmezendő.	
35	Adj a Isten sok-sok István napokat		folklorizálódott népies műdal		Az 1863-ban megjelent kiadvány, A legszébb 101 magyar népdal szerinti szerzője Deme Géza.	
36	Ágról ágra		műdal	Pápai Mihály Kálmán (a szöveg az ő munkája, a dallem szerzősége kérdéses)	2. világháborús, igen népszerű katonanóta. Szövegének kezdete: <i>Nem látok én téged többé</i> . Keringőútonként máig általánosan ismert és használatos.	
37	Ahova le fognak tenni	Piklik erre keringőt szokott játszani.				
38	Akkor elértek ez karácsony napját		kifejlett új stílusú		Számos változatban, általánosan elterjedt katonanóta, a magyarországi szlovákok körében szerelmi szöveggel népszerű.	
39	Akkor szép a huzár	Ezt Kisfalussy Andrásról tanultam, amelyik rajta van a mesekönyven. Meghalt az is.				
40	Akkor szép a magyar lány	Ezt Márton Albrechtől tanultam. Az ztyénnyőn tudni énekelni. De az is fregebb volt, mint én, vagy hét-nyolc évvel. Ilyen tudta ezt énekelni. Ez lakodalmi is. Micsoda hangja volt!	kifejlett új stílusú		Széles körben ismert, gazdag változatokkal élő dallem, szövege a katonasághoz és a lakodalomhoz egyaránt köt.	
41-42	Akkor szép az erdő, mikor zöld (I,II)		korai új stílusú		Változatok Kalotaszékről, a Mezőségről, a Felső-Máros mentéről, Csikból és Gyimesből ismertek.	Semmit se vettem
43	Áldja meg az Isten	Ezt is Pápostól tanultam [lakatos Márton „Pépas”, Annus néni nagybátyja], mert foglyos volt három vagy négy évig Németországban a második háborúban. Az előzőben nem volt, csak a bátyjai. Ő és édesapám még fiatalok voltak. Édesapám magyar cserdör volt, és elbújt az erdő, s megúsza. Nem vitték ki a háborúba. De Pápost elfogták, de szerencsére a németekhez jutott, és ott könnyebb volt a fogság, mint Oroszországban. Nem tudott szépen énekelni Pápis, de szerette az életet, ja, engem mennyit érekelte! „Annusám, drága”, brókká úgy mondta, „kicsi Annusám”.	új szerző karambitusú		Közeli változatok Erdélyben, távolabbiak a Telföldön és a szlovákok körében ismertek.	
44	Áll a hadihajó	Ezt a Szappanyosról tanultam, aki egyidős az urammal. Rajta van a kunfírnálú képen [44. kép]. Szép hangja van, de úgy le van öregedve az s... Hogy ő is úgy lát engemet? De én ötlet erősen öregnek látom. Fleg tronygrónk ezek a koromhó aszonyok. Koncylan monón.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert katonanóta.	
45	Áll a hajó a Balaton vízébe	Ezek új dalok, nem olyan régi-régi. Itt újabb világban vagyok, itt már jó nagy lány vagyok, férjhez is menve. Ezek az énekek már lejártak... Sok ilyen éneket behoztak a magyar katonák is. Azán jöttek a munkaszolgálatos kisasszonyok, a pettyes kisasszonyok, jöttek munkára íre a faluba a gazdagbáknak segíni. Azok is annyi éneket behoztak!	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert katonanóta.	
46	Állj be, Marcsa, katonának	Vót egy szegény ember. Győri Imrénnek hírták. Meg vót zavarodva, de olyan szépen tudott énekelni. Mindig itt állt az utcákon, itt volt egy k csi kalyibája, ott bein egy sikátorban. Van is vers írva róla. Egy pap írta, az is egy nagy okos ember volt, és itt róla egy verset. Még apámnál is idősebb volt.	emelkedő nagybambitusú		A dallem – archívumunk adatai szerint – Erdélyben kevésbé ismert. Jellegetes viszont, hogy az általában 5. fokú főkeercia, Erdélyre jellemzően, b3-ra változott.	Állj be, Berci, katonának
47	Állok, állok a kapuba egyedül	Ezt is Veres Ida nénitől tanultam	kifejlett új stílusú		Változatok a Dunánálról Erdélyig széles körben ismertek.	

48	Alma a fa alatt	Anyámtól, édesanyám éreke volt, tudom szentül. Ezekre mind ő tanított. Apám nem nagy énekes volt, de mégis volt neki egy kedvenc éneke, hogy <i>Nincsen pénzem, se dohányom</i> , mert olyan nyílt egy ember volt.	Általánosan ismert, kevésbé variálódó dallam.			
49	Alszik a baba	Ez a testvéremé, az úgy élénkebbé, ha jönné ide! Ezt mikor volt kicsi gyermek, a nővéremnek...	Eredete: <i>Bécsi hegyeken fúlnak a szelek...</i> Annak a változatnak folytatása is van: még két 7 szótagos, csárdászerű dallamsor: Ld. alább: <i>Bécsi hegyeken...</i>	ismeretlen		
50	Amerre a magyar fűk járnak	Ezt Márton Albertől tanultam. Az gyönyörűen tudott énekelni. De az uram is szépen tudott.	Előrménye talán Reményi Béla – Kalmár Tibor szerzeménye 1915 körül: <i>Mikor az est mesélni kezd...</i>			
51	Amig hozzád jártam	Ezt is a tándban hallottam a nagy legényektől. Enne lehet tárcolni, de még mennyire...	Általánosan ismert.			
52	Amikor az édesanyám imakönyvet utoljára néztem	Ezt Ilona nénitől tanultam, „Peti” Ilonától.	Szekely Pál – Papp Tibor			
53	Amott legel, amott legel...	Ez az uram kedvence éneke. Hogy tudta fújni ezt, hajajaj! Szép hangja volt, gyönyörű neki, nincs mit mondjak, hisz azért szerettem meg, mert szépen tudott énekelni. De nem volt csúnya se, szép nagy szája ember volt.	az új stílus első átmeneti élege (régí ritmika, sablonos sorzálat)	Egy kifejezetten variálós, bár Erdélyben kevésbé jellemző, parlando új stílusú dal változata, amelyet azonban a népdalmozgalm terjesztett.		
54	Anyám, anyám, édesanyám	Nagyanymtól tanultam, ju ikától. Az mind fogalmazott énekeket, mert okos öregasszony volt, pedig csak egy k csiké öregasszony volt. A testvérem hasonlít róla, kicsi kövér. En ezt töle hallottam, mikor bánatjában..., mikor font künn a körök alatt, de jeit a pítarban is. Mikor már hitegelbe volt, ott tondogált. Mind peregetté az orsóját a téden, én kuporodtam mellé, én is egy kicsi szőre: „Mami, énekelje el! Na még egyszer énekelje el, na még egyszer!” Az inkább a szomorú énekeket szerette, mivel két fia veszett oda. Úgye milyen nehéz felnézni a gyermekokat, s készen nagy legénykorukban elvesztése, s olyan csúnya halál végzetel.	arcszerű kvintáltó pentaton	Különlegesen gazdag, elsősorban erdélyi dalváltozatokból álló rokonsága közül lehetetlen egyetlen típushoz kotri, többel is közeli rokonságban áll.		
55-56	Anyám, hogha tudta vóna (III)	Halottis, s rató érek.	egyházi népének	A halotti egyházi szertartás középkori dallamához – a <i>Dies irae</i> , <i>dies illa</i> , azaz <i>A haragnak ama napja</i> szövegű sequentiához – köthető. Közlebbi változatait már Kajoni János 17. századi kottaképeiből ismerjük. Jellemző szépsége, hogy a témához kapcsolódó számos – nemcsak egyházi jellegű – egyéb szöveget is hordoz.		
57	Arany színű rezgőnyárfa	Ezt egy Pál sván nevű fiútól hallottam, nagyon szépen tudott énekelni, később milicista lett. Attól még tarul'am énekeket, de inkább ilyen halgatónkat tudott az Art is töle tanultam, hogy <i>Az újfélre könyített már az okádfa</i> . Muzsikárai ez isteni! Fogóztak össze a legények a muzsikás előtt. Sokszor úgy is csúndtak, mikor vége volt a táncos párnak, lejart a csárdós, a zsidó, a valcer, a keringő meg a hétéltős, utána rem hagyják a muzsikust phenni, hanem: „Ni, Feri, húzzad az enyémet!” S a másik: „Az enyémet!” S húztak pánt a nyírtettyűbe. s akkor hosszasan mind muzsikálva a legényeknek... Es mük is áltunk oda a leányok, s közösen énekeltek ezeket az újabb szép énekeket. S akkor a muzsikás nüzta ezeket a hallgatokat is. Jaj, hogy tudta ezt: Pikill! Ojje, milyen szépen tudták ezt Dénessel! [Mezői Dénes, prímás, sz. 1922]	népius műdal	ismeretlen		
58	Aranyos Juliskám	Ezt László Istától tanultam. Fialalabb három évvel, mint én, ve a szüleitől tanulta, mert apja nagy énekes volt. Ez ballada	ujjzóró kiambitúsu	A megsejt lány balladája, teljes nyelvetületünkön elterjedt. Mivel Juliska, ritmusú idegeniszorú, elődusa gyarrai csúcsessége: nordsz, itt pl. többek közt a tú ságosan nagy hangterjedelmét és az alaphang-érzet bizonytalanságát: (Ld. még: <i>Istenem, Istenem.</i>)		A megsejt lány balladája, teljes nyelvetületünkön elterjedt. Mivel Juliska, ritmusú idegeniszorú, elődusa gyarrai csúcsessége: nordsz, itt pl. többek közt a tú ságosan nagy hangterjedelmét és az alaphang-érzet bizonytalanságát: (Ld. még: <i>Istenem, Istenem.</i>)
59	Árnyas erdőben	Ez keringő.	műdal	A dallamot Erkel Hunyadi Lászlójának „Meghalt a csokzódó”-korúsként ismerjük fel, itt hallható keringő-változata és szövege is a 20. század eleje óta népszerű, továbbá ugyanezen dallam a nyelvetület több részen a lakodalmi szokásrendbe is bekorúli. Ám Erkel dallama korábbi eredetre mutat: ez a Palóczy Horváth Ádám gyűjteményéből ismert, <i>Mors! siess hozzád vissza...</i> kezdetű Napóleon-csúfoló indulónak „újrafogalmazása”. Palóczyinak ez a dallama egyébként számos más váltzatban is folklorizálódott.		

60	Árok, árok, de mély árok	Nem emlékszem, kitől tanultam, tudja a Feniva ő...	újszerű kisambitusú		A Dunántúltól Erdé vig elterect, népszerű dallam. Zenéje alig változik, szöveganyaga annál gazdagabb. Rértékessege vall műdal-eredete. E rértékes váltakozt a 19. század vége felé jelenik meg a kiadványokban. Kerényi kötetében többek közz: Blaha Lujza <i>szerepéről</i> esik szó.	Azért vagyok magyar huszár
61	Árdd alól kéken beborult az ég		lakóci-dallamkor és fríg környezete		Legnagyobbbrászt Erdélyben felbukkanó dallam, különböző szövegekkel. Ez a szövegváltozat azonban Bartók köröstől gyűjtéséből származik, mint ilyen, kiadványok, ism a, stb. útján is az ág terjedt.	Árdd alól kéken beborult
62	Árva vagyok, árva, az Isten is látja	Ez Bartók-ének. Ezt leán az iskolában tanuliam. Ezek olyan régi nőlák, Piri tanító néni tanította. Öreg vót már a tanító néni, a zenetanítók, nagyon öreg vót. Hát, én gyermekkoromban Piri tanító néni má vénasszony vót, tiszta fehér vót a haja is. Még sok ilyen tudok, efféle, mit iskolába tanulam, bartókos zene. Hát engem má tettek ki kicsi koromba színpadra énekelni, mikor vót valami ünnep és a nagyoknak szerepelés. S mind nem akartam énekelni, s az igazgató úr, aki dedapja ennek a Gyöngyi barátjának, azt mondta nekem: „Jéj, Árnus, mért nem akarsz Te énekelni? Ilisz Te úgy énekelsz, mint egy gerle!” Nem is felejttem el ezt a szót. Héltam, szegénylős voltam. Azután úgy bebátorodtam, hogy alig vártam, hogy tegyenek oda.	ereszkedő kórtváltó pentaton		Jellegetes régi, hatszótagú kórtváltó pentaton dalamtipusunk, mely a magyarság köröben – Moldvát leszámítva – számos dallam-és szövegváltozatban él. Mint ilyen, természetesen énekeskönyvekbe is bekerült. Amit itt hallhatunk: nem az erdélyi változatok egyike, hanem Vikár Béla kecskeméti gyűjtéséből, ennek nyomán kiadványokból, iskolából való. Ld. még: <i>Elvesztettem lovam</i> .	Árva vagyok, árva
63	Árva vagyok, mer elhagyott a szeretőm	Azt a Papolcz Danitól tanultam. Ő volt a suszter. Ez az öreg suszter a szomszédból. Ahogy lekötöttünk oda, olyan tizenégy éves korbomban, nem mikor kufirudlarm, már ult lakunk. Aztán nem sokat ülttem ottan, mert három év múlva már férjhez mentem. Kicsit lektam ott a faluvégen.	népies műdal	isr erellen		
64	Átal mennék én a Tiszán ladikón	Ezeket az édesanyámtól. Ő tanulta a nagyapámtól, a Benedek Mártontól, a nagy énekestől. Attól is tanuliam.	kifejtett új stílusú		Általános ismert, változatunk a többi erdélyi adathoz hasonlóan az 1. sorban fellelő kanyarodik.	
65	Az ég alatt, a föld színén	Kitől tanulam? Nem mondiam meg, ugye? Hát, a Jösteri udja... Megmondom én kitől Ennek a Papolcz Dani bácsinak volt egy fia, a Papolcz Sanyinak hívák, s arról tanuliam ezt... De szépen tudott énekelni. Mulas émbert vót, hát még harminc évvel is több vót, mint én. Gyermekidőny vótam, s má meg vót házasa... Nem is szerettem nagyon Dani bácsi, mert ilyen világi, éláppó volt, de erőst tudott énekelni. S ilyen jó számokat tudott.	duó-kanász-mulatózó stílusú		Dudánótánc jellegzetes dallamvonalaát követi, azaz előtagja leérkezik a hangtorjolelem aljára, uttagja már kevésse emelkedik fel. Régi énekes dallam hangvételre valózaira azután utclág kerültük szövegkorok. Az ismert szék magyar – pl. <i>Édesanyám, mért is szültél szövegű</i> – felépítése hasonló ohhoz.	
66	Az éjszaka nem aludtam egy órát (A)		újszerű kisambitusú		„A répdel és a népies műdal határára álló „épzódmény” – írja e dallamcsaládról Doboszy László. Da unik legközelebbi rokonsága jellemzően Erdélyben él.	Befogom a hat ókrom a járomba
67-68	Az éjszaka nem aludtam egy órát (B) -J-II	Ezt a testvéremtől... Mi a bánatért üvöm olyan vastagon? Mikor így szorítom, nem jön ki a hang, én csak olyan vastagon tudok énekelni. Máshogy megy, ritkor lassan énekelek. Lassan nem tudok énekelni, mert akkor csúnyán viszem.	kifejtett új stílusú		Jellegetes erdélyi dallamtipus.	
69	Az éjszaka nem aludtam egy órát (C)	Ezt a változatát is a testvéremtől...	kifejtett új stílusú		Jellegetes erdélyi dallamtipus.	

70	Az én babám ablakába	<p>Lz a lőkés-ének [Annus néni emlékeiben Lőkés Lászlóhoz kapcsolódó ének, aki a szomszédos Szépkényeszentmártonból származik], együtt énekeltek. Ő kezdett bele, és én is szálltam bele, mert ismertem. Talán iskolából van, Piri tanító néniől biztos. Még Piri tanító néni előtt volt egy másik tanítóném, a Hargitai Éva, heterként egyszerű-kétszer volt énekoránk. Mind ő tanította, aki tanított mindent, az tanította az éneket is. S már később nagyobb osztályos koromban az a Pirke tanító néni kimondottan énektanárnő volt. Öregbbs tanárnő volt, már nagyobb iskolás koromban. Ő egyebet nem tanított, csak énekorára jött be. Inkább ilyen barátságos énekeket tanított. Ezek iskolai énekek. Kallós azonnal megismertem, mikor egyszer énekeltem: „Annus, ezt az iskolában tanultad.” No, mondom: „S mi, ha ott tanultam?” Én még feleslesek is neki, mert össze vagyok szokva ve c. Aztán sokszor mondom: „Na, megérkeztem, Zoli Úr.” „Megérkezél, Annuska Nagysága? Megérkezél?” Ha én úr vagyok, Te nagysága vagy.” „Úszd most hogy mond am akkor magának?” Zoli bácsi nem mondom, mert csak tíz évvel nagyobb mint én, nem nagyon illik, hogy mondjam Zoli bácsinak. Akkor most csak Zolinak mondom. De „magja” Zoli, nem legezzen!</p>	újszerű k sambitusú		A 18–19. század fordulójá óta formátó, sok-sok változatban élő dallamcsalád tagja. Ez a „Jeli-nóda”-változat a Székelyföldre jellemző. (A Muzságyon is vannak bővült, strófás változatok, de azok más milyenek.)	Csipkés a szőő levele / Felcsútt a hold világa
71	Az én babám kolozsvári	<p>Táncos... Ezt húzza Pikli. Ere úgy táncolnak, mint a nyavalya.</p> <p>Ezt Papolci Danitól tanultam, az öregjől. Kallós olyan nagy zeneszerző, s ezt még nem hallotta senkitől. Nagyon szereti, minden nyáron elénekeltem velm a tábórban. Minden nyáron. Erősen szereti ezt az éneket. Akkor Barabás Istvánól [Annus néni férjének nagypapja] is taloltam ezte, de Papolci Danitól tanultam. Julcsa néni mind szlida, hogy: „Vén bolond, mind énekel a gyermekeknek!” Én gyermekleány voltam, olyan tizenhárom-tizenégy éves. De ezt Barabás István is tudta, de Danitól tanultam meg, mert oda mindig járam be [a szusterhoz]. Barabás István foglaltabb ember volt, gazdag ember volt, nem ül: le velem csak úgy énekelni. Csak amikor mentünk hántani hozzá, vagy szüretre, olyankor hallottam énekelni. Más típusú ember volt. Be szépen tudott énekelni! Az uram arra hasonlított. De anyósom is szépen tudott, hát levereék vót. Az uram olyan gyönyörűen tudott énekelni, hogyha fiatalon hallották volna, úgy nem tudott senki a feluban. Kétféle!</p>	népies műdal	Felhei István – Kalmar Tibor		
72	Az iskola udvarába		népies műdal	ismeretlen	Valószínűleg – iskolai, csokésmozgalmi – nópda emlékeiből, több ismert régi peniaton dallam egyes scraból állította össze valaki e dallamot. E formájában tehát egyetűálló, mestárséges, terjesztésre nem javasolt dól.	

73	Az utóélet könyvölt már	Ezt Pál Istvántól tanultam, az is nagyobb volt, mint én vagy öt évvel fiatalabb. '30-ban született. Úgyes táncos, barna fiú volt, de nem volt nekem szeretőm, csak kedveltem, hogy tud énekelni. S amíg emlékszem, jött a táncra, s akkor nem táncoltunk abba a párhoz, belementünk a másik szobába, ahol mikor vége volt a párnak, belehettünk menni. Ott volt karapác, pad, hogy leülhettünk, ha nem törtünk a táncosházba leülni, ahol körbe voltak padok. Nem volt olyan nagy az a szoba. S akkor egy szobában nem táncoltunk soha nem felejttem el: „István, gyere! Ameddig ingem nem taníts meg erre az énekre, addig én nem megyek serkivel táncolni, hába hívják!” De történt úgy, hogy a legények lestek a táncos szobából, s jöttek be, hogy hívják táncolni. S akkor mondtam, hogy nem megyek, ameddig ezt az éneket Istvántól meg nem tanulom. Soha nem felejttem el. Nagyon szípen énekelte, hogy most jön vissza a nagyvilági újjáról az ősz ember, mert már megöregedett, s jött vissza. Nagyon szép ez az ének. Megöregedve jött vissza, de má... Olyan nem nagyon. Ment mindenki, ahogy tudott, a szülei, a testvérei... hogy a szeretőm. S kettő, ahogy azok fiúkat az éneket, bejött a testvéreim (Szállgy volt, úgy hírták de román ember volt, szép vőgású), és az: monda, énekeljenek nekí egyet románul. Akkor nekikezdtek kettő énekelni egy román éneket. Tudom a román éneket is.	népies műdal	Várady Aladár	Eredeti szövegkezdet: Tavasz végen könyvölt már...
74	Azt gondoltad, babám, sírtam	Ezt Eránusz Andrástól tanultam. Ettől még tanultam két hallgatót is, hármát, hogy <i>Toncsics van máma nagy Orasországon</i> . <i>Én egyszer egy hadnagyocska</i> . <i>Csendes kis legénylánykádomban</i> . Ezeket az uram mind tudta, de én hamarabb, ameddig én őutána jöttem "érjhez. Monchatom, hogy ezeket mind tudja ő is, az egészet.	újszerű kisambitusú		Általános ismert, a népies műdal és az új stílusú magyar népdal felc és mutat.
75	Azt gondoltad, te ügyetlen	Szép régi tánc, Pikli kincs az. Kincs, lehet mondani. Ezek a gyöngyszemek, azt mondta Berecz. Ezt mind Kasziány Annától tanultam.	óda-karász-mulattató stílusú		„Jaj-nóia”, azaz bővíti stírfajú dallam, melyben a sorok szószáma többféle lehet, s mely lassú tempóban – vagy hangszeres előadás mellett – háromsorossá szűkülhet. Jellegetes erdélyi dallam, főleg a Mezőségen kedvelt. Jelen gyűjteményünkben ez a dallam típus kiemeléle változatban fordul elő, s jellemző, hogy ezek közül Annus néni csak kettőt nevez meg egymással azonosként. Id: Gyere rózsám, gyere hamar; Jaj istenem, jaj mit értem; Lám én szolgálégy vagyok; Mind azt mondja a reték. Mind azt mondja a torna; Nekem is volt édesanyóm; Nincsen csillag, mert lehullott a földre; Szerettelek, szeretlek.
76	Azt gondoltad, te csipás	Ezt Kasziány Annától. Az is Annuskának mondott, nem Annának írásban Anna vagyok, szép az Anna név. Itt lakott a kertünk fenekebe. Anyómmal is öregabb volt. Olyan '13-ban született: Hogy ide jöttem fejhez, nemsokára meghalt.	sratostílusú		Legközelebbi rokona a <i>Tordulj kedves lovam...</i> , mellyel tanulságos összevetni: a lassú tempó és az igen régi dallamstílusunkra jellemző „imbolygó” dallamvonal következtében nem érezzük hiányát az „elmarat” fe dallamoknak
77	Azt gondoltam, nem visznek katonának	Ezt Burcási Mártontól tanultam. Még van halva. Ezek mind meg vannak halva. 1927-ben született volt. Még azt is tőle tanultam, hogy <i>El kell menni magyar huszárnak</i> .	újszerű kisambitusú		Általános ismert – előszörben, de nem kizárólag – katonanóta, a szigorú visszatérő szerkezeten kívül az új magyar népdaltól is minden jegyét veszi. Id: még: <i>Hervad az a rózsá, kii nem fűszolnak; abrakot</i>
78	Azt mondják az emberek, az emberek	Ezt anyósmtól tanultam. Mikor mentem a rá önhöz (járású székhely), ez az éneket énekeltem, mert szabad volt egyet magyart is énekelni, egyet. Erre jól lehet táncolni.	népies műdal	smeretlen	Első sora Tímódi: <i>Egyenél: víadojáról szőz éneket</i> idézi, melynek folklorizálódott változatai előszörben a Székelyföldhöz köthetők (és népdakiványokból is ismertek). Ám második sora egyértelműen műzenei gondolkodású. Változatát nem ismerjük, tehát egyedi különlegességnek kell tartanunk.
79	Azt mondják az emberek, azt mondják az emberek	Ez is olyan Márton Albert-ének. Nagyon szép ez az ének.	népies műdal	smeretlen	<i>Azt mondják, hogy nem mernek...; Gyerelek ide, darutallos legények...</i>
80	Bakony erdő gyászba van	Ezt nagyanyarától tanultam, Birtól. Ő is tudott énekelni, de nem valami kiválóan.	folklorizálódott népies műdal	smeretlen	Általános ismert, változóképp dallammal és sokféle szöveggel, de leggyakrabban az itt is megjelölt, ponyvaballada szerű műszöveggel.
81	Bárscak lányokat is sorozának	Amikor a legények mentek a sor alá, hogy katonának osztották be, az uton énekeltek. Aposztól tanultam.	kifejtett új stílusú		Országsszerte ismert dallam. Különlegessége a harmadik-negyedik sor „egybe komponálása”. Id: még: <i>Jaj, de szépen harangoznak</i> .

82	Barna dúsnak hegyein	Ezt is Papolczi Dani tudta ezeket. Valahol megvan a Papolczi Dani-kazetta nekem. Meg kell kérjésem Csabától, ő ha tudja: véletlenül énekel rajta Papolczi Dani. Nem tudom, ki vette fel, jöttek Magyarországról. Még egy öreg-öreg oláhné is énekel rajta olyan szomorú zenével kesergőt, és Papolczi Dani vagy két öneket. De őt nem énekelek azon. Kicsi leány voltam.	újszerű kicambitusú		18. századi műdal, névnapköszöntő és betlehemes változatokban (pl. Frigyében gyakranb, mint a többi tájainkon: 74+84+5 szótagos, négyesorosnak tekintendő.	Mest éreztünk e helyre
83	Barna Kislány kiállott a kapuba	A látnon hallottam a nagy leányektól, nagy leányuktól. Erőst fe tudtam fogni, erőst szerettem menni a tüncebe, hogy hulljam, ahogy énekelnek, s ahogy táncolnak. Aztán másnap féltem menni az iskolába, mert árultak be, hogy mindig jérok a nagytáncra. A többiek, akik nem jártak, élkeket nem érdekeltek az ilyen, árultak be. De nekem szerencsém volt, mert jó tanuló voltam, aztán nekem megbocsátottak a tanítók. Irigyelek voltak hát.	folklorizálódott népies műdal		Az Elnemnek én tihozzátok, ongyalom... kezdett népies műdal negyedik sorának jellegzetes hangzere: verbunkos fordulat helyett it: az első sorhoz hasonló a befejezés; ez és az „eredeti” forma egyaránt széles körben elterjedt.	Elnemnek én tihozzátok egy este
84	Barna Kislány, ha tudtad, hogy nem szeretsz	Ez a Pikk szörje, úgy is van megjegyezve a füzetomb, hogy NÉLU zenéje [It]. Meze Ferenc „Nelu”, „Kis Pikk”, primás, sz. 1948). Olyan szépen tudja ezt Nelu csinálni! Ez énekeltem Szlovákiába, s ott volt Marci János Suvától [Maneszes Márton „Kankor”, magyarszavú primás és énekes, sz. 1939].			Honfoglalás előtti kis hangterjedelmű pentaton callensztikusunkhoz tartozik az a dallam, melynek hangszoros változata a Mezőségen máig kedvelt „vástaghúros”. Annus néni „ajaj-nyát”, tehát szöveganyaga szempontjából bővült strofát – teremtett bekle, ám a megszólaló dallam vonala és formája az eredetihöz képest szabálytalan, székletlen – akár „romlottnak” is tekinthetjük.	
85	Bécsi hegyeken	Ez is olyan Papolczi Sanyi önék. Olyan légrád énekel voltak [léha]. Olyan komolyan énekel.	népies műdal	ismeretlen	Ld. még: <i>Álszik a baba</i> .	
86	Beli buba	Azt a festvértől tanultam, és a Lakatos Anna nagyménimől is hallottam. Ez olyan régi alató. Úgy aluttek régen a gyermekokat.	pszalmizáló stílusú		Az egész stílusomb csak Erdélyben és Moldvában él. Az alató mufajra és a zene régiségére is jellemző bizonyos rögtönzészzerű „szabálytalanság”, azaz a szerkezet, a szótagszám, a dallamvonal változékonysága.	
87	Beszéd – Annus néni a család első világháborús idejéről		kifejtett új stílus		Jellegzetes erdélyi új stílusú dallamtípus. Nem kivételes jelenség az – it – is megjelenő – egyéni stílváltozat sem.	
88	Beszéd – juhmerés					
89	Beszéd – lakodalom					
90	Beszéd – táncmulatságokról					
91	Beszéd – a fűzési táncrend					
92	Beszéd – balladákról					
93	Betlehem kis falucskába	Ezt tudom gyermekkoromtól, édesanyámtól, nagyanyáimtól. hát ez régi kánta. Mikor jártak a gyerekek kántálni a házakhoz. Aztán van nekem vagy hat-héttele kántám is, ki amilyen tudott.	újszerű kicambitusú		Jellemzően erdélyi karcsonyi kánta.	Betlehem kis falucskában
94	Bízony, csak meghalok	Ezt is kun imától tanultam, mert valamilyen szerepet (szincarabot) játszottak. Ő hat évvel volt öregebb, mint én, és ő volt beimé.... Az a Márton Irma (aki testvér volt... Márton Imre, Márton Albert, aki nem tudta már a Kézdyt énekelni nekem), az volt Görög Ilona. Ez a kun Irma, nem aláltak egy olyan férfi szereplőt, aki eljatszódik a férfi szerepet, feleltették férfinak, s ő volt Bertolaki László. És ezt tőle tanultam, nem emlékezett már rá. Később a <i>A falu rossza</i> t is előadták, abban is kun imával tanultam azt, hogy <i>Kútregasra szállott a sas, ongem főzsi ne csalogass, Én vagyok a falu rossza</i> , de ők más hangor, nem, mint Kallós. hanem így... De szebb a kálisse. A pajná volt egy régi istálló, s a csúriben adták elő. Fehér gyolcs lepedőkből volt függöny csinálva, azt húzták. Ezt csinálta a fiatalság, mer felhírt nagy fiatalok voltak, én kicsi leány voltam, nem is volt szabad menni. Előadták dalelőtt a gyerekeknek, este a nagypapnak. Mi csak a nappalira mentünk, mikor a gyerekeknek adták elő, este nem ergődtek bc. A <i>Bor</i> című szerepet, a <i>Sári bíró</i> t, ez az ének, hogy <i>Sári bíró hum, hum, hum</i> , ezt is énekeltek a szerepben. Mind emlékezem még valamennyiben mindarra.	srátostílusú	Vikár Béla főnagrafós gyűjtése (1902-ből, az utvárhelységi Rugonfalváról) nyomán kiadványok, iskola stb. révén ismerték meg más vidékek lakói.	Bihari sír-útó	
95	Brassó, Arad, Temesvár		műdal	ismeretlen		A pesti korban kezdetű indulószertű darabnak ez csak egy tizedeke: <i>Brassó, Arad, Temesvár...</i>
96	Brassó fölől	Ez is szép mulató, erre is lehetett táncolni. Húzza Pikk! ezt. Hát ezeket tudja mind az uram is.	kifejtett új stílus		A talánosan ismert katonanóta.	

97	Búsulj rózsám, mert én sírok	Iskolai. Régi Bartók-típus.	ereszködő moll népies módosítos – folklorizálódott		Dalunk leginkább a megjelölt, műdal-eredetű tipushoz áll közel, ám épp a 4. sor jellegzetes műdal-szerű fordulatában nem hasonlít hozzá. Az itt megjelölt szöveggel, nagyon hasonló dallammal valóban: Bartók 1910-es magyaryermonostori gyűjtésében találjuk.	Tízsa partján nem jó lakni
98	Búza, búza, de szép tábla búza	Erreket a változatját énekeltem, mikor még nem létezett - adió, csak egyedül Barabás Istvánnak. Akkor jött egy olyan korszak, hogy bevezették a diffúzorokat (kis kezdetleges rádió). Kicsi diffúzor volt. S akkor engem vittek be Szamosújvárra, hogy a diffúzorba énekeljek magyarul, mert akkor nem volt magyar adás. De egyet énekeltem magyarul, s aztán minig-nyingál le lehetett hallani a diffúzorba. De akkor csak román énekek mentek a diffúzorban. Erre a dallamra énekeltem: <i>Hej, búza, búza, de szép tábla búza</i> . Na, ez volt kommunista időben. Nem tudnám magmondani, hogy kitől tanulni, de ezt kellett énekelnem, hogy: <i>Lezarájuk árpaínkat, búzáinkat, hej, így építjük uruló hazánkat</i> . Lehet, hogy iskolában tanultam.	kifejezett új stílusú		A Dunántúlon, az Alföldön és a Tisza-földön általánosan elterjedt; Erdélyből – legalábbis a gyűjtések alapján – nem ismerjük.	
99	Búzavirág, de gyönyörű a te színed	Ez: a... A szomszédba vitt itt egy öregasszony, ettől tanultam. Ettől tanultam azt az éneket is, hogy <i>Piros pörkösd napján inádoztam</i> - érted... láposi Ilona volt a születése neve, de a férje után Lapóhos. A lánykori Láposi, a férje után Lapóhos. Na, de öregasszony volt, náhát olyan 1900-ban született.	népies műdal	Dudás János		
100	Csak titokba, csak titokba	Ez volt anyámnak az éneke, az én édesanyámnak. De inkább haligató ének is. Nagyon szerettem ezt az éneket.	új stílusú		Általánosan elterjedt, gazdagon variálódó dallamtípus, első ismert feljegyzése 1938-ból való.	
101	Csak, csak, csak az esik nékem olyan keservesen	Ez a táncból van. Úgy táncolnak erre. Úgy is ismerős.	kifejezett új stílusú		Eredeti szövegkezdete, mely nyilván mű-szöveg, s melynek szerzője ismeretlen, általában más dallammal ismert. Változatunk az új stílusú népdal születésének, formálódásának tanulságos példája.	
102	Csendes kis legénylakaiban	Ez: Először... 1950-ben vagy '51-ben küldtek nekem egy levélben. Még most is megvan. Még géppel van leírva, kabona volt. S ezt írtai: <i>Temetés van mármir nagy Orszárcsúghán, vajon kit temetnek, vajon ki lesz árva...</i> Erőssz András nem volt szeretőm.	műdal	Leitner Pál – Leitner László	1. világháborús katonanóta.	
103	Csernovici kaszárnya	Ez: Réti Jánosról, a táncosmódo tanultam. Régen, mikor fiatalok voltunk, nem most későbbre tanultam. Mikor a nagy táncra be-be mentem én is, ő is. No, az evel nagyobb, mint én, mégvan még, és a felesége is. Jól tud a felesége is énekelni, '34-es. Kántálni együtt jártunk.	kifejezett új stílusú		Általánosan ismert, gazdagon variálódó katonanóta.	
104	Csordapásztorok	Ez: nagyanyámtól és nagynénémől, ők tudták ezeket a kántákat, ezeket a régi éneket, s a <i>Nem sajnálnám járadtságom</i> .	régies kisambitusú		A 17. század óta széles körben használt – tulajdonképpen a legnépszerűbb – karácsonyi énekünk jellegzetes erdélyi változata.	Csordapásztorok
105	Csütörtökön este	Pirike tanító nentől van ez. Még ezt is szépen muzsikálta Pikli, pedig ez is új, hogy <i>Piros alma kigurult</i> . Ugyan szépen muzsikálta, s még ezt is, hogy <i>Wincsen szebb a magyar lányról</i> . Ezt is húzta Pikli. Nem mind csak rigli-riglit, ilyen jó mulató, táncosakat is. En Pikliről, mikor jártam a táncba, azt szereltem legjobban, mikor kezdte ezzel a muzsikával, hogy <i>Ali a hadhaga a tenger közepébe</i> . Ez olyan szép muzsikával, nekem az nagyon tetszett. Ez gyakori volt neki. S akkor még, hogy <i>Mámo péntek, holnap szombat, vasárnap</i> . Ezzel is kezdte soxat, ezt is szerettem. Széppel kezdte, ilyen kedvenceimmel kezdte. Nem ilyen csibirikkel, hanem ilyen komolyabb énekekkel.	kifejezett új stílusú		Általánosan ismert, gazdag változatokkal élő dallam, ám terjedésében iskola, kiadványok, cserkészmozgalom stb. is szerepet játszott.	
106	Daru madár főnn az égen	Haligató, valakitől.	népies műdal	Iuska Jenő – Marlos Ferenc	A <i>Gül Baba</i> című operettbe készült betétdal.	
107	Dobreceni kaszárnya	Nem tudom.	kifejezett új stílusú		Általánosan ismert 1. világháborús katonanóta. Sokféle változata közül dalunk ahhoz a különleges, kifejezetten Erdélyben elterjedt alitpúshoz tartozik, amelynek 3. sora középe a hangor 8. (vagy 9.) hangján áll meg.	
108	Diófából van a...	Ezeket nagyanyám meg nagyapám... ilyesmire ének ez. Ez is szép régi ének.	kifejezett új stílusú		Általánosan elterjedt, gazdag változatokkal élő dallam.	

109	Domboldalon áll egy magas nyárfá	Ez is Pirike ének. Tanítónő. Ez iskolai.	népies műdal	Gyöngy Pál – Zagon István	Érdektől szövegkeddote: Domboldalon áll egy öreg nyárfá / Nyárfá alatt édesanyám náza...
110	Dombon van a babám...	Ezt valami barátindímtól tanultam, Daruka Mariska meg Rozuka. Ők éppen dombtetőn is altak, aztán tőlük tanultam ezt az éneket. Erre is lehetett tárcolni. Ezek testvérek voltak. Erre jól lehetett táncolni, ezt is húzta Pikli, de sokszor, jó ropogósan.	folklorizálódott népies műdal	Dóczy József	A 19. század végén született dal, eredeti szövegkezdete: Szeretőt keresek. Bereczky János egyetlen erdélyi előfordulását ismeri – Magyaréperlakáról, zenekarral, lassú csárdához –, e nélkül bizonyára gyakoribb.
111	Drága lányom ma egy hete	Halottai, sírató ének.	síratóstílusú		E dallam éneklése-muszkálása fiatal leány vagy leány tanyatésón még: Sírató; Édes lányom, ma egy hete.
112	Édes lányom, ki járt itt	Ezt is... [húzta Pikli], ez volt a Margit mama éneke. Nelu Lucia jól mondja is mindig, hogy énekeljük együtt a Margit. Mivel román, nem mondja helyesen. Szípen csinálja ezt Nelu, clyan vekonyan, magosan kezd fent. Olyan szípen húzza.			Új stílusú, visszatérő szerkezetű dallam farszerecs csárdászereformájára húzott szöveganyag, mely ilyen módon másféle ritmust produkál, benne a csárdást már nem ismerjük fel így inkább gyors csárdához tartozhat). Ld. még: Ez a kislány de beteg.
113	Édesanyám, beteg vagyok	Papolczi Sanyitó... Még Dani bácsi is fűta tán, mert fia volt. Tán még románul is volt ez... Nem vagy egy román zenésztől származik ez?	pszalmódviraló stílusú		Dallama, hangkészlete a pszalmódizáló stílushoz köti, ritmusa, szöveghasználatát alapján „jai-nóta”, azaz bővült strófájú dallam. Erdély-szerte több helyen felbukkan, a Szilágyságtól a Csiki-medencéig. Ld. még: Engem anyám megörközött.
114	Édesanyám, felöleim jaj de sokat beszélek	Marci bácsi, szentmártoni zenésztől. Ezt is muszkálta. Szípen muszkálta. Ez is beindító volt a táncra.	kifejtett új stílusú		Víznyitlag kis számban, de országsszerre felbukkan és variálódik, a Dunántúltól Erdélyig.
115	Édesanyám, ha bejőn...	Hát, ezt az isko ásoktól tanultam ezt: „Ot: lát engem a táblánál... töröm ér az eszemet, vakarom a fejemet, de Hába.” Mert nem jut eszembe a lecke.	népies műdal	ismeretlen	Édesanyám ha bejőn: 1885 körül jelent meg gyűteményekben és hamarosan igen népszerűvé vált. Ennek „továbbfejlesztéseként” születhetett meg másik dalunk, mely ma is a legkedveltebbek egyike.
116	Édesanyám is volt nekem	Ínkább hallgatós-féle.	népies műdal	ismeretlen	
117	Édesanyám rózsafája	De ezt vajon kitől tanultam? Jaj, má eszembe jutott. Ettől a Szappanyos Domától, nagy énekes volt. Apósonnal volt egy-évi. S ettől tanultam azt is, hogy Még a kislány, meg a kislány, korsz a kezébe. '13-as születésűek. Szípen tudott énekelni, sok éneket tanultam tőle is.	óuda-kanász-mulattató stílusú		Előszörban Buzarol, Feketelekről ismerjük, de Szilágy és Maros-Torda vármegyék területén is felbukkant.
118	Édesanyám, adjon Isten jó estét:	Ialán Győri Dantol, akivel le vagyok fényképezve. Akivel a Szidorekál [Rostás Istidor, vasszentivaii kórtás, sz. 1950] vagyok. S azon még Balog [Varga Lázár, erdőszombattolli prímás] is még ember! Nelu is voltak csak szép számai és jól tudott, nem? Meg van halva Győri Dan, '30 ban született. Győri Daninak ez volt az éneke, hogy <i>Élek és csendesen az őrtartólárok</i> . Ez ismerős, nem?	kifejtett új stílusú		Közelv változatok nem, tágabb rokonságot számos külön típusba sorolva ismereti Bereczky János kötele. Ld. még: Ez a kislány alla tézenhat éves...
119	Édesanyám, édesanyám mi vagyok a zsebébe	Hallgató.	népies műdal	ismeretlen	
120	Édesanyám, hol fogok én meghalni	Nagyanymtól tanultam. Mnd ilyen szomorú vannak. Mind ilyen szomorú énekeket tanulta n.	kifejtett új stílusú		Különösen népes dallamcsalad tagja: számos egyéb között közeli rokona pl. a <i>Kömegek a doberdől harterre</i> kezdetű katonanóta.
121	Édesanyám, hol van az az edes tej	Ezt is nagyanyámtól, anyámtól. Ez az, hogy <i>Móra pontok, holnap szombat</i> ... Nyugodtabb csárdás, lassúbb csárdás.	óuda-kanász-mulattató stílusú		Legnagyobb számban a <i>Mezőságyán</i> , de Erdély más téjain is előforduló dallamtípus.
122	Édesanyám, sejehej, kiál a kapujába	„... kiállt a kapuba” – nem jól mondtam. Ez olyan Benedek Mátyásos ének, nagyapám... Lakatos Jánosól [Annus néni nagybátyja] is hallottam.	újszerű kuambitusú		A dallam stiliaris értelmezése nem egyszerű: rokonítható egyes pentaton ereszkedő típusokkal is, Bartók szerint – magyar hatás alatt keletkezett – román dallam átvétele, utolsó sora a 19. század csárdás zerejéhez köti. Változatok Kolozs, Szolnok-Doboka és Szilágy megyében találjuk nagyobb számban, de ettől nyugatabbra: Ung, Szatmár, Zemplén és Bihar megyékben is felbukkannak.
123	Édesanyám, sejehej	Ezt Dénesék húzta s Piklivel. Ezt is apósmótól... Nagyon mulatságos volt apósom, népszerűbb volt, mint az emborem. Az emborem bezzárabb te-mésztől volt. ő huncutabb megjelenésű volt, az apósom. Még hogy tudott mulatni! Dehát, az uram is tudott, Hideg Isván, ő s.	kifejtett új stílusú		Közelv változatok nem, de hasonló felepfész, főként katonanótárokonságát megállaljuk Bereczky János köteleiben.

124	Édes lányom, ma egy hete	Ez a halotti búcsúztató zenével, Pikli-zenével. Ezt ő játszotta, szegény leje. Milyen gyönyörűen! Nyúlósabban kell énekelni. Úgy történt, hogy ha fiatal volt, akkor megvolt a prédikáció, s akkor a zenész meg volt hívva, mikor vége volt a prédikációnak, a papí mesének, akkor kezdte a muzsikás a búcsúztatóját zenével a fiatalnak. Csak a temetéskor, csak a sírnál s akkor kikszírik, s ha tényleg fiatal volt, s nagy felhőt, csináltak neki... Mikor lejötték a temetőről a nyúlósulányok, hát nyúlósulány s hat fiú, mert azok vitték ki rúdon a temetőbe, akkor a bánatos szű ők csináltak neki egy kis tórt: az ő tiszteletére. Az volt a lakodalmi, úgy mondják, hogy a lakodalmát. S akkor ott muzsikáltak, s ettek, s mindenki utána hazament. De ilyen bánatosokat muzsikáltak ott, nem vig éneket, ilyen szomorú énekeket muzsikált pikli, nem ropogós csárdásokat, hát a szőlőknek nem volt kedvük, hogy olyat halljanak. Bánatosot, amire tudtak sírni. Mert a bánatos zene, szép az. S van valakinek bánatja, jön, hogy sír on, nem hogy öröme-jöjen. Mind muzsikálják ezt, hogy <i>Hej, búra, búra...</i> , olyan szomorú, hogy <i>sír, ál benne, s lól a vízen van egy malom...</i> , az is milyen gyönyörű. Még eszembe jutott nekem még ilyen nagyon bánatos, ez is szép muzsikálna. Ez románul is van.	népies műdal – 19. századi táncdal		É dalaim éreklése-muzsikálása fiatal legény vagy leány "emelésén Erdély nagy területén elterjedt; ezt a szótást górszálának hívják. Ld. Górszálás és csoportja még: <i>Sírvár</i> .	
125	Ég a kunyhó, ropog a nád	Ez zsidó [sírú csárdás].				
126	Ég a lámpa a függönyös szobába	Itt volt a szomszédomban egy öregember, a tavaly halt meg, nyilván valamennyi éves volt. Őtélc tanultam. S azt is, hogy <i>Este van, este van, aluszok a lányok</i> . Szabo Sanyi, de volt a mellékneve a „Pike” Sanyi. Ez is szép Pikli-zene. Jaj, de szépen hűtta Pikli Döncselt!	kifejett új stílusú			
127-128	Égbe nyúló hegyek alján (I,II)	Ezt tudja kitől tanultam? Olyan nagy-nagy lány volt: ő, nyolc évvel nagyobb, mint én. Annak a lánya, annak a kövér asszonynak, a Names utcai vépen [11. kápl], a Ráki néni facheinek a leánya volt. Sok éneket tanultam ettől is. Tőle tanultam ezt is, hogy <i>Főnn a Tótra...</i> Szerettem a romantikus énekeket, a mulatós is, de az ilyeneket is nagyon szerettem.	népies műdal	ismeretlen	1. világhábo-ús katonanóta.	
129	Egy asszonynak, egy asszonynak...	Ez is Marci bácsi-muzsikálás volt. De Pikli is hűzta. Ropogós.	kifejett új stílusú			Országosan elterjedt; a 2. viláshak ismétlésként viszont egy másík, csak Erdélyben és Moldában előkerült: dállam utótagja „őtt Annus néni eszébe. Ez utóbbit, <i>Fj, csillag, csillag...</i> kezrettel, az új stílus egyik legkorábbi moldvai adatként tartjuk számon – természetesen katonanóta.
130	Egy barba szép kisánya	Hogy tudtam, mikor kedvem volt! Kellemesen, szeretősen énekelni, vagy hogy mondjam... Maggyerőden érekelni. Ezt kitől tanultam? Hálcu -enlöl, aki most 92 vagy 93 éves. De nagyon tudja a legényvesi!	műdal	ismeretlen		
131	Egy esziendőbe csak egyszer van Szent János	Mulatós, mulatós, hát maguknak olyan is kell... Nem? Az kell, hogy a fiatalok tudjanak táncolni. Szerecsék, hogy igazsá fel öket az a muzsikász.	népies műdal	ismeretlen	Országszerte ismert. Dallama mindenütt szinte azonos, ám 11 szótagi dallamsoraira annél változatnabb, gyakran tréfás, sőt- vaskos szövegek kerülnek.	
132	Egy magos hegytetőn	Ezt Mirgít mamától... Ballada, egy apácáról. Megszerette a gróf. De ő mivel szégyén leány volt, nem mehelett a gróf után. Akkor bánatában záródaba vonult. Elront a gróf, és köveelte, hogy nyissák ki a zárdajtót: „Rátok gyújtom a zárdát, ha be nem engedtek!” Szép ez a ballada, nagyon szép.	emelkedő nagyambitusú – idegen eredetű dállam		A 19-20. század fordulójá körül kerülhetett magyar nyelvűverületre, német vagy cseh-morva vásán énekesek közvetítésével. Országszerte smert, ám idegenszerűsége az elbáds dállami, ritmikai, szövegbeli asettlágasságelben minduntalan megnyilvánul.	

133	Egy szép május éjszakáján	Jaj, ez a menyemenek a kedvese: éneke. Ezt Gál Imrétől tanultam. Laki [felkiált] fu volt. Jött ide Fuzarc, jött egy csikvőre, s nemem kezdett udvarolni. Akkor aztán – nem felejem soha el – volt egy kocma, s ott az uram, akkor udvarolt az uram nekem, s ő is jött ide Füzére. Teiszelt nekem, mert nagyon intelligens paras volt. Még nyitabb volt, mint az uram. Csak nem nézett olyan jól ki. Törpebb fü volt és kövőbb. A férjem szép magas ember volt, egyenes, nem hassal. Széő, széő vágású. Ez is ügyes vót, de törpebb és egy kicsit kövőbb vót. Fé ek, nem tudom megmondani, melyik ének állt szebbben, rettenetes szépen tudott az is. S akkor aztán versenyeztek a kocmáiban, hogy melyik tud jobban énekelni. Nem mondtam el a múltkor ezt? S hazajött az én édesapám a kocsról, mert ő is szereti... Pálkás ember vót az én édesapám is, azért mindig a fejével dögizott, tudott a családnak is szeretni. S jött Faza, s aszongya: „Te – sosem felejem el, mondta anyámnak –, milyen énekelet halottam a kormába, az anyjauristenit, egy laci fiú, hogy tudott az is énekelni!” Istvánny tudták, hogy a szeretőm. S kettő, ahogy azok fújtak az önköt, bajlott a tsz önköt (Szilágyi volt, úgy hívták, de román ember vót, szép vágású), és azt mondta, énekeljenek neki egyet románul. Akkor nekikezdtek kettő énekelni egy román önköt. Tudom a román önköt is, mit önköltek ök kettő [énekel]. Mikor Kovászraiba voltam kezelesen, megismerkedtem a szobár a szomszéd szobában lakó bukarési nőkkel. Minden este odagyűlünk az ő szobájukba az egész románság, én voltam az énekesnője. Minden este meglehettem volna, hogy románul énekeljek nekik.	népies műdal ismeretlen	Általánosan elterjedt, gondagon variálódó, általában satona , illetve sumásdal.	
134	Egy vasárnap mentem a templomba	Jaj, ez is gyönyörű önk, mikor mentek a legények sor alá, ruzsikálta Pikli. Ez is az apósumtúl, az emberemtől.	kifejlett új stílusú	ismeretlen	
135	Egyszer mentem férjhez	Ez Győri Biri néitől, Győri Daninak az anyjától tanultam. Ő, az is ki tudta, lenne vagy száz éves. Még több száznál! Öregabb vót, mint az én édesapám. Apám 1907-ben született, ő ki tudja, 1900-as valamennyiben. Ez is csárdás, ropogós. A fiatalok szeretik az ilyen vicces énekeket, nem is az én kesergőmet.	népies műdal	ismeretlen	
136-138	Egyszer voltam nálatok (I,II,III)	Zsidó [sűrű csárdás]. Táncolt a fiú a leánnyal, mind telte előre a leányt. Így jártuk az agyast, csnáltuk a félkört is. Az szép, a legények koppintották, ahogy fölűl a lányt előre meg hátra.	műdal	ismeretlen	
139	Ej, haj, limbes-lombos a diófa reteje	Ez katonás ének inkább. Ez tüzési.	kifejlett új stílusú		Vele szinte azonos változatból csak három ismerünk (Vas, Zala, illetve Arad megyéből), közeli rokonsága azonban igen népes és elterjedt.
140	El kell menni katonának, édesanyám	Az uram, az apósom, ezeket mind tudák...	folklorizálódott népies műdal	ismeretlen	Országsszerke ismeret.
141	El kell menni katonának messzire	Ezt Borzási Marciól tanultam. Inkább mulató, amikor összefogódkodtak énekelni a zenész előtt. De táncolni is lehetett rá.	kifejlett új stílusú	Általánosan, leginkább regrutaszóveggel ismert.	
142	El kell menni magyar huszárnak	Ezt is tőle, ő szépen tudott táncolni paróásban.	korai új stílusú	Nyelvtörlet szerke ismerjük előfordulást, kisebb nagyobb dallami eltérésekkel, változatos szóveggel.	
143	El kell menni, nincs mit tenni	Ennek a változatját önköltem, mikor még rom létezett rádió, csak egyedül Barabás Isvánok, akkor jött egy olyan korszak, hogy bevezették a diffuzorokat. Kicsi diffuzor volt, s akkor engem vittek be Szamosújvárra, hogy a diffuzorba énekeljek.	duda-kanász-mulattató stílusú	Legközelebbi rokonait a legközelebbi környéken, de távolabbi da lamrokonságat is csak Erdélyen és Moldván belül találjuk.	Édesanyám úgy szerettett
144	El kéne indulni	Ezt Anditól, a mesékonyvestől [Kisláposi András], Srínpaden szerepelte kisgyermek korában. Iskolában volt. Ő is öregebb volt tőlem nyolc vagy kilenc évvel. En nem szerepeltem ezt.	duda-kanász-mulattató stílusú	Iskolázón orrólyi dallamtípus, többféle dallam-szóvegváltozattal, ám Kodály 1910-ban Gyergyószentmiklóson gyűjtött változatát iskola, kiadványok stb. is terjesztették. Jelen változatunk is így kelt új életre, s maris bizonyos változásokon esett át.	El kéne indulni, meg kén' házasodni
145-146	Élet, élet, betyárélet – románul (I,II)	Pikli muzsikálta ezt. Tudja Nelu is, ne féljen...	román modern stílusú dal	A román dallamos legújabb, ún. modern rétegéhez tartozik. Országosan elterjedt, tehát nem „fúzesi román népiál”.	

147	Élet, élet, betyárellet	Ez a... a Barthád. Az Pikli-zene. Ő [Bartha Sándor] jött, követelte, kérte, hogy nem tudok szöveget rá... De meddig itt ide, ameddig meggyerle ezt a szöveget! S az is kellett neki, hogy Haragosszák az édesanyám.	román modern stílusú dal		Az alább hallható, eredetileg román, rérténes szövegű dallama Annus néni hízott magyar szöveget.	
148	Életembe csak egyszer voltam boldog	Ezt is a testvéreimől tanultam. Ezt énekeltem egyszer a tékánál én is. Nem éppen a régi volt, de szerették.	kifejtett új stílusú		Általánosan ismert.	
149	Elhangzott a szó	Iskolában, gyermekkoromban, mit tudom én... Vagy amikor szavaltam óvodás koromban, vagy a lósten tudja. Margit, Jaj, mennyirele elvitt, minden lánchlába, annyi mindenkiel megismertett, nagy úr emberke, mindenkinck csak ajánlt be. Legkedvesebb barátám a világon, nincsen Magyarországon ilyen barátinélja... Jaj, mondom, te Margit...! Mert nem engedte, hogy magazzam, ocdig őt egyeteme volt, olyan egy művet asszony volt. Aszongyar: „Én büszke vagyok rád, hát miért nem akard, hogy ajánlalak be, mert én veled büszkén magyék mindenfele.” Még a tőzbe is ejtött velem az autójával Mindenfele bejártatott engemet... Fz a kántálás. Margit nagyménemőlt, sz az anyjától, illától, lla nénemőlt tanultam. Illát, ez nagyon lájált rója, szegényre. Minden karácsonyba mentem megkántálni, a fejemmel együtt. Mirog ez a kántát kellett énekeljük. Űlt a kanapén az ű kis házác, az ügyes ajtó befűgőnyözve, űlt a kanapén összedugott kézzel, s úgy sírt ottan. Erőst szerette ezt a kántát. De szip is ez a kánta.	műdal	új szerű kismamitusú	A magyar nyelvtrüclét keleti telén eltorjadt kerácsonvi érc, a gazdag lovács legendája. Dallama is, szövege is változó, az itt hallható: ósorságával különül el a többségtől.	A hajnali csillag
150	Elhunnt Mária	Az a fiú, aki űl az urammal a klántával a kőrtéfa alatt [15. kép] Faragó Andrásnak hívták. Ezt „Kancsi” Andorlól, ez a mellékeve. Lapothcs Andorlól.	népies műdal	smeretlen	Eredeti szövegkezdete: Kercülöm a házátokat....	
151	Elkerülz, mert szegény vagyok		népies műdal	smeretlen		
153-154	Elmegyek, elmegyek vissza sem tekintek (I,II)	Fz is a Pápisé. Sz az Flirtit a huparálóm is, mind olyan nőiái voltak.	ereszkedő kvintváltó pentaton		C dallamot Vikár Béla 1906-ban Zala megyében gyűjtötte. A nyelvetterület más tájaira, így minden bizonyos fűzere is népdalkarványok khrvifitűsével jutott el. Bár a dal nem saját hugrományból való, a népi variáló hajlam megvilvánulását jól megfigyelhetjük – és élvezhetjük – benne.	Finnyek, elmegyek
155	Elmegyek, elmegyek	Ez a Pápis nórája volt. Lakatos Márton. Jaj, hogy sírt, amikor ezt énekeltem neki! Hát, nekik nagy bánatjuk volt, egy gyerekük volt, az is világtalan. Olyan szép ez az ének, búval és bánattal.	pszalmudizáló		A dallam közel rokonsága hagyományosan valószínűleg Csikban és Moldvában volt otthonos. Váltakoztak Kodály Zoltán 1912-beli, kászorimpéri gyűjtése nyomán lett országzerzte smert és kedvelt. (Annus néni egy másik gyűjtési alkalommal azt mondja iskolában tanulta.)	Füdd el, jó szél, füdd el
156	Elmúltak a civil napok	Régi, a fiataliságtól záncon, vagy mit tudom ér... Katonás ének ez is. Erre lehet táncolni is. Ezt Pikli hogyne muzsikálta volna.	kifejtett új stílusú		Általánosan ismert és gazdagor variálódó dallamtípus.	
157	Élt egyszer egy hadnagyocská	Ezt is attól az Eránusztól. A Foróniában [Foró Budai Zenekház] egy nőnek – aki vezető nő volt, az fűzetett ki, mikor volturk annak idején – Jaj, mennyiszert kellett, hogy elénekeljem, hogy felvetették. Hogy az anyjának az éneke, azt mondta, hogy az édesanyjának az éneke.	műdal	smeretlen	Aranyvégű cigarettá címmel és Volt egyszer egy hadnagyocská kezdettel is emlegetett, általánosan ismert dal.	
158	Előrétt a hegedűm	Pápisé.	népies műdal	Dankó Pista – Békéfi Antal		
159	Elvesztettem lovam	Iskolás. Barlók fűde ez is.	ereszkedő kvintváltó pentaton		Jellegzetes régi, hatszótágu kvintváltó pentaton dallamtípusunk, mely a magyarság körében – Moldvát lexámitva – számos dallam- és szövegváltozatban él. Mint ilyen, természetesen énekeskönyvekbe is bekerült. Anit itt hallhatunk: nem az erdélyi változatok egyike, hanem Vikár Béla kecskeméti gyűjtéséből, ennek nyomán kiadványkiből, iskolából való. Id. még: Árua vagyok, árua .	Árua vagyok, árua
160	Elvesztettem szobkendőmet	Ez a párnás tánc.	ragics kismamitusú		Előszörban Erdélyre jellemző, de a nyelvterüle: többi részén is előforduló dalam, mely erdőtling – s helyenként a legutóbbi időki – felelőtek párvalasztó körjáték-fáncháoz tartozik.	Elvesztettem szobkendőmet, megvor- anyám érte

161	Emlékszel-e még az első csókra	Ez is egy tangó. Ezt is ifjú Borzási Marcell tanultam. Na, ez nem olyan öreg, még él most is. A másik Borzási Marci az más, öreg az, az nyolcvan-kilencven fele van. De ez fiatalabb, ez csak hetven.	műdal	ismeretlen			
162	Én az éjél nem aludtam egy órát		új szerű kisambitusú				„A népdal és a népies műdal határán álló képződmény” – írja a dallamcsaládról Dobosy László. Delünk legközelebbi rokonsága jellemzően Erdélyben él. Ld. <i>Az éjszaka nem aludtam egy órát</i> .
163	Én felkeltem szép piros hajnalba	Ez kánta. Vegyünk a filmen, hogy énekelem Réti Jénossal, a feleségével s a testvéreimmel. Nem muzsikálta Pikli, csak a Csendes éjt meg a Szívünk vigasztalt. Amikor hazamentek a gyerekek, jöttek a zenészek kántálni. Mikor már beesteledett, akkor indultak a zenészek a egérvékkel a lányok házkhoz. Meg ottán jött több rendbéli muzsikás, hogy mentek minden házhoz, úgyhogy egy este jött két, három rendbéli muzsikás is. Az a Csendes éj, ami riénelbe is... S a másik volt, a Pikli ezt is muzsikálta, a Szívünk vigasztalt. Olyan szípen húzta muzsikával, ritkán szaggatva, mintha most is hallom a verandában! Amikor mondja, hogy „csillag”, akkor szaggit, „villog”, „már fenn ragyog”... Szépen muzsikálta, szaggatva, pláne, ha énekelte valaki.	regista kisambitusú			Szolnok-Doboka és Kolozs megyékben, továbbá Moldvában és Bukovinában is kántáló dallam. Másik – tőle dallamában is eltérő változata Annus nánidi: <i>Kardosony szombatja estjébe</i> .	Én felkelék jó reggel hajnalba
164	Én vagyok a csongoridí gulyás	Hát, ez ismerős biztos. Ez is csárdás, ewel s kezdte Pikli a táncot. Erra olyan jól lehet a csárdást, hogy le a kalappal. Lehet pörgetni a lányt, mint annak a rendjén.	népies műdal	ismeretlen		Kissé bizonytalan az előadás: a dallamvezetés egy másik hasonló szerkezetű népies műdal dal amával keveredik.	
165	Én vagyok a falu rossz egyedű	Ezt Hidas Pistáról tanultam. Aki volt tsz-elnök, a ságorom testvére. Ez is szép, de inkább halgató az. Nem tűnik o van régiesnek, mint a népies műdal Kallósé. Pikli de szépen muzsikálta ezt is!	népies műdal	ismeretlen		Eredeti szövegzésdel: <i>Nincsen anyyi tenger csillag az égen</i> (ld. 2. versszakunkat). Előő írása megúlnósa: az 1877 ben bemutatott <i>Sérpa csókó című népsziműben</i> , melynek előadási során azután hamarosan népszerűvé vált.	
166	Én vagyok a falu rossz	Kallós éneke. Hába szeretem.	pszalmozálalé			Erdély egész területén és Moldvában is felbukkanó dallamtipus. Régességére vall nemcsak dallamvonalai, hanem formai változatossága is: háromsoraként, négy soraként és más szerkezetűként is előfordul. A pszalmozáló stílus jellegzetességei mellett román népdalokkal is mutat párhuzamot.	Köszönöm, én kedvesanyám
167	Engem anyám megalkozott		pszalmozálalé stílusú			Dallama, hangképzélete a pszalmozáló stílushoz köti, ritmusa, szövegheszidale alapján „lejt-nőle”, azaz bővült stírlájú dallam. Erdély-szerre több helyen felbukkan, a Szilágyástól a Csiki-ménfénrig. (ld. <i>Féle anyám, hirteg vagynak</i> .)	Faj a szívem kívül belől
168	Engem anyám ne árasson	Ez is egy szép... Ezt egy katonai búcsústen énekeltem a muzsikásokkal, Piklivel. Olyan bármatos, halgatósféle ének ez.	népies műdal	ismeretlen			
169-170	Erdély be vagyok kerítve (I,II)	Ezt apódom s énekelte. De éneke rék így a fa uba is, volt aki tudta. Volt egy öregember meg, Debreceni Feri, az is szokta énekelni. En attól is hallottam, a felszegen lakott, szomszéd volt nagyanyámmal. Háborús-féle ének inkább.	kifejlett új stílusú			Rendkívül variális dallam, s nem csak Erdélyben, de az egész magyar nyelvterületen elterjedt, kizárólag regruta- és katonaszövegekkel. E ső adatuk róla 1899-ből származik. Ld. meg: <i>Sépről az erdei utcáról</i> .	
171	Erdély ország fővárosa Kolozsvár	Iskola-ének ez talán.	Rákóczi dal amikör és frig környezete			Folklorizálódott népies műdal, számos változatban él a Dunántúlon, a Felföldön és az Alföldön, a 19. századi dalgyűjteményeink általában tartalmazzák. Erdélyből és Moldvából összesen csak egyetlen példánk van róla.	Paj paripám részpatkója de fényes
172-173	Erdő mellett nem jó lakni (I,II)	Óvodás ének ez is.	új szerű kisambitusú			Folklorizálódott népies műdal. Dallama 1850 körül jelent meg e öször: <i>Luszar dal és csárdás</i> . A természetes folklorizálódás folyamataba kiadványok is „besegítették”.	
174	Erdő szélén, babám...	Ezt Győri Irmától tanultam.	kifejlett új stílusú			Közeli változatairól nem ad számot Bererzky János gyűjteménye.	
175	Erdő szélén lakik az édesanyám	Ez kesergő. Testvéremről tanultam ezt is, Rozukától, Lakatos Rózától. Ez is szép ének, én is szeretem ezt.	kifejlett új stílusú			Közeli változatairól nem ad számot Bererzky János gyűjteménye. Egészében illeszkedik az új stílus rubató e óadású dallamainak körébe, am sővege műköltészeti vonásokat mutat.	

176	Erdő szélén masírozik egy cigánykaraván	Nem is tudom, kőből tanultam.	emelkedő nagyvambitusú – népies műdal	Ismeretlen	Legközelebbi változata t. Magyarszovátort, Buzán találjuk, ám távolabbi rokonságot tart számos – nem költőváltással – ereszkedő régi pentaton dallamunkból. Utolsó sorában októvbrést hallunk, szándék szerint a dallam természetesen az alaphangra érkezik le Szövege: műszöveg. ld. még: <i>Csik eső sűrű cseppje</i> .
177	Erdő, erdő de szép kerek erdő	A testvérem... nagyon kevesen ének neki ez.	kifejlett új stílusú		Általánosan elterjedt, közelebbi és távolabbi rokonnak sokaságát ismerjük nyelvtulajdonosra.
178	Erdő, erdő, erdő, de szép kerek erdő	Édesanyjától... Nagyanyjától inkább olyan erős szomorúakat tanultam, Julika nagyanyjától. A Biri nagyanyám az nem volt éppen olyan nagy énekes, csak nagyanyám. De a nagyapám korán elhalt, s keveset tanultam tőle, a Benedek Mártontól, mert nagyon korán meghalt. Biri nagyanyám nem volt éppen olyan nagy énekes. Erre lehet táncolni, sűrűbben nagyon szép.	kifejlett új stílusú		„Eljegyezten erdélyi dallamtípus, dallamvonala viszonylag változékony. Érdekes, hogy Bereczky János hírt ad a dallam – szintén korábban – nem-erdélyi változatáról (Dunántúl, Telföld, Alföld), mely megegyezik vele a dallamvonalaiban, ritmikájában és szöveghasználatában is: egyedül hangsorában más: míg emez mikiold, amaz eol.
179	Erdő, erdő, erdő, Marosszéki kerek erdő	Óvodász ének, óvodai ének. Táncoltak erre, lehet muzsikálni. Pikáris muzsikálta, hogy „cukorjégyet adnék annak a madárnak”.	kifejlett új stílusú		Dunántúli Erdélyig általánosan ismert és számos változatban, többféle szöveggel elő dallamtípus. Bartók 1914-es jobbágyteleki kiváltásából való változatát ism. népdalmozgalm is terjesztette Sox helyült tapasztalt aljuk, ahogy a helyi hagyomány variánsa a visszatartással keveredik, összefonódik.
180	Eresz alatt: fecskéfélek	Hát, ez inkább hallgató.	népies műdal	Alpár Géza	
181	Esik eső sűrű cseppje	Ezt a szövegdarabot énekelte egy ember, Hajdú Pálának hívják, de úgy csúfolták, „Bilang” Pisti, mert: törvénytelen fia volt az anyjának. Anikó né-nek a fia, aki van a képen, ottan a Nemes utcai képer [4. és 11. kép].	emelkedő nagyvambitusú – népies műdal	Czobud Minka verse	Czobud Minka Száz szóból gyertya: című költeménye Fáter Lóránd nótásterző dallamával vált népszerűvé. Annus néni a helyett az Erdő szélén: muzsikál... dallamú hűlt... a szöveget. Néhány versszak utolsó sorában októvbrést hallunk, ám szándék szerint a dallam természetesen az alaphangra érkezik le
182	Esik eső, szakad (f, II)	Nem emlékszem, kitől tanultam. Ropogós, erre lehet táncolni, muzsikálni. Marci báty, nekiből Marci bácsi muzsikálta. De ő is füzesszámra volt, csak Szendrő-től vett asszonyt. Lázposos Marci. Lázposos nevek mind Füzessen voltak. Jól tudott énekelni ez a Marci báty, arlatán szípen lúcia muzsikálni azt, hogy <i>Nagygyertyényi síkán</i> .	népies műdal	Ismeretlen	
184	Esik eső, nagy sár van az utcán	Ez régi, szel kiértük föl a lakodalmas sorozat az utcán. Szépén muzsikáltak ezt, jól lehetett menni utána, menetelni. És még azzal kiértük a menyasszonyt, hogy <i>Sugár magas...</i> Mikor már közeledek a lakodalmi sereggel a templom felé, harangoztak, s énekeltek, hogy <i>Jaj de szépen harangoznak</i> . Ezt kimondatlan énekeltek, mikor már a templom felé közeledtünk.	emelkedő nagyvambitusú – folklorizálódott népies műdal	Ismeretlen	Általánosan elterjedt, számos változatban elő, folklorizálódott népies műdal.
195	Esik eső, szép csendesen csepereg	Szomszéd öregasszonyoktól tanultam fonóba, tollfuzóztáskor. Róza Sándor nótája.	duda kúndás mulató stílusú		„Eljegyezten erdélyi dallamtípus, több változatát ismerjük, melyek némileg kistájanként is jellemzőek.
196	Este, este, de szerelmes egy este	Erre is lehet táncolni.	kifejlett új stílusú		A Dunántúli Erdélyig sok helyütt ismert dallamtípus.
197	Este van már, hej este akar lenni	Erre is lehet táncolni. Ez a Réten, réten...	kifejlett új stílusú		Először lejegyzése 1916-ból származik, általánosan elterjedt, bár Erdélyből csak kevés adatot jegyeztek fel. Legyakoribb szövege a <i>Réten, réten...</i> , de számos más szöveggel is használatos.
198	Este van már kőse este	Erre is lehet táncolni, csak gyorsabban kell écsit muzsikálni, gyors csárdást. Mind a táncot tanultam, meg édesanyjától. Ezeket mind tudta édesanyám.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert.
199	Este van már, jaj de késő este	Szappanyos Domától. Itt lakott fenn a sikátorba. Erre is lehet táncolni.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert.
200	Este van, este van, alusznak a lányok	Erre is lehetett lassú csárdást táncolni.	folklorizálódott népies műdal	Ismeretlen	
201	Este van, este van, de nem minden lánynak	„Fike” János éneke.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert, gardagon variálódó dallamtípus.
202	Este van, este van, de nem mindenkinek	Ezt Tökésszel énekeltek Szentmártonba. Együtt, ő is tudta, meg én is tudtam. De hogy kitől tanultam, mit tudom én. Tökés Szentmártonba született, az apja ott volt pap.	ereszkedő pásztordalok		Erdély szerte elterjedt – népdalkiadványokban is megjelent – repülő, madár, repülő
203	Ez a kislány alig tizenhat éves	Ezt is a mulatságba hallottam, kislány koromban.	kifejlett új stílusú		Közel változatok nem, többebb rokonságot számos külön típusba sorolva ismereti Bereczky János körete. ld. még: <i>Édesanyám, odjón isten jó estét...</i>

194	Ez a kislány mit gondol magába	Édes lányom, ki járt itt – ezt már mondtuk, ez a Margit mamaé. De jól tudta az énekeket szegény!			Új stílusú, visszatérő szokatlan dalom hangszerecs csárdászene formájára fűzött szöveganyag, mely ilyen módon másképp ritmizált produkál, benne a csárdást már nem ismerjük fel így inkább a gyors csárdáshoz tartozhat). Ld. még: <i>Édes lányom, ki jár itt...</i>	
195	Ez a kislány mit gondol magába	Ezt édesanyjától tanultam. Anyi éneket tudott ő is, az apától sokat tanult. Csak én tanultam kevészet nagyapától, mer korán meghalt.		Kifejezett új stílusú	Istvánfi Istvánban ismert dallam. Ld. még: <i>Piros alma, ne gurulj!</i>	
196	Ez a vonat most van indulába	Na, ez a Márton sógorom éneke volt. A testvérem férje ez, Hídegy Márci.		Kifejezett új stílusú	Egyik legközkezelettebb katonanótánk, summás szövegekkel is használatos volt.	
197	Ezerkilencszáztizennégy évben	Itt áll a katonának, katonák dal. Tisztelettel ez. Aprósmától is hallottam ezt énekelni.		Kifejezett új stílusú	Általánosan ismert katonanóta.	
198	Ezt a kislányt igazán, csakugyan	Ezt is szokták, ilyen lakodalmi mulatós volt. Nem a legrégebbi, de szép volt.		to klorizádott népies műdal	A 20. század elején született dal, első megjelenésekor szövegkezdete: <i>Kis menyecske, igazán, csakugyan, bűnhöz ment pánoszra</i> . Az AABA formájú callám A sora kevésbé, B so a sokkal inkább elvarázdolt.	
199	Fáj a szívem	Na azt tudják. Őreg, Ez olyan Papolci Dani, Kaszán Anna, Barabás István ez... Mindegyk tudta, ezek az őreges.			Kifejezetten Őrdongosfűzés dalorcsához tartozó dallam, máshonnan nem ismerjük. Zenei jegyei alapján leginkább a hátközi dallamkörbe sorolhatnánk.	
200	Fekete lovam lába nyomát	Ezt is Hídegy Murci sógoromtól tanultam. Itt áll a haladó. Nagyon szép ez az ének. Amikor ezt énekeltem, egyszer, jöttünk Szendrőihez, Hajósi Féri – az őreg, skiről beszélt, hogy olyan nagy legényfűzés – aztán sírt, azt mondta, hogy ezt az éneket még nem hallotta senkitől.		Népies műdal	<i>Az 1. világháborúban ita sze zője. Eredeti szövege: <i>Holtá hvam lába nyomát...</i></i>	
201	Falu végén van egy kislány	Testvéremtől ez. Nagyon tánczene, Pikill-zene.		to klorizádott népies műdal	Zalától Bukovinság fel-felbukkan.	
202	Fecske madár	Katonának. Apósmától is tanultam sok ilyen háborús éneket, mer ő is volt a második háborúba, de nem sok időt, nem tudom mennyit. Másfelet, két évet, s haza szabadult. Ő is volt a háborúba. Mordta, hogy Belgrádba is volt. Meg az Andrásy úton. Mindig magyarázta, hogy olyan ügyes utcai nem látott, seha, mirit az. Andrássy út Pesten. Ott vonultak le gyalog. Ő nagy, nehéz ember volt, vízeresek voltak a lábai, úgy elfáradt, hogy 70 kilórel lespadt valami 40 valahány kilóra. Nem tudom, hova került fogásába, de nem olyan sokat ult, mint mások. Mások négy éveket is ultek az orosz fogságba.		Kifejezett új stílusú		
203	Fekete homokos, fekete homokos	Erre is lehet zánolni, ez is jó. Mulatságokba hallottam gyerekkoromban, s megéjezttem.		Kifejezett új stílusú	Zalától Bukovinság fel-felbukkan.	
204	Fekete virágom	Ez kanta. Ezeket Barabás Julka nagyanyjától..., mert ilyeneket énekelte, csak vég énekeket nem. Nagyon bájos volt. Az ura meghalt korán, leverte a cséplőgép, s elmaradt hat gyermekkel. Kicsi, kövér öregasszony volt. És ő mindig szomorú volt, na... Nem volt jó kedvé, seha nem volt jó kedvé.		réges kisanótású	Szendrei Janka szerint talán román népzenei eredetű, több szempontból a kolindák rokonságába tartozó kanta, melyet bár karácsonykor használtak, Jézus születéséről szó. Kolozs, Szolnok-Józus az asztalnál eszik	
205	Fekete a kökény, fehér a virágja	Ez ismerős, ugye? Hát ha úgy vesszük, majdnem mindenféle egyfajta az énekek, csak különböző szavakkal meg dallammal, de mind feldatnak valahol.		Kifejezett új stílusú	Doboka és Maros-Torda vármegyékbeli származó néhány adatunkhoz csatlakozik Annus nénié.	
206	Fekete gázós, icate	Eről sem emlékszem, kől tanultam, de nagyon régi. Ezt a sok katonanótát amikor gyűjtöttem a fejembe össze, akkor jöttem rá erre az énekre. Oda forgott az agyam, mit tudom én... Ez nagyon régi.		népies műdal – katonadal	Általánosan ismert, igen elterjedt dallam jellegzetes erdélyi változata.	
207	Fekete gázós jaj de búsan robogott	Ez is régi, katonanóta. Pap „Mocsi” Annustól... Meg van halva, olyasmi korú volt, mint én. Tanulta az anyjától, az anyja nagy énekes volt.		népies műdal – katonadal	Általánosan ismert.	
208	Fekete szárú cseresznye	Mulatságba, nagyánkon tanultam.		to klorizádott népies műdal – újszerű kisanótású	A 19. század fordulójára forma, sok sok változatban élő dallamcsalád tagja. (Ld. még Annus nénié. Az én bábám oblokba kezdett dalat.) Az itt hallható változat valóban meglehetősen műdal szerű, bár szerzője ismeretlen.	Csipek a szőlő levele

209	Felmentem a hegyre	Palladia. Egy öregasszonyról, Tót 74. székének hívák... Fikafészött Füzesről Józsefvárra, de volt egy lánya, aki velem egyből volt, s szótak jólni Füzesre. Kis áry szombá tarulam...				A teljes nyelvtérületen, de Erdélyben és Moldvában gyakrabban felbukkanó dallamtípus. Más balladaszövegek és egyéb régies lírai szövegek is kapcsolódnak hozzá.	Nem anyától leltél
210-2011	Ferenc Józsa táborában (LII)	Ez is ismeretes? Éneklük magunknál, nem? Katonanádja. Mondhatom a férjemet is, mer együtt annyit énekelünk, amit én tudok, azt ő is tudja. S amit ő tud, én mind tudom. Ő lehet, az enyémeket nem tudja mind.	újszerű ksambitusú			A 19. század első felében született katonadal, mely népzeneinek az új stílus kialakulását megelőző rétegeiből való. Számos dallam- és szövegváltozatban ismert. A kiadványok Kodály Zoltánnak 1916-ban gyűjtő L – II is hallható – válogatál népzenei leírás. Ritkán egyéb – lakodalmas párosító – szöveggel is előfordul.	Kossuth Lajos táborában
212	Fordulj, kedves Iovam	Nem emlékszem, kitől tanultam.	szórártó stílusú			Erdélyben, Moldvában, kisebb részt: a nyelvterület többi részén is ismert, az egyik legrégebbi stílusunkhoz sorolható dallamcsalád tagja, ám e formájában kevés változatát ismerjük. I.d. nrégi: <i>Art gondolatod, te csigás...</i>	
213	Fúj, süvölt a Mátra szele	iskola. Petőfi ének ez, nem?	ereszkedő kvintváltó pentaton			Léven ez a honfoglalás előttről származó régi magyar népdalszövegek legjelentősebbike, dalunknak nyelvtérülete szinte számos változata él. Erdélyben azonnal elsősorban a Székelyföldön találhat meg ezeket. Ez a dallamváltozat Kodály Zoltán 1905-ös Nyitra megyei feljegyzése nyomán vált ismertté. Szövege – nem Petőfié, hanem – Czuczor Gergelyé.	Székely számar szonorkodik
214	Fürdik a holdvilág	Jaj, ez egy öreg öreg tanító vót. Babi tanító, úgy hívják. De mikor én már mondom: első osztályba, ő már ment a felsőosztály nyugdíjba. Volt egy nyomoréki lánya, Margitka, attól is több éneket tanultam én, csak eszembe kell jusszon, melyiket. De száz százezék, hogy ez attól az öreg tanítótól van.	népies műdal	Jocófi Sándor verso. talán Allaga Géza zenéje		Érdemes összehasonlítani a szöveget az eredeti költeménnyel. Annus néni emlékezete egyrészt többet – mást – őnt a vers szövegéből, mint a másutt hallható változatot, másrészt a hiányokat nem-szonkányosan pótolja.	
215	Fűtül a masina	Ez olyan gyerekek, iskolás-óvodás ének. De ezt is muzsikálták, mer jó ropogós volt.	kifejtett új stílusú	ismeretlen		Á talánsan ismert, főleg regatárszövegekkel.	
216	Füzes egy kis város		népies műdal			19. századi népies műdal, országszerte ismert, és még Moldvában is ismertek – töredékes – változatai. Szövegkezdete: <i>Vás kutyá, nagy kutyá, nem ugat hídor...</i>	
217	Galícia fűt	Ez s kalonás ének. Alkoni korosztály mind ludia. Apósom, apám! Apám nagyon szerette a román dalokat is.	kifejtett új stílusú			Á talánsan ismert kalonancs. Erdélyben jellemző, hogy – mint L – az alaphang oktavajáról indul a dallam; másutt a szeptimről indulás a gyakoribb.	
218	Gerencsári utca	Iskolás, iskolai ének. Én úgy emlékszem, hogy ez iskolai. Felvidéki tanító, néni volt, Miskolcra Sági Ilona. Attól is sok éneket tanultam. Két éve meglátogattam öt miskolcon, kilencven valány éves, és emlékezett rám.	emlekedő nagyambitusú			Kodály Zoltán Nyitra megyei gyűjtése nyomán iskolai és egyéb énekeskönyvek segítségével vált ismertté.	
219	Gúnárunk, a fekete	Kislány voltam, s a nagy láncon a nagy legények, leányok énekeltek. A legények inkább láncközbe. Kelemen szereti ezt.	duda-karász-mulató stílusú			Dallamvonala szerint az ereszkedő kvintvártó pentaton dalokhoz tartozik. Erdélyszerte ismert dallam. I.d. meg: <i>Nőstény tucscók, xan tucscók...</i>	Ferici fuszulkuvúg
220	Gyere Bodri kutyám	Ezt attól a bácsitól tanultam, Székely Jánosnál, aki jöttél oda akkor este, apám hogy bécüljön meg velem, mikor férjhez mentem. Attól tanultam még a Szendrőre báró balladát is. Hát az is öreg ember volt, apámmal volt egyűdös. Régi az ének, mind a két ének régi.	népies műdal	Seress Rieszó			
221	Gyere haza, kicsikém	Ez tágó. Ezt is táncban hallottam. Nagyáncon hallottam.	műdal	ismeretlen			
222	Gyere ki a tenetöbe	Ez szép kesergős, szomorú ének.	népies műdal	Tóler Béla – Papai Molnár Kálmán		Sokversességek szövegének kezdete: <i>Piros rósók, fehér rósók, szögátok meg nekem...</i>	Édesanyám, gyűts gyertyára
223	Gyere rózsám, gyere hamar	Ezt Dani bátytól. Hej, hogy tudta renetni ezt: Papolci Dani! Szép kesergő ez.	duda-karász-mulató stílusú			I.d. az <i>Ar gondolatod, te ügyetlen</i> kezdű dal jegyvelél!	
224-225	Gyere rózsám, gyere már (LII)	Valcer. Szép ez. Ezt Dénestől hallottam én. Akkor volt egy-egy éregebb legény, aki tudott mondani egy-egy szavacskát ebbe, de nem hogy egy nagy szövegbe van, csak onni, mind imitálódik. Nagyon szép ez. Dénes tudt ezet, a visszavágtat cifrázat, erőst szép a zarába. Réis visszahíz egy olys... Olyan vastagon muzsikálta. Ezt erős, szerelmi, halok meg, ha muzsikálják!				Hangszeres dallam, ráhúzott szöveggel. Mivel zenekar nélkül éneklő Annus néni, rimusa erősen esttelgessé vált.	
226	Gyertek lányok, menjünk Egerbe	Erre is lehet láncolni. Mulatságokba, lakodalmaiba tanultam kislány koromban, gyerekkoromban.	népies műdal	ismeretlen			

227	Gyertek lányok, öltözzünk fel fehérbe	Anyám, nagyon sok énszere tanított.	kifejelt új stílusú		A Felföldön, az Alföldön és Erdélyben sok helyütt írótt katonanóta. Elsőként Bartók Béla jegyezte fel Marosvásárhelyen, a 22. honvéd pótzászlóalj legénységétől. Annus némi elődösében egyetlen hang szől másutt, mint ahol szokásos: a 3. sor záróhangja – Erdélyben jellemzően – a 4. -okról a 3. fokra csúszott le.	
228	Ha bemegyek a füzési csárdába	Ez is jó füzési ének, ezt is szoktam egyes helyeken énekelni. Múlatós ének.	kifejelt új stílusú		Általánosan ismert, gardágon variálódó dalantípus.	
229	Ha lemegyek Kolozsvárra	Kasszián „Halljatek!” Rózátiól tanultam. Ballada. Ez a Kallós énekes, nagyon-nagyon szereti [gyakran kéri] Annus nént, hogy énekelje].	erszkező pástordalok		Igen gazdag variánskészlettel, Dunántúltól Erdélyig mindenütt elterjedt, régi dalantípusunk. Észak-Mezőségen az itt is hallható szöveggel a leggyakoribb.	Debrecenem van egy Vize
230	Ha felülök, seje haj, a feketé görörsre	Katonáénekek. Meg a Nemes utcai éregasszonyoktól is tanultam mind ilyeneket is, katonáéneket is.	kifejelt új stílusú		Általánosan ismert.	
231	Ha felülök, csuhaj ha felülök....	Katonáénekek, de lehet rá táncolni. Pikli zene ez. Szípen lehet ezt miúsz kaláni, táncolni. Nagyon lehet tud táncolni.	kifejelt új stílusú		Általánosan ismert, közeli változatai jellemzően 1. világháborús katonaszövegekkel ének.	
232-233	Ha kimegyek a temető mély árkába (I,II)	Ez csak szárazkőz ének. Hallgató, kesergős-féle. Ezt attól a Márton Irnától tanultam, aki olyan nagy énekes volt. Hej, hogy tudta fújni, ej megváltó Isten! Nyolc évvel volt idősebb nálam. Még el most is Nagyhányán. Ez volt az, hogy mondtam, hogy eljárt a roknajához, és kértém, hogy énekeljen Karádyból, de már nem tudott, teljesen elment a hangja. Ez szó ez a „temető mély árka”.	népies művel	Nádor Gyula		
234	Ha meghalok, a hegyek közt ki fog megsíratni!	Ezt a Réti Jánosól, a táncosomtól, mikor lány voltam, mikor mentünk a táncba. Ott fogták neki a legények a muzsikások előtt énekelni. Nekem nagyon tetszett és magánultam. Sose felejtettem el, mert szerettem. Híab inkább főnök voló ének, én mégis szerettem. Szép a callama, s a szavak benne.	kifejelt új stílusú		Általánosan ismert, 1. világháborús katonanóta.	
235	Ha meghalok, szőlőhegyre temessetek	Ez mulatós ének. Zsidó [sűrű csárdás].	népies művel	ismeretlen	1877-ben, a boszniai okkupáció idején írótt igazán dvalba. Változatlan dallammal, többféle szöveggel, köztük alkalmi szövegekkel máig népszerű.	
236	Ha nagyon feszítik, elszakad a húr is	Ez a Margit mama éneke. Lakatos Márton világláda ar lánnya. Erre is lehet táncolni, keringő... Ezt Ráki Rózátiól tanultam nem sokkal azelőtt, hogy mentem Komáromba. Önéki jutott eszébe a szöveg, annak a háknak a lánnya volt ez. És nem sokára a drága meghalt. S ha nem mentem volna el, nem tudtam volna megtanulni, ezt a kis szöveget. Ő ott lakott közel a cigányokhoz, Piklihez. Ő jól tudta ezt a szöveget és éneket is. Elmentem hozzá, pedig nyolc évvel volt idősebb. „Te Róza, nem emlékszel valamilyen szövegre erre?” „De, azt mondja várj csak, Annuska.” Ő aztán gondolkozott, így jutott, úgy jutott eszébe, míg összeült.	művel	ismeretlen		
237-238	Hate hate hateha (I,II)	Ezt vajon kitől? Tudja a Fennelől... Erre is lehet táncolni. Pikli ezeket mind tudta. Hogy is tudott ennyit! Pikli épp annyit tudott, mint én. Dénesnek még szövege szölt a muzsikáia, de ő nagyon részeges volt. Mikor részeg volt, már nem tudott jól, de józanam! Pikli soha nem volt részeg. Nagyon korrekt c gány volt. Soha, soha nem volt részeg. Dénest kellett vitnyék a paphoz, hogy esküdjön meg, akkor egy darabig nem volt észeg, de aztán megint fogott hozzá. Megszegte az esküt, nem tűrte meg. Piklinnek nem kellett merni a templomba megesküdni. Hat ő járt a templomba, úrvacsorát vett. Református volt.	népies művel	Szarnas Lajos – Balgöves Tereska	Hangszeres táncdallamra utólag ráhúzott, főleg hangulatfeszítő szándéku szövegek, tehát nem népdalstrófák.	
239	Hadnagy uram, hadnagy uram					
240	Hajnalcik, pirkad az ég elja	Ezt énekeltem Kispesten a szampadon. Ezeket a jó magyaros énekeket edesanyám mind tudta. Szípen tudta ezeket énekelni. Édesapjától tanulta la. Csak én nem tanultam (de sokat, mert korán elhalt). De hat anyám velle élta az életét, amíg férjhez nem ment, volt ideje nagylány koráig tanulni. Erre is szigorin lehet táncolni.	népies művel	ismeretlen	Szövegezueta: Édesanyám natfedeles háza .	
241	Hála legyen az Istennek	Kánta. Barabás lu ikától, nagyanyámtól, az szokta éneket a réglket.	reges kisambitusú		Közép-erdélyi református falvakban husználatos karácsonyi kánta. Közeli rokonát ld.: Nem sajnáram jóradágam.	Mikor Maria földönjart

242	Hallod-e te kőrösi lány	Zsidóránc [sűrű csárdás]. Ebbe jól lehet pó-olni.	népies műdal	ismeretlen	Nyelvterítészere: népsze-ű, sok helyütt használják táncdallamként is. Csak szövegének második fele variálódik.
243-244	Haló magyar (I,II)	Hazafias-féle nóa. Régiéktől hallottam, valamelyik régi asszonytól a Nemus utcában, de nem tudom már, kitől. Jaj, ez szép, ezt fészberénybe egy becsúró énekek énekeitem. Úgy előadtam, hogy zongitt Jászberény. Mikor kiadom én a hangom, jobban tudok énekelni, mint nyomorkodva. Úgy nem tudom kiadón. Úgy felvittem!	műdal	Dobos Attila	„A magyarok világhímnusa”
245-246	Haragszik az édesanyám (I,II)	Fűzdei ez. Ez Mézei-zene, Pékli-zene.	duó+karász-műtárató stílusú		Jellemzően erdélyi dallamtempus.
247	Harangoznak a mi kis falunkba	Szép fűzcsi hallgató fete. De szép. Ezt cöcsöpám is szerette ezt az éneket, jaj, hogy szerette! Hát ez olyan szép leénekelve.	népies műdal	ismeretlen	Zencserszöjének Górnay Sándort, szövegírójának Gyöni Gézát tartják.
248	Hegyen ülsz, búsan nézek te róla	Petőfi-ének ez. Ez olyan Papolci Dani-féle ének. Töle tanultam ilyen régi különös énekeket, vagy Barabás Istvánról [Annus néni férjének nagyapja], valamelyikről. Szembe láttak, szomszédok... De Dani báty inkább menéta az énekeket, mert ez a Barabás István foglalt ember volt, gazdaságja volt. Dani báty csak suszter volt, volt ideje, hogy nekem a kicsi székéről énekeljen. Julcsa néni [Papolci Dani felesége] az egy olyan dobnvet [mogorva] asszony volt, úgy szidta az öreget! „Na Juli, ne Juli...” Nem Julcsának mondta, Julcsának. Sofia nem felejtett el.	ereszkedő kvintváltó pentaton		Lognyagvált számban Gyimesben és Moldvában, emellett Erdély más tájain, így a Mezőségen is előfordulós dallam. Szövege valóban Petőfi Sándor költeménye. (Ld. még: <i>Hervadaj, vírdag...</i>)
249	Hej, csipkebokor szúrta meg a kezemet	Ez a testvérem éneke, ez is. Olyan szép ez is.	kifejlett új stílusú		Gazdag változatokkal élő, általában kedvelt dallamcsalád tagja, ám legközvetlenebbi változatai csak Erdélyből (a Csiki-medencéből) és csak s ezzel a szöveggel kerültek elő.
250	Hej, borna kislány, azt hitted, hogy megcsaltál	Szappanyos Domáldi.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert, gazdag változatokkal élő dal amcsalád tagja.
251	Hej, bíró, bíró, te fűzesi bíró	Katorás ének. Mikor készülték a legények katonának... A legényektől hallottam, akik készülték katonának. Gyermekkoromban jegyeztem meg.	kifejlett új stílusú		Csak Erdélyben és Moldvában éterjedt dallam. Ennek utótagját hallhatjuk Annus néniéne az <i>Egy asszonyról...</i> kezdetű dala végén.
252	Hej, bíra termett idő, kódnevelő szelő	Iskolában tanultam. Régi ének ez. Vagy Julka nagyanyámtól, mert az mind ilyen nehéz énekeket, bánatos énekeket énekel.	ereszkedő kvintváltó pentaton		A Palócföld igen jellemző dallamtempusa. Az itt hallható változat Káldy Gyula 1892-ben megjelent, <i>Kurucz dalok</i> című gyűjteményéből került a népdalgyűjteménybe és az iskolába.
253	Hej, búza, búza, de szép tábla búza		kifejlett új stílusú		Csak Erdélyben és Moldvában éterjedt dallam. Ennek utótagját hallhatjuk Annus néniéne az <i>Egy asszonyról...</i> kezdetű dala végén. (Az allenszocializmus első időszakában „kötelezően ajánlott” volt az itt hallható szövegekhez hasonlókat énekelni – és gyűjteni –, amelyek a „szép új világ” nagyzerűségét hirdetik.
254	Hej, de szépen szól a fűzesi nagyharang	Mikor énekeltek a nagyvárnyok, nagyfűk, a tánton hallottam.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert.
255	Hej, ha bemegyek Szekesfehérvárra	Mit tudom én, kitől tanultam.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert regatundia. Erdélyi előfordulásairól Berecky János kötele nem ad hírt, ám Jagamas inaktelki monográfiájában több példányt is szerepel.
256	Hej, mikor mentem a faluból kifelé	Ez a <i>Hej, bíra bíró</i> nak a dala mára van. Sok szakasza van ennek. Kesergő ének, kesergő szakaszai vannak. Nagyanyámtól, Barabás Julikától, de ő úgy kezdte, hogy <i>Hej, barna kislány, mit viszel a kosárhoz...</i> Ő mind ilyen bánatos szövegeket... Ezt énekeltek, mikor a legények mentek a faluból kifelé.	kifejlett új stílusú		Jellemzően Erdélyben élő, gazdagon variálódó dallamtempus.
257	Hej, udvaromat keskeny árok hasítja	Ezt Lapoltos Zsigmondtól. A testvéreimnek volt az éneke, attól tanultam. Meg van halva, 26-28 születési volt.	kifejlett új stílusú		Általánosan éterjedt dallam, igen gazdag variánsokkal ismert nagyobb dallamcsalád tagja.
258	Hej, udvaromra kinőtt egy nagy eperfa	Nagyanyámé, Julka nagyanyám ez. Az a különleges, hogy mikor haton-ia: küldte habaruba, ezt ő fogalmazta, ő tette a bánatos szövegeket, am a szívből jött. De ő erősen ringatra, ringarósan énekelte, jöttben, mint az a <i>Hej, bíra bíró</i> ! [megmutatja, átmutatva, hogyan énekelte]. Olyan drágiesen, régiesen. Erősen ringatósan, kanyargósan, nyúlósan Bánatosan. Sírósan.	kifejlett új stílusú		Jellemzően Erdélyben élő, gazdagon variálódó dallamtempus. (Lc. még: <i>Hej, mikor mentem a faluból kifelé.</i>) Ez itt az „elő népdal” megnevezésű szép példája...

259	Hervad az a róza, kit nem locsolnak	Ez is katonának, mind az öregektől, a Names utcában. Sok mindent tanultam tőlük, meg anyámtól. Legtöbbet édesanyámtól.	újzerű kisambitusú		Általánosan ismert – elsősorban, de nem kizárólag – katonanóta, a szigorú visszatérő szerkezeten kívül az új magyar népdalstílus minden jegyét viseli. Ld. még: <i>Azt gondoltam, nem víznek katonának</i> ; <i>abrákot Kolozsvári kőnőt kertje homokos</i> .	«Is pej lovam kapott e ég abrákot
260	Hervadj virág, ha lezalkódtalak	Nem is tudom, kitől tanultam.	eresszkéd kvintváltó pentaton		Legnagyobb számban Gyimesben és Moldvában, emellett Erdély más tájain, így a Marótségen is előfordul; dallam. Ld. még: <i>Hegyen úlok...</i>	Széles vízben koskeny palló, bel'esem
261	Héttépcs	Füzesi hellepés. Ennek nincs szövege. A Balog [Varga László, eródszombattelki primás] héttépcsének van szövege: <i>Kék virág, kék virág...</i>	újzerű kisambitusú		A tánc, dalamával együtt, német telepek révén kerülhetett a Kárpát-medencébe, s vált az itt élő népek közt is népszerűvé. A dallam közeli változata a táncról függetlenül is már a 18. században ismert volt nálunk.	Sídbenschnitt
262	Hideg szél fúj, édesanyám	Ezt is Rozsi anyómtól, Benedek Rozsi anyómtól tanultam.	kifejtett új stílusú – népies műdal		A szerzőre utaló idézet egy 1915-ös kiadványból származik. Jellegetes, általánosan elterjedt ... világháborús katonanóta.	
263	Hol a lovam lába nyomát	Ez a Hildog Marci ságoron éneke volt.	népies műdal	Révffy Lajos	«...észenben a nép után írta Nádor Sam,»	
264-265	Hol járál az őszaka (LII)	Zsáótánc. Szűrű csárdás.	népies műdal	ismeretlen		
266	Hosszú széna, hosszú szalma	Ezt kitől vajon? Csak a táncban hallottam, valamelyik nagy legényről. Efféle Márton Imre-ének is ez. Szípen tudott, csak nagyon vikony volt a hangja.	folklorizálódott népies műdal	Dankó Pista		
267	Húzd rá cigány, hadd szakadjon a húrod	Tudja a Jósiten már... Neméz öszegédíteni már, kitől... Halvány fogalmam nincs. Erre nagyon lehet táncolni. De még hogy! Nagyon is lehet rá táncolni.	kifejtett új stílusú		Általánosan ismert, főként katonák, regutaszövegekkel.	
268	Húzzad cigány mindaddig	Ez az öreg Pál Imrének volt az éneke. Egy öreg, jó táncú volt ez az ember. Nagy táncú volt! Ennek a Kerekes Rózának az apja volt.			Régi, jellemzően fűzsi nóta, változatait máshonnan nem ismerjük.	
269	Imhó kerekedik egy fekete felhő	Ezt Baraász Istvántól tanultam, az öregől. Ballada-féle	eresszkéd kvintváltó pentaton		Elsősorban dunántúli és felföldi eresszkéd kvintváltó típusok közé tartozó változat. Közeli rokonsága nem jellemző Erdélyben. (Gyűjteményeinkben is szerepel egyetlen ilyenre: dallam Csikódi, melyet azonban az adatkozó katonakorbán tanult.) Negyedik sora egy októval lejjebb értelmezendő.	
270	Istenem, Istenem	Ez ballada, Lóposi Idától. Szomszédasszony, de fiatalabb, mint én.	újzerű kisambitusú		A megsejt lány balladája, teljes nyelvetülnöknél elterjedt. Mivel dallama, ritmusa időszerű, előadása gyakran östögösségekkel hordoz, itt pl. röbtek közt a túskagson nagy hangterjedelmű és az alaphang érzet bizonytalanságát. (Ld. még: <i>Aranyos Julikám</i> .)	jó estét, barna lány
271-272	Iszik a betyár a csapon (LII)	Ez apám éneke, apám szerette. Apától tanultam, ugyanogy nem volt nagy énekes, de töle tanultam. S a <i>Nircsen pénzem, se dohánnyom</i> , azt is -őle tanultam. Ezeket szerette.	duda-kandás-mulatózó stílusú		Népzenei és kvintváltó pentaton rétegéhez tartozik. Általánosan elterjedt tagabb rokonsága Erdélyben is kedvelt, ám közeli változatai onnan nem ismertek.	sík a betyár a csapon
273	Itt hagyom a falutokat nemsokára	Ez is tanultam valak től, mer az anyám hasától nem tanultam meg.	népies műdal	Balázs Árpád – Értető Ákos	Az emlékeztető kiulított érzéket Annus náni egyrészt az eredetnél egyszerűbb kinyúlcsobba dallamváltozatokkal, másrészt más nótákból származó részletekkel pótolja.	
274	Itt lakom nem messze kinn a tanyán	Ez afféle Győri Biri öregasszonyféle ének. Keringőféle.	műdal	ismeretlen		
275	Jaj, cigányok ugyis vége már	Ezt is Barabás Istvántól tanultam. Felvet: az ölebe, és úgy kellett énekellem egy lakodalomba, Barabás Feri lakodalmaiba. Felvet: az ölebe, és a muzsikás, pikli elébe vitt, hogy tanítsa meg piklit erre a táncra. Targó ez.	műdal	ismeretlen	Általánosan ismert szövegkezdete: <i>húzd rá, cigány, úgyis vége már...</i> Alkalmi szövegeket a 2. világháborút követő időszakot idézik.	
276	Jaj, anyám drága	Halotti, sirató ének.	sirató		E dallam éneklése-muzsikálása fiatal legény vagy leány temetésén Erdély nagy területén elterjedt; ezt a szokást gózáslásnak hívják. Ld. még: <i>Édes lányom, ma egy hete</i> .	
277	Jaj, anyám, anyám	Halotti, sirató ének. Ez volt a nagyanyám siratója. Nagyanyám őt ezzel siratta. Mind a három halotti búcsúzó zene ez. Ez a búcsújátórójuk. Nagyanyám erőt tudta szatni. Hát, ő ami jött a szájára, nem költeményből... Ezek mind olyan szavak, hogy nem költve voltak, hanem kinek mi fakadt a szívből. A nagyanyámat amikor siratta, hát erősen emlékszem, mer már férjhez voltam menve, mikor nagyanyám, Julika meghalt, és nagyanyém, az a Lakatos Anna, aki -estvér vót apámékkal, az siratta az anyját.	sirató		E dallam éneklése-muzsikálása fiatal legény vagy leány temetésén Erdély nagy területén elterjedt; ezt a szokást gózáslásnak hívják. Ld. még: <i>Édes lányom, ma egy hete</i> .	

278-279	Jaj de bajos ketten egyet szeretni (I,II)	Ez a Julcsa neni eneke volt. Volt itten egy Julcsa neni, örökre ezt énekelte. Nem szerette az urát. Én ettől a Kislőposi Anditől hallottam, mert neki anyósja volt. Kaszán Julcsa néni.	Kifejlett új stílusú		Közvetlen változatai Buzáról és Ördöngösfüzesről ismertek, a tavolabbiak is csak Erdélyből.	
280	Jaj de sáros, jaj de nagyon sáros	Szappanyos Domitól. Nagyon szép csárdás az. Szappanyos Doma itt lakott benn a kert fenekébe. Apósommal volt egy idős.	Kifejlett új stílusú		Általánosan ismert. (Ld. még: Este von már, jaj de késő este.)	
281	Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út	Mind ódesanyjától hallottam én, rongoteg éneket. Nagyanyám Britől kevesebbet, mert neki is megtalt a nagylegény fia, az a Benadák Pista. Úgyhogy nem erős vigkedélyű asszony volt, mert mindig bánta, azt a nagy drága fiát el kellett temesse.	Kifejlett új stílusú		Általánosan ismert, számos változatban él a dalam.	
282	Jaj de szépen harangoznak	Amikor az úton muzsikával kísértük az esküdre, a tempómba az új párt, az egész lakodalni sorog énekelte. Nagyanyámtól tanultam.	Kifejlett új stílusú		Orságszerte ismert dallam. Különlegessége a harmadik-negyedik sor „egyekomponálása”. Ld. még: Bőrcepek könyököt is sorozónak.	
283	Jaj, Istenem, jaj, mit értem	Ez olyan Jani báty-ének. Papolci Dani-féle	duda-kanász-mulatató stílusú		Ld. az Azt gondoltad, te ügyetlen kerdetű dal jegyzetét!	Ódesanyám, gyűjts pertyvára
284	Jártam ablakid alatt	Ez mi, tango vagy keringő, vagy mi? Már belé vagyon gabalyodva az én agyam is. Keringő.	műdal	ismeretlen		
285	Jó bor, jó egészség	Rozsi anyómtól tanultam ezt is. Megmondtam kitől, s megvünk a következőre....	folklorizálódott népies műdal – újszerű kiambitusú	ismeretlen	A 19. század első feléből való; azóta is igen kedvelt. Dallama csak kevésbé variálódik, szövegírásnálata azonban változatos.	
286	Jó bort iszok én	Ezt is muzsikálta Pikli, táncos nő. Hóman tudjam, hogy ezt meg vajon kitől tanultam én? Hát ezt a legények énekelték a táncban. Én mint, kicsi lány sedtem a begyembe az énekeket. Hogy is fert el ennél ottan vajon? Ott tombolnak a fejekben a dallamok, a szövegek.	Kifejlett új stílusú		Általánosan ismert, gazdag változatokkal élő callan-család tagja.	
287	Jó estét, jó estét, Szőlősiné asszonyág	Ez ballada, ez is Lőposi Idától tanulam. Több balladát tanulam tőle, még harmat is, hegyet is.	új-új-erő kiambitusú		A halála táncoltatott lány balladája. Dallamunk egy igen elterjedt és igen változékony dallamcsalád tagja, melynek különféle változataira gyakran énekeltek újabb stílusú daladkat. Ez a szöveget ezzel a dallammal a magyar nyelvetterület keleti felén sok helyütt megtalálják a gyűjtők.	Megjelenik egy legényi
288	Jó reggelt, te szép lány, így mondá ő	Ezt Margit mamától. Aztán, hogy ő kitől tenulta szegény? Talán ő eztet attól a káki Rozától tanulta, mert nagy barátok voltak. Mert csak egy év volt közöttük. Egyik volt '29-as, a másik '29-es születésű. Itt a sok énekre tanította Margitot. Ballada ez is.	népies műdal – újszerű kiambitusú		A Vadász és kednya ponyvaballada, mindig ennek az idegenszerű dallamnak változataival, általában ismert.	Jó reggelt, te szép vadász, így mondja ő
289	Juhászlegény, szegény juhász legény	Ez ilyen hallgatóféle. Ezt egy váraljai asszonytól tanuliam, de nem tudom a nevét. Itt van Dersől nem őrresse, romániai Váralja.	folklorizálódott népies műdal – korai új stílusú		Általánosan ismert és igen kedvelt. Petőfi Sándor Alku című versét – saját bevallása szerint – Erdélyi János alkalmazta a már ismert dallama 1845-ben. Számos más szöveggel és érdekkes dallamváltozatokkal ismert.	
290	Julcsa, ha kimegyen a placra	Ezt mit tudom én, kitől... Hősg Bőrszítől. Valamivel fiatalabb volt, mint én, de meg van halva. Kapdós közt halt meg a mezőn, ott maradt éjszakára, csoda, hogy nem tépték szét a vadállatok. Kint a mezőn Zsédénbe halt meg a malá közl. Nem jött haza a kapálásból, egész éjszaka keresték, és nem kapták. Reggel elmentek arra felé, mert tudták, hogy elmert azelőtt nap kapálni, s ott volt a földön meghalva. Olyan nagy dolog volt ez akkor a faluba, megrendítő dolog volt.	népies műdal	ismeretlen		
291	Kakukk madár az erdőbe szépen szól	Ez szép ének. Ezt egy öregasszonytól tanuliam. Veronka nénitől. Ez egy öregasszony a Margit manna szomszédjában. Ahol a német autót mutatom lá. képi, hogy áll az udvaron. Ő nincs a Nemes utcai asszonyok között, később költöztek ide, csak később költöztek ide, mert ezt a házat örökölték.	népies műdal	ismeretlen		
292	Kakukk madár az erdőben	Későgő. Kedvenc énekem nekem az. Nagyon szeretem azt az éneket. Valakitől tanuliam... mit gondol, hogy kitől? Ódesanyámtól, ő biztos apjától, de nem hiszem hogy anyjától, mert apja volt nagy énekes. Olyan szép ez a kesőgő.			Dallamvona a egyetlen régi erőszködő – dudánóra szerű – típusunkhoz (mely egybként csak a Felső-Tisza vidékről ismert) illeszkedik valamennyire, utolsó sora a legszébb székei kesővesséinkből ismertűs, ám más dallami és szövegi fordulatai műdalstílusúak. Nem tartozik Ördöngösfüzes általános dalstílusához.	

293	Kapitány úr, ha felül a lovára	Ez az uram éneke is volt. Az uramnak kedvenc éneke ez, s még az is volt az uramé, hogy „Kolosvári vígadóban szépen szól a magyar nőtől”. Lassú csárdás, nagyon lassú csárdás ez. Ja, hogy tudta Pikli ezt is, milyen szépen muzsikáln! Pláne, mikor Dénessel ketősen játszottak, látszottak ők ketősen is Dénessel, de mintha igrig volt Pikli Dénessre, mert Dénes, ha akart, szelbén... Hogy is mondjam: kitétte az ő tudományát, jobb volt, mint Pikli. Akkor mind dőfte a könyvével Pikli, hagyja lassan, ne műlja felül ötet, ne előzze meg ötet. Igrig volt az öreg azer reá, mind do'kodte. Megmondja az uram is.	kifejlett új stílusú		A 19-20. század fordulójá óta általánosan ismert katoná-, illetve summasdai.	
294	Karácsony szombatja estejébe	Ezek mind a nagyaným, Julika kánták. Barabás Julika kánták. Mondhatom, minc töle tanultam a kántákat. Újévit, mirdent. Ájtai Ágától is tanultam.	regies-kisambtusú		Szolnok Doboka és Kolozs megyékben, továbbá Moidvában és Bukovinában élő kántáló dallam. Másik – töle dallamban is eltérő – változata Annus nénnélt: <i>Én felkeltem szép piros hajnalba...</i>	En felkelek jó reggel hajnalba
295	Katonának is jó volna, ha a puská kolbász volna	Ezt Márton Imától tanultam. Teszter volt Márton Alberttel meg Márton Irrevel. Aki nem tudott megtantrni a Karádyra. Már mondiam. Csárdás.	újszerű kisamb tusú		Újszerű kisambitusú dallamvilágunknak egy igazán jellegzetes, nyelvtudletszerte elterjedt képviselője. Ld. még: <i>tefele jolyik a fészka...</i>	
296	Katonának kell menni a legénynek	Erre is lehet táncolni. Ezt is Pápisól tanultam, hogy <i>Messze van a Nyíregyháza: Kaszörnya</i> . Nagybatyámtól, Lakatos Mártól. Mer Nyíregyházán volt katoná.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert.	Sárgalábú kis pacsirta
297	Kék ibolyát ültettem a pohárba	Vót egy erber itt a faluba. Valamivel fiatalabb vót, mint én. Annak vót az éneke ez. Veresnek hívták. Én a másik nevét nem tudom.	újszerű kisamb tusú – kifejlett új stílusú		„Ellegzetesen erdélyi dallamcsalád. Erős változékonysága révén egyes változatai az új stílushoz, mások az azt megelőző réteghöz tartozónak tűnnek.	Íszu búzabú sutik a kenyeret
298	Kék nefejejs	Hát ezt szokták a tuncón is énekelni, ha fiatal hal meg. Mindenkiről hallottam ezt. Ha fiatal lány, vagy fiú volt.	Bánffy György – Keszlerczy Antal		Ro nán műdallam. Hosszú idő óta iskolai tananyagként szolgált, még a mai magyarországi éneknyelvekben is. A hetlépés nevű tánc zenéjévé is utólag válhatott.	
299	Kék virág, kék virág	Ez a Balog hetlépése. Marci bácsi is ezt műta [Lapohos Márton, székelyverjészentmártoni prímás, sz. 1917 k.], nem a füzési hetlépést. Lehet, Balog a Marci bátytól tanula.	omán műdel		Általánosan ismert, alig variálódó csallam.	
300	Kelet felől jön egy dalos pacsirta	Honnan tudjam még én, hogy azt ki a jóistentől tanultam? [nevet] Apósmától tanultam én? Attól is nagyon sok éneket tanultam. Há, biztos köle tanultam. Meg ettől az öreg Szappanyos Domától is sokat tanultam. Kaszán Annától inkább azokat a reg-frigket tanultam, s Papolci Danitól is azokat a regl-regket, nem ezeket az újabbakat.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert, gazdag változatokkal és dallamcsalád tagja.	
301	Kelet felől jön egy vonat, veres kereszt rajta	Ezt ettől a Kislaposi Andrától...	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert, számos változatban élő 1. világháborús katonaröta.	
302	Kelet felől, északkelet felől	Ezt a lakodalomba, mikor mincerki énekelte, mikor adott fel a teltőstkáposzta ételt a vőfélyek, az asztalra hozták.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert, számos változatban élő 1. világháborús katonaröta.	
303	Kerek a káposzta	Ezt a lakodalomba, mikor mincerki énekelte, mikor adott fel a teltőstkáposzta ételt a vőfélyek, az asztalra hozták.	ismeretlen		Általánosan ismert, gazdag változatokkal és dallamcsalád tagja.	Készlted, müzsám, lantodat, zenőltsd meg müzsikádat
304	Kerek a rozsmaring	Írja oda, hogy a nagyobb lányaktól tanultam. Csárdás. Ó jai, de hogy lehet erre táncolni, írja oda. Pikli táncdol.	kifejlett új stílusú – folklorizálódott népies műdel	ismeretlen	„Talán folklorizálódott népies műdel, szerzője nincsenre ismeret er” – írja róla Bercczy János. Műdalosak egyes dallamfordulatai, hangterjedelme, szövege; ám viszonylag gazdag dallamváltozat-köre a nébdalok közé utalja a dallamtípust.	
305	Kertek alja tele van ibolyával	Erre is lehet táncolni. Táncdol.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert, gazdag változatokkal és dallamcsalád tagja.	
306	Készlted, müzsám, lantodat	Szent István-készöntő. Ezzel szokták megéltátrni az Istvánokat karácsonykor.	újszerű kisamb tusú		A Kolozsvár környéki református falvakban használatos névműköszöntő.	
307	Ketten vagytok a szivembe, te meg és a bánat	Ez hallgató. Nem tudom már, kitől tanultam.	népies műdel	Fráter Lóránd – Farkas Imre	Ketten vagytok a szivemben: te meg a búbanat. Eredetiéhez képest Annus néni változatában az első sor után jelentős dallami és szövegi különbségek jelennek meg, melyek többsége más népies műdalokból származik. Ezek mellett természetesen a folklorizáció egyszerűsítő folyamatait is tetten érhetjük.	
308	Kettőt kondult a nagyharang	Ezt „Kancsi” Andoról, Lapohos Andoról tanultam. Szép ének ez.	népies műdel	ismeretlen	Általánosan ismert. Ld. még: <i>Kácltem a kemencére</i> .	
309	Ki az urát nem szereti	Ezt is Daruka Ilonától tanultam. Ez talán zsidótánc (sűrű csárdás).	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert. Ld. még: <i>Kácltem a kemencére</i> .	

310	Ki késő éjszakán	Jaj, ezt is iskolába tanulom. Előző a Sári Ilonától, tanítónőitől tanulom. Felvidéki tanítónő volt. Balladaféleség ez.	műdal	Papir Viktor – Eötvös József	Eötvös József: <i>A megfogott gyermek</i> című költeményének (1833) nyomán 1936-ban készült, zenes című film dala.	
311-312	Ki tanýája ez a nyárfás (I,II)	Hidég Pistának volt ez az éneke, aki szerepelt <i>A falu rosszába</i> , s aki volt tsz-elnök. Mégvan a fátom legény a fénysépen [8. kép].	népies műdal – erszékodó moll népies múdalok	ismeretlen	<i>Ki tanýója ez a nyárfás</i>	
313	Kicsi csupor, nagy a füle	Fecérlő a Danika leánykérőli halottam, atól a két testvértől, akik a dombon letek. Iskolai, gyermekdalok ezek	emlékódó nagyambitusú		Szárnas dellami és szövegvalóvalban, állalárossa 1. bieri, ám egyds példányainak – köztük az itt hallhatónak – elterjedésében kiadványok, iskola is szerepet játszottak	Nem kapálok, nem kaszálók
314	Kicsi róka, kicsi nyúl	Lakodolomban estején szoktuk énekelni, ha esetleg a pap is ott volt. Karagva, mivel ez egy vicces ének. <i>Fri az öreg Papoltri</i> Danitól tanulom.	erszékodó dár		Szöveghasználat és dallamstílusa alapján két hasonló jellegű, csak Fréclében élő dallam. Kontraminációja valószínűleg ebben az korszakban.	Kicsi róka, kicsi nyúl, Kicsi nyúl, kicsi nyúl / Komámasszony kakasa
315	Kigyúlt a fény	Nem tudom megmondani, hogy kitől tanultam.	műdal	ismeretlen	Az 1945-ben felrobbantott Lánchid 1949-beli újjáépítéséhez kapcsolódó budapesti slager. Szövegkordere: <i>Kigyúlt a fény a megcsúszott, új Lánchidon...</i>	
315	Kihajtom a libám a rétre	Gyermekes, gyermekdalok ezek. Csárdás, lehet rá táncolni is.	kifejlett új stílusú		Általáncsan ismert, ám elterjedésében kiadványok, iskola is szerepet játszottak.	
317	Kihajtottam a libámat a zöld pásztra	Gyereknőla. Erre olyan jól lehet táncolni. Van egy magas öregasszony ott ná, félre van fordulva [4. kép], annak volt egy csorda libája. S Ilona, az a kicsi leányka mellette, az unokája. S én Iónával a nagyanyjától, Julika néniőtől tanultuk ezeket a libás nótákat. Katus a közszó nagy lány, a pötyyös vagyok én. Ilonának fajt a keze, de háttal van, hogy ne vegyék le, hogy a keze el volt törve. Megfordult a fénypésszel előtt, nem akarta az arcát mutatni. Na, azoknak egy csorda libájuk volt, mert ott laktak, ahol a cigányok, túl a patakon. Magyarok voltak, reformátusok. Mióta meg van halva Julika néni! Még gyermekek voltunk.	emlékódó nagyambitusú		A <i>Gunaras lánny</i> balladája a 18. század végi diákmelodioriumokban is szerepel. Dallama a Dunántól, a Felföldön és az Alföldön igen elterjedt – más ballada és lírai szövegekkel is –, ám Erdélyben és Moldvában nemigen fordul elő. Ártatlanak tűnő szöveganyaga révén korán bekerült az iskolai tananyagba, s onnan más „libás” dalok melléti kiscsányok használatába.	Kina tottam a libámat
318	Kihullt a ciparettapapír a zseemből	Táncot hallottam, a nagy legények énekeltek. Erre is lehet táncolni csárdást.	kifejlett új stílusú		Általáncsan elterjedt, gazdag variánskörrel élő nagyobb dallamcsalád tagja.	
319-320	Kigálások (I-XII)	Ezt is anyámtól tanultam. Csárdás. Ezt is Papis szerette. Akkor ez a Papis éneke volt, hogy <i>Huszár vagyok, nem bokancos katona</i> . Mert ő huszár volt.	kifejlett új stílusú		Közel változatok, nam, további rckenságot megtalálhatjuk Berecky János kötetében. Ezek és aunk szövegei alapján népies műdal-eredetre is gondolhatunk.	
331	Kiküldöm a kis pufjovam a csárda elébe	Mind a nagyobb lányoktól, fiúktól... A táncos is szokták énekelni ezt, úgy körbe állni, mulatók ének volt ez is. Ezt szokták fiatal halottinak énekelni kint a temetőr. Muzsikálni szokták ezt.	kifejlett új stílusú		Általáncsan ismert.	
332	Kimegyek a doberdói nagy hegyre	Hát, ezt énekelte mindenki, mikor fiatal hal meg... Csak a muzsikáltak ezt, szép muzsika. Azok a jelgatos sírások, régen azok otthon voltak a házba. A morrába, vagy hogy mondják, a terrelkezési, halottas szobába. Minenkül otthon, a házában nyújtóztattak ki. Tetek olyan tiókat, s arra deszkákat, leterítették fehér lepedővel, s arra tették rá a koporsót. S amikor kivitték a halottat, egy nagy porcelán csuprot odaszabtak [odacsaptak, odavágtak] a földhez, hogy többet a halott ne jöjjön vissza.	népies műdal	ismeretlen	Szövegkezdete: <i>Csináhtartom nagy hegedűt fehér rózsafából...</i>	
333	Kimegyek a temetőbe (A)	Ezek már mostanias halottas énekek, mikor fiatal hal meg... Csak a fiatal, öregeknek templomi halottast énekelnek. De sirán, azok a régi síratok, öregket is sírattek, de otthon bent a házban, mikor ki van nyújtóztatva, még nem jön a pap. Miután jön a pap, templomi halottas énekeket énekelnek. De azért a sírnál is sírattek régen a régi, régi öregek. Nem ezeket a <i>Kimegyek a temetőbe</i> , a régi időkből... Az én időmből voltak azok, amikor most mennek. Régen-régen nem énekeltek ezeket.	népies műdal	ismeretlen		
334	Kimegyek a temetőbe (B)					
335	Kimegyek a zöld erdőbe	Szórakoztató ének. Erre nem táncolnak, inkább kesoegős. Ezt is itt tanultam az apósmótól, az uramtól, ő is nagyon szereti ezt az éneket.	erszékodó pasztordalok		Felcsorhan. Fréclében ismert dallam, ám távolabbi változatai az Alföldön és a Felföldön is felbukkannak. Dallamvonala, hangkészsége nemcsak a pasztordalok rászokikusságot mutatja, de Kisse Kimegyek a zöld erdőbe műdalserű is. A dallamtípus tágabb rokonságát a régi pentaton kvintvaló réteg dala közli találjuk.	

336	Kimentem a rétre, nem birtam kasszálni	Ezt Felföldi Jánostól, egy öreg és mestertől tanultam. Taragla ott az új házunknál – anova költöztünk – a gerendákat, s ezt énekelte. En meg odamentem, tanítson meg engem is. Csámentem melléje, hogy ottan faragott az úbornon.	népcis műdal		A dall. Szerdahelyi Józsefnek tulajdonítják. Nyelvtérület-szerke felbukkan, bár legkritikáiban Erdélyben és Moldvában.	Kimentem a rétre ibolyát kasszálni
337	Kimentem a selyemrére kasszálni	Hát ezt is kítő tanultam? Écsényáimról. Öröde tanultam a legtróbi éneket. Csak őtől: kellett: tanuljam. Mulatós ének.	kifejlett új stílusú		Általános ismer: és igen kedvelt dallam típus. Erre mutat számos változata és gazdag szöveganyaga.	
338	Kimentem a szőlőhegyre	Ez zsidó [sűrű csárdás].	népcis műdal – újszerű kismibitúsú		A 19-20. fordulójának slágere, mely – főleg a világny lekusság körében – azóta is népszerű, néhányféle dallamváltozatot is termelt.	
339	Kimentem a zöld erdőbe, hej gyöngyvirlagot szedni	Ezt is attól az öreg Veronka néntől tanultam. Nincsen a Nemes utcai képen. 4. kép), mer az később költözött oda a szomszédba, mer örökölt k azt a házat, s akkor odaköltöztek. Nagyon idős asszony volt, az akkor öregasszony volt.	kifejlett új stílusú		Legőselebbi változatai Közép-Erdélyben, további rokoni Zsoltól Gyimesig többféle felbukkanak.	
340	Kinosom a zsebkendőmet tiszta fehérre	Ezt lehetett muzsikálni, az táncos. Csárdás.	újszerű kismibitúsú – folklorizálódott népcis műdal		„Elterjedt lakodalmi dallam típus” – írja róla Dobszay László. Műzenei fordulatait általában nagyrészt elismeri a népzenei gyakorlat. Ld. még: Zöld a búza, Zöld a búza.	Egy szem búza, két szem búza, kukoricaszár
341	Kínses Kolozsváron áll a babám háza	Ezt is idától tanultam, László idukától. Ez is csárdás.	kifejlett új stílusú		Közeli változatai: nem, távolabbi rokonságát megtalálhatjuk Bercecsy János kötetében. Szövegének legnagyobb része mű szöveg, Észak-Erdély visszatérő alakjának időszaka utal.	
342	Kis kút, kerékes kút	Ez is csárdás. De még milyen csárdás, hogy lehet erre táncolni!	kifejlett új stílusú – folklorizálódott népcis műdal		Általános elterjedt, igen kedvelt, szinte semmit sem variálódó dallam. További szövegek s csak ritkán járulnak hozzá. Ld. még: Húszálut u rudnyika...	
343	Kissasszony, ha lehet...	Keringő. Vagy valcer? A valcerbe, ahogy össze van fogódva, mind aprózik. A keringőbe forog és aprózik. A keringőbe forog többet. Mind úgy mondtuk, aprózik, apróztunk.	műdal	ismeretlen		
344	Kis kalapomat felakasztom a szegre	Ez is csárdás. Ezt mondtam, hogy Bercecsy énekeltem a Millenárisba. Akkor á hivat meg engemet, nálójak aludtam.	kifejlett új stílusú		Általános ismert, számos változatban él a dallam típus.	
345	Kiskoromba árvaságra jutotam	Mind attól az öreg Ida néntől, Veres Ida néntől. Tőle tanultam, mer azt mondta, fiatal korában szolgált Bukarestben. Kedvenc-ánake volt ez neki. Szegény lány volt, s ocsátták a szülei szolgálni, s éppen Bukarestbe ment. Ritka eset volt, inkább koltzsvára vagy Szamosújvárra mentek szolgálni az örményeknek. Ahogy meghalnak Papolci Daniék, Veres Idák vették meg a leányát a házat. De még azután is, mint ferdt asszony voltam Veres Ida nénnel, hogy mondjon nekem éneket. Mer mind gondom volt nekem, hogy meghalnak, s nincs kítő megkérdezzem többet.	kifejlett új stílusú		Közeli változatai: nem, távolabbi rokonságát megtalálhatjuk Bercecsy János kötetében.	
346	Kiszáradt a vadrózsafa	Ezt úgy csüfölték, ezt az embert, hogy a „Komának”. Az öreg „Komá”. Egy öregember volt, jött a táncra, állott oda, hogy fogásoljon, nem tudott. Mikor a párosba táncolt, mind üste ott a lábait, ment előre a muzsikához. Öregember volt má, mind énekelte: Kiszáradt o vadrózsafa, hoteho. Lapolos Zsigmondnak hívták, „Komának” csüföltük. Mind akart fogásolni, de nem volt valami szexuál fogásoló [a fogásolás specialitája, kiemelkedő táncolója]. Ilyen vicces ember volt, olyan vicceket tudott mondani. Kis-örpe, karika lábu ember volt. Öregember volt, még apámmal, sőt még lehet Papisnál is öregebb volt.	eressző kvintálto perialon		Jellegetes erdélyi dallam típus, Kolozs és Szolnok-Doboka megyékben a leggyakoribb. [Ld. Sejtem, sejtem, pelescsyem.]	Le is szállnak, fel is szállnak a fűcsék
347	Kit sirat a fecskemadár	Ezt Katustól, akivel voltok a képen (4. és 11. kép), a közönség nagy leánytól tanultam.	népcis műdal	ismeretlen		
348	Kültek a vénasszonyok	Ezt is a táncban. Ezek a vicces fiúk ki tudja miket énekeltek be e. Nagy slágere volt ez a táncban a legényeknek. Mer valami vicces szöveget is mondtak rá a fiúk raj, hogy húzza ezt a muzsikást! Szép muzsikázással. Ezt muzsikájk maguk is, nem? Ez csárdás.	népcis műdal	ismeretlen	19. századi népcis műdal egyik szokásos szövegének alkalmazása másik szintén mű-dallamra.	
349	Kivices-kavicsos a mi házunk eleje	Hát, ez is mulatós, a nagyobbaktól tanultam. A nagyleányoktól, a nagyfiúktól. Csárdás.	kifejlett új stílusú		Általános elterjedt callam jellegzetes erdélyi altpusa: B sorainak szövegére nagyobb.	
350	Kolozsvári kasszánya	Hídeg Róza néni leányától, Pal Inre leányától. Anyjuk búzá volt. Fitresen énekeltek ezt. Énekeltek a táncban is.	kifejlett új stílusú		Általános elterjedt. Ebben része volt a 20. század elején országjárta előadott, A csódon szerzett völgyéni című népszimfóniának, melyben a dall. Fedák Sári Biró Morcsa libója kezdetét énekelte.	

351	Kolozsvári kőház kertje	Ezt Kaszián Rózádtól, egy öregasszonytól tanultam. Az volt a mellékeve, „Hallj-é-nd”. Fent lakott a felső faluvégén. Neki a lánya Irénke, nagyon beteg lány, tudóbeteg, egyidős volt az én férjemmel. S akkoriban volt ő is lány. Szép ez a ballada éle. Ettől tanultam a Ho-férmegyek Kolozsvárra két változatban is.	Újszerű kisambitusú – folklorizálódott népies műdal	ismeretlen	19. századi népies műdalként is számon tartjuk, ám jelentősen variálódik és más típusokhoz is szorosan kapcsolódik. Ld. még: <i>Azt gondoltam, nem isznek katonáink; Hervad az a rózsó, kit nem ábrakot locsolnak</i> .	Kis pej lovam kapot: elég ábrakot
352	Kolozsvári vasútállomáson	Milyen szép ez is! Kalonás nő. Ez is olyan Múton Albert fide ének. Szípen tudtak ezeket énekelni.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert katonanóta. Annus néni a legelső sort elmondta: ez egy másik, igen hasznos és ügyes népszerű nőia, a <i>Fecskemadár szólt a vasútra</i> szöveggel ismert dalnak A sorát énekelte.	
353	Kolozsvári vigadóban szépen szól a magyarnóta	Ez a férjemnek kedvenc éneke. Még az is a férjemé, hogy <i>Szálly el, szálly el, fecske maad szép Erdélyországba</i> . Ezeket mind muszálla Pléti. Epp annyi éneket tudott, mint én. S az volt az érdekes, hogy minden embernek a faluban tudta, hogy melyik az éneke. Úgyhogy akármilyen lakodalom, mulatság volt, ő mindenkiét hozta pár közbe, hogy mindenki jól érezze magát. Vagy mikor főzött be valaki, már jött be, és ő fenn ült, már muszált, azonnal fordította rá, aki jött a táncra feleségével. Pláne az a mulató házakba volt. Ide is mikor jött, mindig hozta a <i>Kopitány urt</i> , ezt a <i>Kímégyek a zöld erdőbe</i> ... Az apósném, hogy <i>A füzesi hegytetőn, hegytetőn, Októbernek, októbernek elején</i> , „aki is szerelte apósnóm.	kifejlett új stílusú		Közeli változatait nem, távolabbi rokonságát megtalálhatjuk Berecsky János kötetében. Szövegén még nemigen őrlik a falu stílusalakító ereje.	
354	Kolozsváron elneveztek betvárnak	Nem tudom, kitől. Ez is szép, erre is lehet táncolni.	kifejlett új stílusú		Közeli változatait nem, távolabbi varárskorét nagy gazdaságban találjuk Berecsky János kiadványában.	
355	Konstanzáról kilindult egy gőzhajó	Szabó Annustól tanultam eztet. Ketten szoktak énekelni. Neki is szép hangja volt, úgy talált a hangunk. Mikor pár körben beállottunk, ő volt akkor a barátom, s akkor fogtuk hozzá ketten. Másikok irigylődtek, erősen szépen tudtam vele énekelni. Ő is olyan romantikusan énekel, olyan kellemet adott az éneknek.	ismeretlen népies műdal	ismeretlen	Valószínűleg: korábban született 11 szótagos katonaszövegek a kalmazása modernebb callamra.	
356	Korán reggel szépen szól a pacsirta	Ezt itt Füzesen, volt egy üzet a zsidóknál. S akkor még csináltak üzetet magyar világba, és oda rem tudom honan jöttek árulók valamelyik faluból. S attól a Jánostól, valamilyen Jánosnak hívják, attól tanultam ezt az éneket. A feleséget valamilyen Eszi néninek hívják, arra is emlékszem. Ez magyar világba volt, mer már jó südő leányka voltam. Nem tudom hányas években lehetett, de még a zsidó üzet is megvót azér. Azán ezt az üzetet szövekeztetek neveztek el „Hangyának”. Még Pápicska is árult ott egy rólic ideig a „Hangyába”.	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert, gazdagon variálódó dal am.	
357	Kösd meg kislány a kutyádat	Csak a tárcán a nagyoktól.	népies műdal	ismeretlen	Az ilyen, viszonylag kis hangterjedelmű 1. sort a népies műdalokban általában 5 hanggal magasabban ismétli a második sor. A népi gyakorlat szokása pedig – ahogyan itt is hallhatjuk – ezeket az AS-os sorokat az első sor magasságában énekelni. A dallam és szöveg komplikáltsága készítette: Annus néni az utolsó sor ismétlésére is.	
358	Kővecses út szélén	Ezt Kaszián Annutól tanultam. Ez ilyen szóalkozó ének. Mikor úgy félbe volt a pár, hogy pihent a zenész, akkor szoktuk énekelni. Hát de csak én tudom ezt az éneket, nekem mondta el Anna néni, mindig meg halt azán. Nem tudom, ő milyenkor énekelte.	pszalmódizáló		A honfoglalás előtti származó pszalmódizáló dallamstílusunk egyik legjellemzőbb, gazdagon variáló típusa. Ez a stílusirányunk szinte kizárólag Erdélyben és Málchiában él.	Hová mégy, hová mégy, izzenken kőműves
359	Kukorékol a kis kakas	Márton Albert éneke volt. Márton Irma és Márton Imre testvére volt. Minic a harman nagy énekek voltak. Öregbek, mint én, kilenc-tíz évesek is.	folklorizálódott népies műdal – kifejlett új stílusú		Az 1. világháború idején divatba jött dallam. Jellegzetes módos dallamfordulatai ellenére közterveté uté vált, finom dallam- és szövegváltozatokat is termett.	
360	Lágy a kenyér	Szapponas Doma éneke. Erre is lehet táncolni, ez is csárdás. Erre úgy lehet táncolni, hogy csak na.	kifejlett új stílusú – folklorizálódott népies műdal		Általánosan ismert, változatokat is termett dallamtípus. Az ismert 11 szótagú szövegekbe ékelődő „jegyző, csakugyan” szövegrész műdal-eredetre enged következtetni.	
361	Lakodalom van a mi utcánkban	Ez közönséges ének. Akkor énekeltek, mikor viliék a menyasszonyos ágyat. Vitték a kancapót, ágyat, kinek milyen volt, párnákat, paplanokat, mentünk a vőlegényes háshoz énekelni. „Ere vizik a menyasszony ágyát, elvesztették a negyedik lábát. Addig asszony nem tekcsel az ágyba, mag nem kertül a negyedik lába.”	népies műdal	Hoppie Résző – Móra István	A 19-20. századfordulón született dal – mint sok más új, arra a kalmis szövegű dallam – országszerte beépült a lakodalom hagyományos rendébe, erős műdalstílusának és nehezen énekelhető voltának ellenére.	

362	Lám én szolgál legény vagyok	Ez régi szép, ez erős régi enek. Ezt nagyanyámtól tanultam, Barabás Julikától. Jaj, hogy tudta kanyargatni, milyen rigesen fűtta, én iszenem. Úgy nyúltok, úgy kanyarítottok. Ági néni is énekelte ezt, Által Ági, rájta van a Nemes utcai képen [4. és 11. kép]. Az a szép fekete kerek arcú öregasszony, az az Ági néni. A férje Által Mihály.		duda-kanács-mulatói stílusú		Ld. az Azt gondoltad, te egyetlen kezdődő dal jegyzetét!	Édesanyám, gyűlés gyertyára
363	Lassan forog...		újserű kisambitusú / kifejezett új stílusú			Egyetlen Szolnoki nagyadattól eltekintve csak Erdélyből ismerjük ezt a katonadalt.	
364	Lassan kocsis	Ez is szép, ez is Pikili-ének. Csak ezektől a vinasszonyoktól a Nemes utcába... Ráki néntől, mert az volt inkább énekes asszony. Rózát is tanította, a lányát. Lassabb csárdást táncoltak rá.	emelkedő nagyambitusú			Csakis Koos, Szolnok-Doboka vármegyékből, illetve Gyimesből ismert dallam.	Tiszta kéket virágzik a tennelő
365	Látod édesanyám, látod édesanyám	Ez inkább hallgató. Nem emlékszem, hogy kitől tanultam. Ez már ilyen újabb énekek.	kifejezett új stílusú			Zalától Csikig. B sorában néhányféle változattal élő dallamtípus.	
366	Látod-e babám, látod-e babám amott azt a nagy hegyet	Ez régi. Ez is erős szép.	kifejezett új stílusú			Nyelverületesszerte ismert, akárcsak „kertestvére”, melynek A sora lefut a kertföngyára, a hangkésze- aljára (art autentikusnak, emert plágátusnak nevezik).	
367	Le az utcán, le le le	Ez ilyen Szappanyos Doma-ének. Ettől még sokat tanultam. Elhittam ide is egyszer, hogy mind énekeltek nekem régi énekeket. Aj, be szípen tudott, hát volt kántor ő is. Szípen, kellemesen, gyönyörű hangja volt. Szép, ügyes ember volt, de aztán a hangja erősen hasonlított az enyémre, mert az én nagyapám neki nagybátyja volt. Rökonok voltak, Erőst talált a hangunk együtt. Pedig öreg ember volt, mert apósommal egy idős. 1913-ban született.	folklorizálódott népies műdal		Simonffy Külrúr – Vecsey Sándor	Eredeti szövege: <i>Három a tánc, három a tánc, mindig az volt Pest-budán</i> ; továbbá igen népszerű szövege: <i>Jaj, de magas, jaj, de magas az a vendégszere</i> . Országszerte kedvelt dallam, melyre alkalmi szövegeket is gyakran húztak. Az első sor játékos ritmus-szerűsége, a sok kis belső ismétlés után a sor második elhangzása elmarad.	
368	Leülött, leülött a zénaboglya teteje	Győri Dani féle énekek. Győri Dani is sok éneket tudott. Jaj, de szípen tudott... Ő is nagyobb volt, mint én, vagy nyolc évvel.	új stílusú + erőskezdő dūr – folklorizálódott népies műdal			Kevés kivétellel: az 1. világháború idején félrűnt, semmit sem változód, ugyanazzal a két – össze nem függő tartalmú – versszakkal nyelvterület szerte ismert dallam. + Annus néni – tartalom alapján – egy dūr ereskezdő dallamot írsít hozzá. Ez országszerte, a szlovákok körében is általánosan ismert; Erdélyből kevesebb adatunk van róla. Terjedését iskola is segíthette. (Annus néni dallamváltozata a Vikár Béla által Somogyban gyűjtött változattal egyezik meg.) Változatait <i>Sűrű csillagos az ég / Félre bánt, félre bú</i> típusnév alatt találjuk.	
369	Lefelé folyik a Tisza	Ez is csárdás. De még ugyan csárdási! Mondom, amennyi éneket tudok, Pikili azt mind tudta muzsikálni. Nem létezett, hogy ne tudja. Már levet éppen, hogy a faligatókól egyet nem tudott, de ezeket a régi tánczenéket mind tudta. De mindenkinél a notáját.	újserű kisambitusú			Újszerű kisambitusú dallamvilágunknak egy igazán jellegzetes, nyelvterületesszerte elterjedt képviselője. Ld. még: <i>Katonának is jó volna, ha a puska kobácsa volna...</i>	Sürgalábú kis pacsirta
370	Lent a délibábos Hortobágyon	Hát, már ez új. Nagy táncra a legények, leányok, mikor én kicsi voltam, kicsi leányka voltam.	népies műdal		Rácz Ödön – Költő Kis István		
371	Leszedik az ibolyát a szágálért	Ida néntől tanultam ezt is. Veres Ida néntől.	folklorizálódott népies műdal – emelkedő nagyambitusú		J. Apathy Gyula	Országszerte és a szlovák nyelvterületen is ismert. Ld. még: <i>Részeg vagyok, részeg; Zavaros a Tisza vize nem tiszta</i> .	Részeg vagyok részeg, mint a csap. Zavaros a Tisza vize, nem tiszta
372	Leszek a cselelője	Ez már ilyen keringő. Inkább tangó. Ez olyan Hajdú Feri-ének. Az öreg Hajdú Feri éneke, úhahánám táncú.	műdal		Márkus Alfréd – Harmath Irre	Eredeti szövegkezdete: <i>Tenyeremen fordom, lehozom a csillagot én...</i> A callan szerzőjének költőe bizonytalan.	
373	Magas a dézsi temető	Ezt Kalósdó tanultam. Mert tetszett nekem és megtanultam. Balog István muzsikálta.	román műdal			Magyar népdalokhoz hasonló dallamvonala ellenére román zene, ritmusa ezt egyértelműen mutatja. Első sorának egyébként ismétlődnie kellene.	
374	Magyarország de szép helyen van	Ezt az apósmódo hallottam.	újserű kisambitusú – kifejezett új stílusú			19. századi – terjedelmében kétalkor – népies módból alakult dallamtípus. A dal teljes formája is, és – itt is hallható – önállóan utólagja is nyelvterületesszerte elterjedt és igen népszerű. A szöveg kezdetén szinte kárólag az adott település neve áll, az itt hallható szövegváltozat nem hagyományos.	... de szép helyen van
375	Majd ha egyszer vége lesz a sok-sok szenvedésnek	Ezt is tőle tanultam [apósmódo]. Ezek mind olyan forma énekek.	kifejezett új stílusú			Általánosan ismert, ez a szöveganyaggal: 1. világháborús katonanóta.	

376	Majd ha egyszer vége lesz a világháborúnak	Vót egy ember itt a szomszédba. Veres Jóska, az is erős szíp énekeket tudott. Mind ilyen énekeket. Az csinálta nekünk az atjakat, itten a konyhához. Harrinc ével idősebb volt, mint én. Mindig vett tőlünk bárányhúst, ha húsvétra végtünk barányt. Mindig az elejt szerette a bárányok, az első lábát, éresebb volt a húsa, mint a combja.	népies műdal	ismeretlen	1. világháborús katonanóta; kezdete: <i>Égbe nyúló hegyek aljár...</i> (ld. ezzel a szöveggel)	
377	Már énnékem nem sok időm van hátra	Ezt nagynénemtől tanultam. Lakatos Annától. Mikor ment a nagyobbik fia katonának akkor csináltak mulatságot otthon a házb. Másnap reggel már kellett menjem kufferestől. A közeli barátokat, rokonokat meghívták, nem az egész faluságot. Emlékszem, hogy énekeltem, és akkor még egyet énekeltem ott, határozottan emlékszem, hogy „Engem anyám ne sírass”. Ez inkább hallgató. De mikor már nagyobb báli rendeztek, az egész faluság muszássá lett, hogy a falu végéig. Úgy volt régen, hogy mentek végig a falun, és a faluság kísérte, a kapuba állították ki az embereket. Akik mentek el, az egyik kaputól a másik kersztul-kasul mentek, hogy „mindenkinek kezet adjanak, s azért énekl az ének, hogy „mindenkivel kezet adjam sorjába, csak a régi babám maradt legutollára”, mert az ment be vele Szamosúvárra. Az volt a legutolsó, akivel kezet kellett adnom: „szervusz babám, add ide a jobb kezéd”. Akinek volt szeretője, az ment be egész Szamosúvárra, de a többiek jöttünk vissza. Ez már rég, rég volt, nagyon rég. Már az én időmben nem nagyon. Ment mindenki, ahogy tudott, a születel, loszkölés...	emelkedő nagyambitusú		Általánosan ismert dallam. A szabályos visszatéréssől eltekintve az új stílus jegyeit mutatja.	Andrásfalván nem sok idő van hátra
378	Már füzösen kihaltották a nyáját	„aj, ott az az Anikó néni, a Pallagyi Anikó néni... Ott van a képen. De szépen tudta énekelni Vén-vén vinasszony, ott van a Nemes utca képen.” (4. és 11. kép)	román műdal		A népszerű román dal, mely a közkezeletre lett, „füzesi” lassucárdás zenének alapjául szolgál, elejétől végéig dűr-jellegű.	
379-380	Már minálunk soroznak (I,II)	Ezt „Mami” Feritől tanultam. Laposi Feri, de zárójelbe „Mami” Feri. Na ez meghalt a katonaságba. Valami érte, valami betegség, és meghalt ottan. Vagy megfőtte egy másik, vagy valamilyen balesete volt. Ennek az anyja is olyan nagy bánatot hordozott egész életében. Ez is énekelte azt a keserű éneket, hogy <i>Anyám, anyóm, édesanyám</i> . Olyan kanyarulatosan. Barabás Ilonának hívták ezt.	kifejtett új stílusú		Országsszerű ismét, egyes pontjain dallamváltozatokat is temett. Az itt hallhatóhoz hasonló katonaszövegekkel, vagy a lakodalmi ünnepek részeként <i>Ez a kislány akkor sír... kuzdellei</i> vagy hasonlóval használatos.	
381	Maros menti fenyves erdő aljában	Ezt énekeltem a pap lánya lakodalmába Pikilivel. A cseteki pap lánya ment főzhez. Milyen búcsúztatót írt az a pap a leányának! Az emberem búcsúztatta a pap lányát, ott alho kijöttünk a templomba, a templomkertbe, ott búcsúztatta. De milyen gyönyörű verset írt! Nem a füzési búcsúztató. Megvan nekem, lá van íva. Az is egy emléke.	népies műdal	ismeretlen	Szerzőségét Gömöry Sándornak tulajdonítják.	
382	Maros vize folyik csendesen	Ezek minc olyan Hajdú Feri-nóták, az a jó fogásoló. Inkább ezeket a láncukat szerette, nem a pörgősű. De a legényest után csinálta még most is... Az még most, kilencven éves korába is eljárná, odfig már kilencvenen fejj van '71-ben érlelert. Fröst szerette Kallós.	népies műdal	ismeretlen	Az itt hallható szöveg első két sor: 1874-ben A maroszei leányok című népszimfiumben hangzott fel, egészen más dallamra: Borzó Miska évtizedekkel korábbi zenéjére. Az a dal is még népszerű, ám itt most hallunk. Szövegünk tulajdonképpen Petőfi Sándor verse, melynek kezdete nyilván a gondolat azonosasága révén cserélhető ki. E verseknek – mely épp a <i>Mérséklés</i> egyébként is kedvelt népdalszöveggé vált – kezdete: <i>Részabokor a domboldalán / Borulj a vádram, anyádom</i> . A vers többféle módallammal is népszerű maradt, itt ezek közül halljuk az egyiket, melynek szerzője ismeretlen.	
383	Márványkőből, márványkőből...	Ki tudja... Csaka a táncon hallottam én. Ez táncdal volt. Csárdás.	újszerű kisambitusú		Általánosan elterjedt, igen kedvelt, szinte somni: som variálódó táncdallam. Műdal-eredetét kimutatni nem tudjuk, egyébként az új stílus kialakulását megelőző dallamvilágba illeszkedik.	
384	Megállj, megállj! kutya Szerbia	Lehet, ettől a Doma bányától tanultam: Erős sok éneket tanultam tőle. Még apósom is ezt fűtta, ő is. Mindketőjüké. Nagy mulatságos emberek voltak. Mind '13-ban született volt ő is. Székévesek lenniének most. Sők is valakitől tanulták.	kifejtett új stílusú		1. világháborús katonanóta, önállóított utcságja (azaz az AABA szerkezetű dallam: 2. fele: BA sorai). A teljes dallam és az ilyen kélsoros furma egyaránt temel néhány dallam- és szövegváltozatot.	

385	Megérett a fehér szőlő	Attól a „Peti” Zsigádtól, akit mondtam, hogy vót szeretője a testvéremnek. Az önké énekelte a táncot, nagy firarója volt. Erre is lehet Lárcolni. A csúnya neve „Peti” Zsiga, a nagy neve Lepulus, de elég annyi is, hogy „Peti” Zsiga. Meg van rig halva ez is. Orosz fogsága volt ez is.	Tolkorizálódott népies műdal	Dóczy József	A dallam 20. század eleji első megjelenésekor szövegkezdete: <i>Kínnyegyek a bindapeti vasúttállomásra... Frékes, hogy a népdalszerűen szökielet, hármasszöveg-felbontható, mely a népi változatokban is legfőbbször megjelenik – bár Dóczytól még nincs benne – Annus néni ellenjeli.</i>
386	Megérett a káposzta	Táncot tanultam. Nagytáncot tanultam, nagyoktól hallottam, régiektől.	új szerű kiambitusú		A 19. században divatba jött polgári táncos hangulatát idéző dallam. Más szövegekkel is előfordul.
387	Megjött a levél fekete pecséttel	Azt innen a szomszédból. Szabó Pap Pistától tanultam. S azt is töle tanultam, hogy Tekergőnek, csorgónak tort engem az egész világ.	Tolkorizálódott népies műdal – korai új stílusú	ismeretlen	Országverte ismert, 1. világhéborús és még korábbi hadi eseményekhez kapcsolódó regura- és katonaszövegekkel él.
388	Megjötték azok az urak, akik engem soroznak	Nagyapám, Benedek Mártonó volt ez. Ezt énekelte, mikor hazajött elítélővására. Hazaengedtek, mert szüleit az édesanyám, 1914-be volt ez. A kicsi baba ott van az állhe nagyanyáimnak, Pap Blinnek. Fehér kis fülkötője, csak nem adja ki jól a kóp. Nagyanyám, nőfőhő kendő van a fején [22. kép]	kifejtett új stílusú		Regura-, illetve 1. világhéborús katonanóta. Autentikus dallamvonalú változata – azaz amelyben az A sor záróhangja a hangterjedelem legalsó hangja – általánosan ismert. A plagális változatról – amit itt is hallunk – Erdélyből és Bukovinából vannak feljegyzéseink.
389	Megöltek egy legényt	Ezt is Kaszán Róza nénitől, „Halljakendőtől” tanultam.	emelkedő nagyambitusú		A megszólaló halott balladaja hordozójaként a magyarság körében dalinként 38 dallama szövege: szinte minden olyan típus, melynek szövegszám-képlete a szöveghez illeszthető. Az itt hallható dallam nyelvtörlettszerte ismert, gázógon variálódik, számos különböz 6 szótagú, vagy 6. 8. 6 szótagszám-képletű szöveget hordoz.
390	Megrakom a szekeremet kórával	Márton Alberttől tanultam ezt.	emelkedő nagyambitusú		Változatait csak Erdélyből ismerjük.
391	Meguntam az életemet	Ert tudja, kitől tanultam? Annak a „Peti” Zsigának volt egy testvére, Ilonának hívták, „Peti” Ilona. Az olyan urhatárné volt egy kicsit már árnykorában, nyitabb volt, mint a többi leányok. Inkább olyan urhatárné, hogy kipirostom magamat... In pár évvel idősebb volt, mint én. Emélszem a lakodalma, de én kicsi leány voltam.	kifejtett új stílusú		Első felbukkanásaként Bereczky János 1924-re utal. 1942-ben azután a dal Tolnay Klári énekelte a <i>Katy</i> című filmben. Az ott elhangzott változat természetesen országszerte ismertté lett, gyűjtési adat pedig van róla (itt is ezt a variánst hallhatjuk.) Annál érdekesebb, hogy dalunknak nemcsak AMBA, hanem AMBA és ABBA változatairól, illetve egyéb szövegeiről is Hirt ad Bereczky.
392-393	Megúzenem a füzési primásnak [LII]	Apócsam. Ej, milyen jó ez az ének is. Erre hogy lehet táncolni, milyen csárdás ez is!	népies műdal	ismeretlen	Annus néni dalának első két sora egy általánosan elterjedt, gazdag variánskörrel élő új stílusú népdal előtagja. A továbbiak – és a teljes szöveganyag – már népies műdalból származik: <i>Gyertek ide, budapesti ógányok...</i> A callamok ilyen, még tövésztésként felfogható keveredését-összecsúszását kontaminációnak nevezzük.
394	Megy a kislány, megy a kislány, kórsó a közöbe	Szappanyos Doma. Jaj, be szepen fúrtal Szép, gyönyörű ember volt, de öregember volt, apócsammal egy idős. Azár elég értékes az éneke. Mind jut eszembe, hogy Ági nénitől is tanultam valamilyen éneket. Attól az öreg Ági nénitől, haltha bejőm...	kifejtett új stílusú		Általánosan elterjedt, alig variálódó, kedvet lassúcsárdás dallam.
395	Megy a kocs, porzik az út utána	Ezt Pap Pistától... Zárdjébe a „Bakk”, az a csúfneve. Igen, a „Bakk” ez volt a melléknév. Keresztfia volt a srülemnek. Hát, ő is tanulta az anyjától, Bal a Rózától. Rég ének. Nem is kellett volna őtet mondjam, csak az anyját. Az az érték, ami régi, nem?	kifejtett új stílusú		Általánosan elterjedt, önmagában is változékony dallamvonalú, további szerkeztázó dallamrokonssággal rendelkező típus.
396	Megy a lovam árkon-bokron	Ezt László István... Öregember volt ez is. Mikor meghalt, olyan nyokvan tőle volt. „Kutyu”, zárdjébe, ez volt a melléknév.	népies műdal	Pápai Molnár Kálmán	Eredeti szövegkezdete: <i>Születtem a Kókunságon</i> . Annus néni emlékezete a hosszú sorokból álló, AMBA szerkeztű callamnak csak egyes részelt őrizte meg.
397	Megy a nap lefelé	Ezt Ludja, kitől tanultam? Ági néni ferjét Mihály bátyának hívták, s attól az öregembertől tanultam ezt. Ezt is, mikor mentek katonának... Régi ének ez is.	kifejtett új stílusú		Az általánosan ismert, regura-, katon-, illetve lakodalmis szövegekkel élő callamnak Bereczky János öt jellegzetes alpusát különbözteti meg. E típusok közül több is él Erdélyben, illetve kettő közülük kifejezetten Erdélyben él. E kettő közül halljuk itt az egyiket, melyet a harmadik sorban kialakult kvintmegfelelés tesz különlegessé.
398	Megyek az utcán lefelé (A)	Vajon kitől tanultam, bizony iston nem tudom. A másik az Papolcz Sanyi, de hogy az a változat kiz? Mikor muszkáltak, Kántor Pistá énekelte. Mind eszembe kell jutni, mikor muszkáltak, ki is énekelte... ’19-be született ez az ember. Akkor volt ennek egy bátyja, az is szépen tudott énekelni. Attól is tanultam.	emelkedő nagyambitusú		Erdélyben és Moldvában számos változatban él.
					Ez az utca bánat utca

399-400	Megyek az utcán lefelé (B) (1,1)	Popolczi Sanyitól. Ennek var román változatja. Egy öreg román asszonyról tanultam én. Énekeltem Kolozsváron, mikor énekeltem románul. És ezt átvették, és tettek rá magyar szöveget. Ez inkább román ének. Ez inkább román, csak tettek rá magyar szöveget, mert erős szép a zenéje. Román asszonyoktól is tanultam sokat. A Nemes utcában is van az az öreg Mária néni, pláne volt egy György bácsi, akinek az unokája Nelu, a nagy kalapos [d. fénykép]. Na, az az öregember nagyon szépen tudott magyarul is énekelni, s románul is. Azt a Györgyi bátyót is erősen szerettem. Sok román éneket tanultam én attól. Öregember volt, apámmal vett épp egy idős.	román műdal				
401	Mennek a katonák ripogés-ropogás vonaton	Ezt vajon még kitől?	kifejlett: új stílusú – folklorizálított népies műdal				4. 20. század elején, főként az 1. világháborúban népszerű, a gyűjtésekben országsszerte fel-felbukkanó dallam. Bereczky János költemény két változatát is közli. Azokhoz képest: Annus néni dala a jelentősebb folklorizálódás jeleit, az erősen műdalos tulajdonság egyértelműségét mutatja.
402	Mentem az utcán lefelé	Itt volt a szomszédja. Bátor, akitől ezt tanultam. Régi öregember volt ez. Ezt apám is szeretett ezt az éneket.	műdal	ismeretlen			19-20. századfordulós éltör – még csak nem is népies dal –, mely azonban országsszerte népszerű lett, elsősorban a cigány lakosság körében.
403	Mennyi muzsika	Ez ököszöntő karácsonykor, kántáláskor. Akkor volt egy öregember itt a szomszédja, Imre bácsi, attól is tanultam éneket, hogy itt is ének, ott is ének, ugatni kell.					
404	Messze távoli hómezőn	Ezt Rozától tanultam, Rák Rózától, az anyja ott van a képen [4. és 11. kép], a Nemes utcai Rák néni lánya. De Róza is idősebb, mint én, Még Rózától imkelt tanulom, hallotta ő is Rák Rózától.	műdal	ismeretlen			Szövegkezdete: Messze távoli a hómezőn...
405	Mikor engem besoroztak virágvasárnapján	Ezt Györi Dani anyjától tanultam. Öregasszony volt az is, olyan 1904-ben született. Pápis is 1904-ben született.	kifejlett: új stílusú				20. század eleji, illetve 1. világháborús katonanóta. Gyűjtésekben országsszerte felbukkannak változatai. Annus néni dala 2. sorának befejezése – a hangor 8. folóra érkezése – ugyan nem egyértelmű, de nem is szokásos, mármár tevékenységnek tekinthető megoldás az új magyar népdalszívsban.
406	Mikor kezdtem kufferbamba pakolni	Ez Lópoli mrc..., a molárkné „Cendi”, úgy csúfolták. Idősebb volt, vagy kilenc évvel, mint én. Katonanének.	új szerű kismantitusú				Általánosan ismer: katonanóta. A szabályszerű visszatéréstől eltekintve már minden zenei jegyében az új slushoz tartozik. Autentikus és plagális dallamvonalal egyaránt használatos.
407	Mikor meg a legény októberben katonának	Ezt is attól a Páp Annustól, zárolgibe „Mocsi”. Meg van halva [írhatjuk az anyját, „Mocsi” Róza, az nagyon öreg asszony volt.	kifejlett: új stílusú				Általánosan ismert.
408	Mind azt mondja a retek	Kaszlány Anna...	duda-kanász-mulattató stílusú				Ld. az Azt gonolod, te ügyetlen kezdettől dal jegyzetét!
409	Mind azt mondja a torna	Ez egy [egyvezik az előzővel].	duda-kanász-mulattató stílusú				Ld. az Azt gonolod, te ügyetlen kezdettől dal jegyzetét!
410	Mindenféle szeretőm volt, hopp	Ez ilyen Kerekes János-ének. Kerekes Róza meg János. Nem is! Eránusz Andrács énekelte. Kerekes Róza is tudta tanulta. Eránusz volt. Ez az Eránusz is olyan vicces legény volt. Úgy tudta az ilyen húzásokkal! Meg énekelte az ilyen román szövegeket is, hogy Mincsen Fűzes bekerítve, szobod új diunu [főleg magyar, főleg román szöveg]. Ezt is ő énekelte a táncos.	régi kismantitusú				Ebben a formájában ágyedül áll a dallam, talán az Elment a tyúk vándorolni típus rokonának tekinthetjük, amely Marosszélen, Udvarhelyszéken, Csíkságon és Gyimesben elterjedt.
411	Mindnyájan üvöndüjünk	Nagyanym kántája ez, kedvem kántája. Iulica-kánta ez, Barabás Julika kánta. Aztán nagyanyám 1903 nem tudom hányta született.	régi kismantitusú				A 16. század végétől előbb a protestáns, majd a katolikus énekeskönyvekben is szereplő karácsonyi ének. A 19. században nem volt a hivatalos egyházi callamkincs része, ám a Székelyföldön a katolikusok, Kolozs környékén a reformátusok fél népszokásalkban fennmaradtak. Ma újra benne van mind a református, mind a katolikus énekeskönyvben. A református kánta-változatokra a dallam gardag díszítése jellemző.

412	Minek nekem Kolozsvár	Nem emlékszem.	kifejezett új stílusú		Dallamunknak az alaphang 7. fokáról induló dallamvonalú változatai Erdélyből ismertek, míg a Dunánál, az Alföldön és a Felföldön élő közeli változatok rendszer az 5. vagy 6. fokról indulnak. Az erdélyi változatok további érdekessége, hogy 10-es és 11-es szótagszámú szövegeket egyaránt hangoznak ld. még: <i>Strép a rózsza hónapja</i> kordág.	
413-414	Mit főztél, te anyuka (I-II)	Vörös löskától... Erre úgy lehet táncolni!	népies műdal	ismeretlen	Kontamináció, azaz két műdallam összekovetése. Jellemzően erdélyi dallamtípus; azon kívül csak néhány szomszédos nyugatabbi vármegyéből van rá adatunk. Igen kedvelt lassúcsárdás-kisérő dallam. Az 1. sornak alaphangon, illetve 8. fokon való végződése egyaránt gyakori.	
415	Most jöttem Gyuláról	Na ez a Lakatos Márton-ének. Mer huszár volt. Ő is huszár volt, nem csak a bátyja, amelyik elesett.	kifejezett új stílusú		Közel változatait nem tartalmazza Bereczky János kötetesorozata.	
416	Most jövők a nagyváradi fogházból	Ezt énekeltem Tölésnek én. Ott volt Szentmártonba. Jaj, akkor még mennyivel vékonyabb volt a hangom! Ezt nagynénemtől, Lakatos Annától tanultam. Ez is régi ének.	kifejezett új stílusú		Antal Iván versét, melynek kezdete: <i>Most még hídég van, Jigyos a világ</i> , Balázs Árpád zenésítette meg. E dallamnak negyedik sorát ismerhetjük fel Annus néni dalának A sorában. Az ebből kialakult ABBA szerkezetű dalban azután felhasználjuk akár Lányi Viktor 1933-beli szerzenyének – <i>Nem élhettek muzsikászó nélkül</i> – első sorait, akár Szentimay Elemér világhíres dallamának – <i>Csak egy szép lány van a világon</i> – motívumait... Dalunk szövege is keresztlünerit némi folklorizációs folyamaton.	
417	Most még hídég van, nem járok hozzád	Laposi Anna, Veres Anna, tehát Ica néninek a lányától tanultam.	népies műdal		Szövegkezdete: <i>Szöngye volónak letört az ága</i> . Annus néni a költemény második versszakára emlékszik. A dallam s megváltozott ném leg.	
418	Nagy Dercsényi Miklós sírdogál magába	Mardi bácsitól, a muzsikástól (Lapohos Márton, szépkényerűszentmártoni prímás, sz. 1917 k.). Mennyit elloptam tőle! Felőlott, muzsikált, s énekelte. Hogy tudta a <i>Krasznahorka</i> büszke várá t is! Meg ezt a <i>Nagymagányi síkon</i> ...	népies műdal	Danko Pista – Endrődi Sándor	Dallama ismeretlen szerző népies műdala; szövege népi szöveg változata.	
419	Nagyváradi fogház körös-körül zárva	Dénies tudta ezt szápen húzni, jaj, Dénies sokat muzsikált a f. Kátror Zsigmonddal nagyon szívesen énekelte ezt. Ennek a Kátror Pálának volt a bátyja. Jaj, de szípen tudta ez az ember énekelni!	népies műdal	ismeretlen	Általánosan ismert, igen kedvelt, sokféle szöveget fordító dallamtípus.	
420	Nagyváradon megfűjták a trombitát	Anyámtól vagy apósomtól? – Öbön tudták ezt az éneket.	kifejezett új stílusú		A magyar új stílusú népdalok mintájára számos román népzenei dal születt. Egy ilyenek átvetéit hallhatjuk itt, valószínűleg Annus néni által ráhúzott magyar szöveggel.	
421	Ne haragudj babám azér	Ennek is van román szövege. Balagall (Varga István, erdősözbattléri prímás) énekeltem. Régi román ének ez. Lassú román tánc ez.	román dallam		A Felső-Tisza vidéken és Erdélyben ismert, dallamhangjában és ritmusaiban is több változatot teremtett dal am.	Ne néz rám, ne neves
422	Ne néz rám, ne neves	Ezt attól a „Dodi” néntől, Daruka „Dodi” néntől... s a férjéről Zsigmond bácsitól.	emelkedő nagyambitusú		Ld. az <i>Azt gondoltad, te úgy/etlen kezdted a dal jegyzetét</i>	Edesanyám, gyűlts gyertyára
423	Nekem is volt edesanyám	Ezt is „Halljakenc” Rózától tanultam, attól a Karszán Rózától. Sőt, a testvérét Julikának hítk, attól is hallottam.	stílusú kánika mulattató stílusú		Szövege a 15. századtól, dallama a 16. századtól írásban ismert. Nyelvtudásért felbukkan, ám Erdélyből és Moldviából csak néhány változatban ismerjük. Dallamunk változatoké igen szerkezetgáz, darabjai mégis egysévé tartoznak, azonos dallam-goncolat különböző megvalósulásai.	Új esztendőben mi vigadjunk 2.
424	Nekünk születék mennyi király	Újévi ének, nagyvándtól tanultam. Julikától. Csak a fiúk, újéve reggelén jártak köszönteni a házakhoz. Leették az ablakból, hogy engedjük be, mer: clyankor az utcajáró be volt zárva, mert szokás volt, hogy ahol lány volt, újév éjszakáján loptak el az utcáját, s vitték el ki tudja hova. S aztán kellett jár on az édesapa, keresse meg az utcáját. Ha volt még egy haragosa a lánynak, azt nem akart szeretni, csúfságból ellopta az ajkát.	regies kismóbitusú		19. századi népies műdal. Általánosan kedvelt; dallamát kisebb dallamvonal-változatok létrejöttén kívül lényeges változások nem értek, s csak néhányféle szöveggel társul.	
425	Nem házadok meg soha	Ezt Rózi anygyóltól...	népies műdal	ismeretlen	Gazdag változatokkal élő, általánosan kedvelt dallamcsalád tag a.	
426-427	Nem ide való születésű vagyok én (I-II)	Ez volt már [Barna menyecske jéherre meszelt haza]. De tudja milyen gyönyörű ez muzsikával? Lehet lassú csárdás is, de ez olyan volt, hogy fogóztak össze az emberek, a muzsikás e őtt mulattak. Olyan mulatók ének is, katonás, mulatos, de szip. Kevesbe keserves is. Ennek a Réti Jánosnak, a táncosomnak volt egy testvére, Réti Plátnak mondták. Annak volt a kedvenc dala. De nem az anyja nagyon nagy énekes volt, az öreg Biri néni. Az a Biri néni is olyan 1902-be vagy 1903-ba született volt.	kifejezett új stílusú			

428	Nem jó csillag lett volna enbelsőlem	Ezt óvodába tanultam Berscki óvónénitől. Az öreg óvónénitől, mer két óvónéni volt. Nem tudom, régen nem mentek olyan hamar nyugdíjba.	kifejtett új stílusú		Gazdag-változatkörrel élő, általában kedvelt csalámcsalád tagja.
429	Nem messze van Ide Hargita	Nem emlíkszem, titól. Talán sogaomtól, Hídeg Marctól...	kifejtett új stílusú		Általában ismert, igen kedvelt és igen váltakékonv, sokféle szövege hordozó dallamtípus.
430	Nem sajnálnám fáradtságom	Nagyanvántól, „ulkatól... A kántákat mondhatom, hogy mind nagyvántól. Ági néni-től tanultam aztat, hogy Karócsóny szombatja estejébe...	régiás kisambitusú		Közép-erdélyi református falvakban használatos korácsonyi kánta. Közeli rokonát ld.: <i>Hála legyen az Istennek...</i>
431	Nem szabad már nékem	Ezt „Mámi” Teritől, s a testvérítől is, Imétől, akit „Centinek” is neveztek, mert kisebb volt a fát mellett.	kifejtett új stílusú		Már az első világháborúban, aztán a másodikban is használatos katonanóta. 1942-ben katonadal-kiadványban is megjelent. Csak néhány gyűjtési adatunk van róla, az ország különböző pontjairól. Bonyolult dallama és szövege a változatokban természetesen apró különbségek kialakuláshoz vezetett.
432	Nem születtem én a csókra	Ezt a nagybátyám, egy nagybátyám, a Bara Zsiga feleségétől tanultam. Ez anyám részéről volt rokon. Ez olyan nagy munkás ember volt, hogy mindenki ötöt hívta a faluba aratni, kapáni. De szegények voltak. Annvit csinát, mint három ember. Egy nagy, erős ember volt. Ez is vót orosz fogságba vagy öt évig. Mikor haza jött, csak 40 kiló volt, pedig akkora nagy ember volt! Aztán a feleségétől tanultam.	népies módál	ismeretlen	Szerzőségét László Imrérek tulajdonítják. AA5BA szerkezete Annus néninél AADA-ra változott.
433	Nem úgy van már, mint volt régen	Véres Ida néni-től tanultam. Nagyon öreg asszony, kilencven évesen halt meg.	kifejtett új stílusú		A Dunántúlon nem ismert, másutt mindenütt elterjedt. Dallama kevésbé variálódik, szöveganyaga gazdagabb.
434-435	Nem vagyok szép, csak a szemem fekete (I, II)		kifejtett új stílusú		Számos körben ismert, gazdag változatokkal élő dallam. (ld. <i>A fizetési elől érdőbe szöletteim</i> [A])
436	Nincsen csillag, mer lehullott a földre		duca-canász-mulattató stílusú		Id. az <i>Art gondolatod, te újjepelen kerdesi dal jejiyepéti</i> !
437	Nincsen Füzet bekerítve	Erősné volt. Ez az Erősné is olyan város, legény volt. Úgy tucta az ilyen házasságokat. Még énekelte az ilyen román szövegeket is, hogy: Nincsen Füzet bekerítve, szöveg új druma... Ezt is ő énekelte a táncban.	újgyerfi kisambitusú		Kevésbé variálódó erdélyi dallamtípus. Leggyakrabban ez a makarónikus, azaz két nyelvű szöveg.
438	Nincsen kedvem, mer elvitte a fecske	„Mocsi” Pap Annától tanultam.			Sűrű sőtét rengetegben járják... szövegkezdettel <i>A fűrt</i> című népszimben tunkt fel 1883-ban. Általában kedvelt, dallamváltozatokat is teremt – többek közt olyat is, mely az eredetileg hosszabb harmadik sort, a népdalokban szokásos módon, a többivel egyező terjedelművé rövidíti –, számos különálló lírai szöveggel.
439	Nincsen pénzem, se dohányom	Na ez az édesapámé. Nagyon szerettem ezt az éneket. Philli erős: álszulla, gyönyörűen, de erre nem lehet tanulni. Ez amikor mulattak, oda álltak körbe az emberek.	népies módál	Thurzó Nagy László – Saszy Csaba	Köc előttem, köc utánam (Nincsen pénzem, se dohányom) címen ismert.
440	Nincsen szebb a magyar lánynál	Ezt a férjem is sokszor énekelte. Fiatalság, nagyobb lányoktól, egényektől.	kifejtett új stílusú		Általában ismert. A Barók által 1906-ban gyűjtött lírai változat népszerűsítésében kiadványok, iskola is közrejátszhattak, ám igaz, hogy Annus néni dala nem egyezik ezzel.
441	Nőstény tucskok, kan tucskok	Szappanyos Dömától. Muzsikáltak is.	duca-canász-mulattató stílusú		Dallamvonala szerint az ereszkedő leíró-váltó de taton dalokhoz tartozik. Erdély-szerre ismert dallam. Ld. még: <i>Gúndarunk, a fekete</i> ...
442	Nyár volt	Ezt attól a Bara Zsiga feleségétől, Ionának húvák. Hallgatós.	módál	ismeretlen	Kerengő zene.
443	Nyílik a vereda virág	Katonának. Fát, csakis innét a családtól tanultam. Ezt Bandinak sokat énekeltem, mikor kicsi volt, a fiamnak. Felállítottuk egy szikre, anyósommal, s én énekeltem. Úgy álértette, mint gyermek lú, hogy elkezdte a sírást, hogy többet ne... [nevet] igazani! Úgy emlékszem, mint a mai napra.	kifejtett új stílusú		20. század eleji rasztanóta. „Teljes” változata: AABA formájú, leggyakrabban A... sorozóra sőt a rnp szövegkezdettel. Itt a dallam önállóított utóbágit hallható. Mindkét forma általánosan elterjedt.
444	Nyílván van a százados úr ablaka	Ez a nagybátyám éneke volt. Benedek Mártontól tanultam, s Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom, az is öle. Hallgató, de régi.	folklorizálódott népies módál	ismeretlen	

461	Rálátnék a kimenetére		kifejlet: új stílusú			Általánosan ismert. Ld. még: K: az utat nem szereti; Szomszédságony kapcsolódó fűz.
462	Részeg vagyok, rózsám	Zsíró (sűrű csárdás) Nem, inkább csárdás.	folklorizálódott népies műdal – emelkedő nagybambitusú	J. Apáthy Gyula		Országos és a szlovák nyelvterületen is ismert. Ld. még: Teszedük az ibolyát a szagjért.
463	Rétten, réten...	Sokan tudták ezt. Nem tudom, hogy kitől... Lakodalmaiban hallottam. Lakodalmaimban játszották Pikli.	folklorizálódott népies műdal – kifejezett új stílusú	ismeretlen		Általánosan ismert. Először 1916-ból van róla. Legkedveltebb szövege az itt is hallható két versszak, ám számos más szöveggel is előfordul. Eredetileg igen magasán járó B sora helyén a legtöbb esetben októberrel találkoztunk. Annus néni még további változtatást is tesz, hogy az október-hangjelzésekkel jól ne kelljen kilépnie.
464	Román dallam	Ld. az Egy szép május éjszakáján dalhoz kapcsolódó visszaemlékezést				
465	Román dallam – Házunk előtt jégverem					
466-467	Román dallam – Először a mézeskenyér (LII)					
468-488	Román dallamok (I-21)	Én jártam a román énekekben, s akkor én sokat tanultam a román asszonyoktól, és az öreg román Györgyi bácsitól, a szomszédától, aki egyidős volt apámmal. Az én koromban külön volt a román tánc a magyarról. Még volt úgy történt úgy, hogy jötték román egérek be a magyar táncba, s táncoltak egy-egy párt. mentek tovább. Mert történt úgy is, volt aki magyar lányt szerzett. Mi nem mentünk román táncba. De román lakodalomba mentünk, ha szomszéd volt, vagy jó embere volt az emegetek, meghívtak. Román lakodalomba voltam én is. Itt jártuk románul is a párnás táncot a szomszédok. A szomszédok is voltak román lakodalom. Még a Pikli lányom is volt lakodalma, és magyar papnál esküdt, de meghalt már rég Krisztina. Annak is voltam, a cigányok lakodalmaiban. Itt laktak a szomszédok, ni. Itt volt egy öreg ház				
489	Román király felment Szent Péter várába	Talan etől a Kántor Zsigmondról hallottam. Az is itt lakott Bern, itt a sikátorban. Szép hangja volt annak az embernek. Olyan 1911-es lehetett a születése. De nagyobb volt, mint apósom, assziszem. Ez nem csárdás, ez csak ének.	népies műdal	ismeretlen		Észak-Erdély visztszacsatolásának idejét, más előfordulásában a 20. század más háborús helyzetét idéző népies műdal.
490	Románia hegyalijában rózsafa virágzik	Ez az öreg Biri néni. Rétén az anyjától tanultam. Szép ének, katonás ének. Erre lehet látni.	népies műdal	ismeretlen		
491	Sárga a csikóm, sárga a nyereg rajta	Lapohos Imrétől tanultam, innen a szomszédoktól. Huszár volt ő is. 1907-ben született ő is, egyidős volt édesapámmal.	kifejlet: új stílusú			Általánosan ismert, az 1. világháború logikailag katonanótája. Dallama alig variálódik, főleg – de nem kizárólag – katonaszövegek kapcsolódhatnak hozzá.
492	Sárga csikó, sárga csikó	Ezt az úton is, mikor kiscsúrok a menyasszonyt, énekeltek.	folklorizálódott népies műdal	ismeretlen		Moldova kvételeivel minden tájegységünkben ismert, különböző népies in-ú-szövegekkel kapcsolódó dallam.
493	Sárga kukoricaszár	Ezt „Dódi” néntől... Vicses kis ének. Ez jó mulatók, lakodalmaiban húzta Pikli.	emelkedő nagybambitusú			A nyelvterület minden nagy tájáról ismert, ám Erdélyben (és Moldovában) jóval ritkábban bukkan fel. Kevésbé variálódó dallam; terjedését karcványok is segítették.
494	Sárga levele van az eperfának		népies műdal	ismeretlen		Ld. Magúzenem a jüzesi prindások...
495	Sárgarépa nem jó dombra ültetni	Ez mind onnan származik, Duruka Zsigmondoktól, igen. Jól tudott énekelni ez is. Dolgoztak a földesúrnál, munkások voltak, azért vannak mind olyan énekeik.	folklorizálódott népies műdal	ismeretlen		Általánosan ismert, néhányféle szöveggel
496	Sebes vízen sebesen megy a hajó	Nem tudom, honnan... Régi, de nem tudom kitől tanultam. Lehet éreszkedő kintváltó pentaton				A honfoglalás előtti korbeli származó dallamvilágunk képviselője, melynek különleges éterjeire vall, hogy csárdászene formájában is elterjedt. Az Alföld északiabb részén és Erdélyben, számos megfigyelt, különféle szöveggel igen kevert.
497	Selyem, selyem, petrezselyem	A vén „komád”. Lapos Zsigmond, „komának” csúfolták, kicsi öreg ember.	erreszkedő kintváltó pentaton			Jelegzetes erdélyi dallamvilág, Kolozs és Szabolcs-Doboka megyékben a leggyakoribb. (Ld. Kiszorított a vadászok.)

498	Seprik az aradi utcát (A)	Én attól az Ági néni utától, Mind y bácsitól, az így énekelté: De van ennek egy másik változata is. M hely bécsi s-mos a képen [a 4. és a 17. képen], talán már ming volt halva. En alig emlékszem rá. Rák betegségben halt meg. Régen nem voltak szilbabszók, aztán úgy orvostott, szontrákja volt, hogy hozzánk hallzott. Olyan kicsi gyermek voltam, mind vittek be anyámék a házba, hogy ne halljam.	kifejlett új stílusú		Rendkívül variabilis dallam, s nemcsak Erdélyben, de az egész magyar nyelvterületen elterjedt, különböző rugulásokkalusóveségekkel. Első adatlunk róla 1899-ből származik. Lc. még: <i>Erdély be vagyon kerítve</i> . Az it- hallható szöveg 1851-ben jelent meg először: <i>Sáprák a póráz utca...</i> , s azóta is igen népszerű, ám leggyöbbször egy a 19. század első harmadából való népies dallammal jár együtt. Valószínűleg erre vonatkozik Annus néni megjegyzése: szövegünk más dallammal való szerepeltetését: pedig áhúzásnak nevezzük.
499	Seprik az aradi utcát (B)	Ezt is lakodalomx... Hídeg Marci sógorom éneke. Lakodalmi kísértő is, az utcán. S az udvaron, amikor a népszereg mulatott az udvaron kívül, még a menyasszonyt öltöztették. A násznép az udvaron énekelteük: <i>Udvarom, udvarom</i> ... Ezeket mind szoktuk lakodalmikor. Most már nem énekelnek se az úton, mennak, mintha halottat halóvinnének igazán! Nem tudnak a legények énekelni, se a leányok. Én nem tudom milyen világ lett most! Nem is szeretik. Mind interneteket, bárokat, játszóscakat gépekkel... Itt a faluba már egy leány, egy legény sem műveli ezeket.	Síráósstílusú		
500	Sugár magos...		emelkedő nagyambitusú – folklorizálódott népies műdal		A 19. század vége óta ismert, <i>Kocsmarosné, szóp csárdásné, de ugat a kutya</i> ! – kezdetű népies műdalnak (melynek szerzőjét nem ismerjük) metrumából, sorából alakultott az a dallam, mely az első világháború egyik egnépsze-űbb notája volt.
501	Sűrű bánat a szivemen	Ezt azt h szam, hogy a Pallagyi Anikó néni énekelte. Nem volt neki szép hangja, de az ének erős szép. Milyen gyönyörű ez is, huj! Be gyönyörű! A Nemes utcai Anikó néni... Tudok én is úgy ryútvá énekelni, olyan kanyargósan. Ahogy hallottam, úgy jón veszo.	erős, kulú kvinivalló pentaton		Csak Erdélyben ismert, főképpen Kolozs és Szolnok-Odoboka megyékben, illetve Győrben élő dallamtípus. Ld. még: <i>A füzesi fülvégen</i> . A dallam életrejele jellemző, hogy – ahogyan a megjegyzések s sejtetik – Annus néni számára e két változat azonosága nem tudatos.
502	Sűrű sötét felhők	Ez is szép ének. Ettől a számszéd Ilona néniől tanulm ezeket. Na, ezek a gyönyörű énekek.	kifejlett új stílusú		Kissé esetleges dallamvezetése egy nagyobb dallamcsacé hasonló változatából „válogatja” az egyes sorokat. E dallamkör egyébként országsszerre ismert.
503	Szabad a madárnak	Erre is lehet jól tancolni. Ezt Barabás Emma néniől tanulm. Rokon volt. Az ő édesapja, Barabás Jullikával testvérek voltak. Lassóbb csárdás.	kifejlett új stílusú – folklorizálódott népies műdal	ismeretlen	„Talán folklorizálódott népies műdal, szerzője mindenesetre ismeretlen” írja róla Bereczky János. Egyes dallamfordulatok műdalsszerűek, ám viszonylag gazdag változatokre a neppalok közé utalja a dallamtpust.
504	Szabó Gyula Horváth Jolánt szereti	Nem emlékszem, ezt kiől...	erőstílusú		Az angylkos szeretőgyilkos balladája a 19. század 2. felében jutott el, vásári énekesek révén, az ország minden tájára. Egyik jellegzetes dallama, amellyel Erdélyben is szokás volt önkölni – s amely más új stílusú balladák szokásos dallama is egyben – siratástíusú. Annus néni sajnos csak a dallam előtagjára emlékezett jól; a szöveget végéigekelve igényezett a dallam lépcsőzetes ereszkedését mevalósítani.
505	Szabó Vilma kiment az erdőbe	Na ezt Biri nagynyámtól tanultam. Két változata is van. Csak tudott ő is, de nem volt nagy énekes.	új szerű kibambitusú		A <i>Háromszoros magzatgyilkos</i> balladája a 19. század utolsó harmadában születt. Legjellemzőbb dallamával mára már minden dialektus-területünk-ől van róla számos felvételünk. Ezt halljuk itt s. Szabó Vilma kiment az erdőbe 1.
506	Szállj el, szállj el fecskemadár	A férjemnek az éneke ez. Apósom éneke, s a férjemé. Nagyon szeretle ezt az éneket az uram.	kifejlett új stílusú		Az 1. világháború során született, katonas- és hadifogly-szövegekkel, illetve summdálként di. (Annus néniel helyenként újabb, nem-népi szövegsorok is elhangzanak.) A dallam igen népszerű, számos dallam- és szövegváltozatot termett. Az 1848-49-es szabadságharchoz azonban nincs köze, Gábor Áron nevét az 1948-as centenárium ünnepegek során illesztették bele népoalkiadványaink szerzői.
507	Szánt a babám, sejhaj	Édesanyjától ezt is. Mind kérdeztem, mikor gyermek voltam, hogy hál van az a borsosú hujd? Az. munda édesanyján, itessze val, messze, Szamosújvórtól még sokkal messzebb. Valamit kellett mondjon nekem, úgy emlékszem.	kifejlett új stílusú		Barók Béla 1506-ban Békés megyében gyűjtött vátozata iskola, népdalmozgalm révén terjedt el országsszerte. A dallamrak azonban vannak némileg eltérő, más szövegt változatok is. Erdélyből egykről sincsen adatunk.
508	Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak	Nem emlékszem. kitől tanultam.	oudak-kakas-mulatató stílusú		Az új magyar népdalstílus számos jellegzetességét mutató táncdallam. Országsszerre elterjedt, igen körkvetelt.
509	Száz pengőnek öven a fele	[Mind az mondják részeges vagyok.]	népies műdal	ismeretlen	
510	Százados úr, sejtélaj	Nem emlékszem. kitől... A Jo sten tudja már.	kifejlett új stílusú		Általánosan elterjedt katonanóta.

511	Szegény asszony fia vagyok	Volt egy legény, milyen Pista, csak a csúnevet tudom: „Patriót” Pista, Erre lehet jól táncolni.	népies műval	sme-etlen	A dal második sora elmaradt; harmadik sora más dallamokkal való keveredéssől született; szövege két különböző versszakból állt össze.	
512	Szégyen volna, ha én aztat nem tudnám (A)	Ezt is a lakodalomba énekelik. Ennek sok szakasza van, vagy négy szakasza. Anyámtól tanultam.	kifejtett új stílusú		Közelí változatai nem tartalmazza Bereczky János kétsoroszata. Ld. Most <i>jóvak a nagyvőrodi foghízó</i> . Annus néni előadása kissé módosított, a jellegzetes sorozó ritmusok több helyen elmosódnak.	
513	Szégyen volna, ha én aztat nem tudnám (B)	Ez egy változata [az előzőnek]. Valahol hallottam én is...	kifejtett új stílusú		Közelí változatait csak Arad megyéből, illetve a Kolozs megyei Választóról ismerjük – azonban ez utóbbiak első sora egy hanggal lejjebb zár.	
514	Széles a Balaton víze	Ez nagyapám éneke volt, Benedek Márton. Jaj, de szép ez is.	kifejtett új stílusú		Országsejete ismert, többféle szövege: és számtalan azóó dallami változattal élő dallamtagus.	
515	Széles az utca, a füzesi utca	Ezt katusól, arról a „rózbücsű lányról [a 4. képen] tanultam, ő a nagybátyjától... „Bíráng” Pistanak mondták a nagybátyját, mert törvénytelen gyermeke volt az anyjának. Hajdú Pistanak hívta, de „Bíráng” Pistanak mondták. Anikó néninek fia.	népies műval	sme-etlen	Katonanóta.	
516	Szent János, az Isten éltesen	Nagyanyámtól, Julikától. Itt, ő tudta ezeket a rigliket. Ez Szent János-köszöntő ének. Tehát János neve napról énekelik.	újzerű kisamitusú		Erdélyben használatos, 17. vagy 18. századi eredetű névnapköszöntő.	Házigađa, aluszoł-e
517	Szép a rózsza hónapos koráig	Veres Ida néntől.			Dallamunknak az alachang 7. fokáról induló dallamvonalú változatai Erdélyből ismertek, míg a Dunántúlon, az Alföldön és a Heföldön é ő közeli változatok rendszeren az 5. vagy 6. fokról indulnak. Az erdélyi változatok további érdekessége, hogy 10 és 11 es szövegismétléseket egyaránt hordoznak. Ld. még: <i>Mirek nekem Kolozsvár</i> .	
518	Szép a tavasz, szép a nyár	Sok ember tudta ezt. Már újabb egy kiscit.	újzerű kisamitusú		Műzenei fordulatok is tartalmazó, ám nyelvtérletsejete közkedve és gazdagon variálódó callamcsalád tagja, ezen belül egy jól elkülönülő, csak Erdélyben ismert altipushoz tartozik.	lnaktelki hegytetőn
519	Szép asszonynak kurizálók	Húlia Pkili ezt is. Elbuc-tyutty kúrunk, olyan zsidós [őűű csúrdás] ez.	népies műval	B. Fehér János	Szövegkezdete: <i>Szép asszonynak kurizálók... Erdemes fellüvelyi szöveg és dallam folklórizálódásának jelenségeire, különösen a befejező dallamfordulat átalakulására.</i>	
520	Szépen legel a báróné gulyája	Ballada. Pap Irmától és Pap Maritól, testvérek voltak.			A <i>Bárónasszony és gulyás</i> balladája országosan ismert. Többféle dallammal, még módallamokkal is használatos, bár Erdélyben inkább régi stílusú népdalokkal. Az itt hallhatóval – mely stílus szerint 19. századi eredetű lehet – egyelőre nincs más adatunk.	
521	Szépen úszik a vadkacsa a vízben	Sokan tudták ezt is.	kifejtett új stílusú		Általánosan ismert, gazdagon variálódó dalom.	
522	Szerbiában megálják a sáncot	Vernis Ida néntől.	újzerű kisamitusú – folklórizálódott népies műval		A 19. század elsője óta ismert, német eredetű dallam: változata, melynek eredeti, idegenszerű ritmusa-többféleképpen simította el a magyar népi zenevezérek: itt például az egyik megalkodást, a parlando – beszédszerű – előadást hallgadjuk. E dallammal énekelik Petőfi <i>Távolból</i> című versét is: <i>Kis lak ál a nagy Dunán mentében...</i>	
523	Szerbiában megálják a trombitát	Apósontól, mert ő is volt fegyveres. Ő is volt a második világháborúban.	kifejtett új stílusú		Általánosan ismert, gazdagon variálódó dalom.	
524	Szereltem, szereltem, átkozott gyötrelmem	Ez is szto. Dani Veronának hívta az asszonyt, akitől ezt hallottam. Nagy énekes volt az.	kifejtett új stílusú		Általánosan ismert.	
525	Szerettelek, szeretél...	Ezt Erdősi néni énekelte. Őj, ült le a kúszhegyre, oszt ilyen jógatva énekelte az az öregasszony, én Istenem... [utánzóva éneklj]. Ezt nem muszájálják. Erdősi néntől hallottam, hogy éneklj a kúszhegyen, aki rajta van a Nemes utcán (4. kép), fogja a kicsi széket.	duda-kenés-muliatató stílusú		Ld. az <i>Azt gondoltod, te ügyetlen</i> kezdetű dal lejegyzetét	Édesanyám, gyűjts gyertyára
526	Szilágyi Erzsébet	Egy öreg bácsi volt, az is füzesi volt, nem tudom milyen János bácsinak hívják, de gyermekkortomban már beköltöztek Szamosújvárra. Nem is tudom, milyen János volt a neve. Nem is János bácsinak mondtuk régen, hanem báty.	népies műval	sme-ellen – Arany János	Arany János: <i>Mátyás anyja</i> című balladájának szövegű előadása. Dallama háromsoros népies műdal, mely motívumai, dallamsorai alapján <i>Keresztes Mihály – Pésti Vilmos: Az én jó apámról... és Dankó Pista – Gárdonyi Géza. Írom a levelem: Bologh Mórának...</i> kezdetű nótáiból kontaminálható.	

527	Szívük vígsággal ma bétölt	Na ezt muszállta Pikli karácsony estéjén, mikor járt kántálni a legényekkel lányos hazakösz. Ezzel kérdézkedtek be, ezzel a dallammal. Megálltak a verandára vagy a tornácra, vagy ami volt, nem mentek be, míg ezt el nem... Aztán meggyújtotta a garázs vagy gazdaszóny a kapu; hogy mikor elvegezték, hogy jöhetnek be. Ha megnyílt az ajtó, azt jelentette, hogy „öngárvé” voltak. Volt, ahol nem is fogadták. Nem volt mindenkinek tehetsége, hogy a zenészeket fizessen, meg annyi embert, legényt ellásson palínkával meg borral. Hát régen se volt kolbászból a kert. Volt, ahol nem gyújtottak villanyt.	reformatus egyházi ének —ereszkedő dūr		A 17. század vége óta máig tartalmazzák a reformatus énekeskönyvek.	
528-529	Szombaton délután nem leszek itthon (I-II)	Ez... volt egy legény, nem tudom minek hittak. Nem tudom a nevit. Szolga volt, Salaknál, a fő úrsornál. Én attól tanultam, attól na lottam leggyanarabb. Valami Fodor, de a másik nevire nem emlékszem.	korai új stílusú		Általánosan ismert. Ritmusa népies műdalról kölcsönözve.	
530	Szomszédasszony káposztát főz (A)	Nagyon jó mulatók ez.	dūr ereszkedő		Az A szótörő, a tavalyi kettőféle változata itt együtt szólt meg.	
531	Szomszédasszony káposztát főz (B)		kifejtett új stílusú		Általánosan ismert. I. d. még: <i>Róliem a kendercére</i> .	
532	Szomszédasszony, seje haj	A Jóisten tudja, kitől tanultam.	kifejtett új stílusú		Általánosan ismert, néhány jellegzetes dallamváltozatot tartalmaz.	
533	Te csaltál meg, nem én téged	Erik a régi legények, „Pampú” Pista, s ezik... Mulatósága lakodalmasba, táncba, bálokba... Ez is csárdás.	folklorizálódott népies műdal – újszerű kísámbitusú	ismertetlen	Országos ismert, táncszállamként használatos. A dallam első fele alig variálódik, utolsója alkápián azonban több állapota is megkülönböztetünk; ezek közül Annus német a gyakrabban hallhatóhoz tartozik. Nérványzó versszakkal használják.	Te csaltál meg, nem én téged I.
534	Tokergőnek, csavargónak tart engem az egész világ	Szabó Papp Pista szomszéd éneke.	kifejtett új stílusú		Általánosan ismert, az 1. világháború óta.	
535	Tele van a temető árka vízzel	Ezt is édesanyámtól s a testvéremtől, töle tanultam ezt. Szép kesergő ének. Jaj, de szép ez! Gyönyörű ének.	kifejtett új stílusú		Elsősorban a Mezőségen kedvelt, emellett Erdély más területein és Moldvában felbukkant dallamitípus.	
536	Temelet van máma nagy Oroszországba	Erdős Andrásról ez.	népies műdal	ismertetlen		
537	Temető kapuja...	Mind valamelyik országosnyitól az utcába a sok közül.	folklorizálódott népies műdal – emelkedő nagyambitusú		Általánosan ismert. Dallamvonalas, de elsősorban nagy hangterjedelmű műdalszerű, ezen gyakran egykezesnek oktatás törőssel igazítani az énekesek.	
538	Testvér, testvér, székel-magyar testvér	Ezt szegőmőltől, Hídeg Martontól hallottam, s testvéremtől. Pistától, ki rajta van a képer, hogy első volt 142. kép. Az [Hídeg Marton] is szépen tudott énekelni, de inkább hallgatokat tudott. '25-ben született. Testvérem, Kókua férje.	kifejtett népies műdal – kifejtett új stílusú		Általánosan ismert, gazdagon variálódó új stílusú dallamforma újrafogalmazása, aktuális katonaszövegekkel.	
539	Tintacseruzával írott tábori levél	Róztól tanultam. Ráki Róztól. Nagyidény volt, én még kicsi lódný voltam, nyolc évvel voltam kisebb. Mind mentem hozzá, hogy tanuljak énekeket, s az anyjától, Itaki némtől.	népies műdal	ismertetlen		
540	Tízszépartján aludtam	Ezt furulyával énekeltem Szlovákiában ereőtt vagy tizenöt évvel, furulya után. Ezt sok helyen énekeltem itt, Romániába is szőlőba. Szatmár megyében is voltunk egyse. Nem jut eszembe, olyan érdekes neve volt a helységnek, nem jut eszembe. S Vízbe, mikor meg voltam hiva énekelni. Szikán még román időben voltam énekelni. A sziki asszonyok azt kántolták: „Jaj, együtt meg a szádott!” Olyan szípen tudtam énekelni. Ez a 60-as évekbe volt.	korai új stílusú		A 19. század vége felé született balladaszöveg. A betyár utazóvétele, számos dallamhoz kapcsolódik. Az itt hallható is országoserte előfordul. Az egyébként módos jellegű zene származás változatban él, ám szövegében csakis a balladára korlátozódik.	
541	Tizenhárom fecske, szép barna menyecske	Ez is egy olyan mulatók ának vót. Hallottam a nagybakkól a táncban. Nem mondhatni éppen tánczenének. Mikor a pár le volt állva, sokszor a lányok fogódzkodunk össze, s énekeltek, muzsikaszó nélkül. Ameddig kezdődött el a pár, a páros tánc.	emelkedő nagyambitusú		Gazdagon variálódó, az egész nyelvterületen megtalálható dallamitípus	A temetőkapu
542	Tizenhárom fodor van a szoknyámon	Erre lehet táncolni, csárdást. Pikli muzsikálta ezt mind. És én mind a régi országosnyitól hallottam, a nagyobb leányoktól... A táncba mikor mentem, mind figyeltem, hallgattam, hogy a nagyobbak hogy énekeltek.	kifejtett új stílusú		Gazdagon variálódó dallamcsalád tagja, ám az itt hallható változat terjesztésén iskolai, népdalmozgalmi, rádió is részt vett.	

543	Tudtad, hogy fáj	Ez keringő, vagy mi. Ugye keringő? Tangó.	műdal	Consuelo Velázquez zenéje (Bosoma szöveget Szeretlek én, jőjj vissza hozzám.) Fekete György írta.		
544	Túl a Tiszián halász legény vagyok én	Daruka Zsigmondról...	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert dallam, melynek azonban B sora másként szokásos. Ld. <i>Túl a vízen mandulafa virágzik</i> .	
545	Túl a vízen faragnak az ácsok	Nem tudom, kiől tanultam. Inkább ismertebb, újabb.	folklorizálódott népies műfaj – kifejlett új stílusú	Matkó Áca	Általánosan ismert, igen kedvelt. Csárdás kísérelő dalluriként főleg az Északkelet-Alföldön és Erdélyben szokásos.	
546	Túl a vízen mandulafa virágzik (A)	Ez megvan a CD-n. Nem emlékszem, kiől. Talán „Csorba” Andriól. (Gálaposi András, „Csorba” a mellékeve.	pszalmódizáló		Egész Erdélyben és Moldvában nagy számban megtalálható dallam típus. A horfogalás előtti örökségünként számon tartott pszalmódizáló dallamtörzsből a parlando-rubato előadásmód jellemző költői, feszős ritmusból csak kevesen vannak közülük. Ez a mondia, vegyem el 1.	Ez a kis árv mind azt mondja, vegyem el 1.
547	Túl a vízen mandulafa virágzik (B)	Ezt Daruka Ilonától. Réti feleségétől tanultam, tehát az anyjától. „Dódi” nénitől [Daruka Ilona anyja].	kifejlett új stílusú		Általánosan ismert dallam, melynek azonban B sora másként szokásos. Ld. <i>Túl a vízen halászlégény vagyok én</i> .	
548	Túl az óperencián	Hát ezt fáncsa, lakodalomban hurrák ezt a keringőt.	műdal	Kálmán Imre – Gábor Andor	Magyar szövegét Gábor Andor írta.	
549	Udvarom, udvarom...	Ez a Jenedek Márton nagypapám éneke is volt. Én tőle tanultam. Ezt énekeltek lakoda omiba, mikor má' vittuk a völgyégyes házhoz, hogy elment a háztól... Iaj, hogy muszájkalták ezt az udvarom!	kifejlett új stílusú		Jellegetes erdélyi dallamváltozat, melynek „Királyhágon-imien” ikerostvére a <i>Fekete a kökény, fehér a virágo</i> vagy <i>Fekete faluba fehér tojary</i> várszék szöveggel kísérik. (i.e. <i>Vérje meg az isten a szeretőm anyját</i> .)	
550	Udvaromon hármat fordult a kocsí	Pápis mind énekelte. Ennek sok szakasza van. Huszár volt ő is. S ez az Imre bácsi is, ad éneke, hogy itt is árok, ott is árok.	pszalmódizáló		Először a lágháborús katonadöntésként vált ismertté. Igenc érdekles, hogy közeli változatai, melyek ősi pszalmódizáló stílusunk jegyét viselik, csakis Erdélyből és Bukovinából ismertek, míg a nyelvterület minden más részén hasonló, de jelentősen „moderner” hangkiszárlattal és dallamfordulattalakkal élő variánsai éltek. Figyeljük meg a legutolsó versszakban: ez erotikus „humor” a háborús hétköznapok tragédiájának kifejezését rejtji, ez a szövegváltozat így szintén katonaszöveg...	Udvaromon hármat fordult a kocsí
551-552	Ugat a kutya, a tarka (I,II)	Na ezt énekeltem én magyarul a 60-as években, talán itt benne Szamosújvárt a rajonnál. Elő helyet veztem itt is, azért viték engem egyetű. Kolozsvára, az éneklart levágják. Mert volt fűzesi éneklart, asszonyok, románok is, magyarul is. Vegyes éneklart volt, voltak vagy harmincketter benne. S a rajonnál ők nem váltak be, engem mint szílistát viték a tartományhoz énekeljek a kolozsvári főúren a nagy kultúrába. A szudentoknak a kultúrába, ottan énekeltem. Mikrofon nélkül, olyan erős volt a hangom, lsteneml Hogy is születtem olyanakk?	népies műfaj – újszerű kszambitusú	Néador József	Kérgea a tenyereit... Amus réni változata legjobban a műdálra hasonlít. A dalnak országázerre léteznek ennél nagyobb különbségeket murató – némileg folklorizálódott – változatai is.	
553	Ugat a kutvám, a Bodri	Ez erőst régl! Vót egy szegény asszony, járt a faluba kenderet hehelni meg gerbeelni. Fogadták meg az asszonyok, de ez egy olyan szegény, elhagyott asszony volt, szinte kolosnőnek bevállott. Attól tanultuk. Jött oda a háza nánékhez, Ági nánékhez, jött oda kender gerbeelni, s én olyan kicsi leány voltam, mentem átal a szomszédba, hogy halljam, hogy Veronka néni hogy énekel. S aztán tőle tanultuk, „Gádszo” Veronkának csúfolták. Laposi Veronka volt kulonben a neve. (Na látja, aneilyik állította meg a szellemet. Laposi Geirginek hírták, nem Bóroni Geirginek, Lajos Geirginek. Laposi Geri volt. Most juttott eszembe. Láska, minden eszembe jött.) Ugy elzúllott, olyan egy piszkos, egy mocskos öregasszony lett beldő. De énekelni azt szípen tudott.	pszalmódizáló	Csak Erdélyben ismert dallamtiús változata, mely csak Erdőgongosfuzesői ismert.	Mikor engem térjhez adtak. Bog a bárány az erdőben	

554	Új sír van a temetőbe	Én attól a Dani Varonától hallottam legnabarább, mind azt mint gyerek. Kicsi leány voltam, mondták ki a temetőre: valaki fiatal meghalt, aztán az a Veronka néni énekelte, szíj hangja volt, mindekljéltől kivált. Énekeltek még mások is, de ő volt a fő, ahogy énekeltek. Ő énekelte ezt is, hogy <i>Íé tudod, hogy beteg vagyok</i> .	népies mődal	ismeretlen		
555	Vadkörtetla fehért virágzik	Ez szép. Katonének. Kántor Zsigmond, Szeppanyos Doma, H de g istván, mikor felálltak énekelni... S utána az uram mikor felállt, Hidog Zolt, Hidog Pista, Hidog Sanyi, mind Hidog fiúk voltak. Akkor még voltak más nevű fiúk is. Ezek mind unokatestvérek voltak. Mikor felálltak énekelni a muskátás előtt! De először az öregektől tanulák meg ő is.	kifejlett új, stílusú		Általánosan ismert, szinte csakis katonaszövegekkel.	
556	Vadvirágos erdőszélen	Ezt Hidog P. csatló, aki volt tsz-elnök. Isj, milyen jól tudott énekelni!	népies mődal	ismeretlen		
557	Valahol a lengyel földön		népies mődal	ismeretlen	2. világháborús katonanóta. Szövegkezdete – természetesen – változó: <i>A kárpátok mely árkaiban... vagy Valahol az orosz fronton</i> <i>sórgúlnak a fák... s.b.</i>	
558	Valahol a Volga mentén	Ezt egy öregasszonytól, Kántor Zsuzsának hívták.	népies mődal	ismeretlen	Dallamát orosz népdálnak tudjuk – vagy orosz népies műdálnak –, jelen magyar szövegének szerzője ismeretlen.	
559	Valamikor néked szedtem	Ezt Borzasi Marci „Puskica” tanultam. ’18-ba született. Tangó és is Régdi tudom ezt is.	népies mődal	Mr’vay Károly – Szilgyi József	<i>Valamikor néked vittem...</i>	
560	Van nekem egy imakönyvem	Hidog Pista, s az emberem... Én nem kellett, töle tanuljam, mert együtt énekeltek. Férjemet Hidog Istvánnak mondták, azt meg H de g P. stának.	folklorizálódott népies mődal – újszerű kísambitusú		A 19. század 2. feléből ismert népies mődal. Népi változatait több helyről ismerjük; Erdélyből csak két adatunk van róla.	A miskolci híres ballaban
561-562	Van nékem egy selyemkendőm (I,II)	Dani Véronca éneke volt ez is.	folklorizálódott népies mődal – kifejlett új stílusú	ismeretlen	Országsserte fel-felbukkan.	
563	Végimentem az utcán	Na ez egy jó csárdás. Marci báty-csárdás [lapohns Márton, szépenyerűszentmártoni primás, sz. 1917 k.), de Pikli is muszkálta. Ezek olyan jó csárdások, ezt úgy hízlák! Pikli-csárdás ez, s Marci bátyé.	folklorizálódott népies mődal – kifejlett új stílusú	ismeretlen	1881 óta több népszínműben szerepelt ez a dala m.	
564	Vékony a nádszál, lehajlik a földre	Ez is ismertebb volt így lakodalmakba, táncon, mikor mulatni a muzsikás mellett... Pikli mind tudta ezeket.	kifejlett új, stílusú	ismeretlen	Általánosan ismert.	
565	Vékony héja...	Ezek mind olyan én lénykori énekéim. Na ezt Kaszian Annától... Ez a „szorgo vizes” [ének]. Erre még táncolhas is, itt-kább csárdás. Olyan lassabban húzzák, olyan ritkán, szépen játsszák. Alig-alig lépkedtek rá. Ebbe aki akart, felállt, úgy lassan ringatva. En úgy el tudhám járn! Pergés nem volt, úgy lassan forgogtak benne, fordultak	népies mődal	ismeretlen	Jellemzően a Mezősége, többféle szótágszám-változatban ismert dalla m.	Száll le, madár, a kapuról
566	Verd meg Isten verd meg azt		újszerű kísambitusú			
567	Verje meg az Isten a szeretőm anyját	Ez milyen ének? Mind Verna Jóska.	kifejlett új, stílusú		Jellegetes: erdélyi dallamváltozat, melynek „Királyhágón-innen!” ikertestvére a <i>Fekete a kőkeny, fehér a árda</i> vagy <i>Fekete fauba</i> <i>fehér tarony látszik</i> szöveggel közismert. (Ld. <i>Újvarom, udvarom</i> .)	
568-569	Visszakérem azt a szívet (I,II)	Hallgató.	népies mődal	ismeretlen	<i>Van egy szőke asszony...</i>	
570	Volt egy szőke asszony	Hajdú. Enritől hallottam ezt, az ilyen tangókat szerettem. Akit mondham, hogy úgy szeretett fogáolni. De fűzcsi párost, inkább ereket az ú-i táncokat szerettem.	népies mődal	Sándor János – Jávori László		
571	Vonat, vonat, betyárvonat	Kántor Pista meg Zsigmond éneke volt. Ezek két testvérek voltak. Szíj hangjuk volt. Szép, gyönyörű magos szál emberek voltak.	népies mődal	Kólay István – Kovács Kálmán	Második versszakunk egy másik hasonló katonanótából való, többé- kevésbé sikerült átálolgózás.	
572	Zavaros a Tisza (Bogár Imre balladája)	<i>Szép ez a ballada. Ez még kálósna is erős tetszett, ahogy én</i> <i>énekelem. Nem emlékszem, honnan van.</i>	korai új stílusú		Bogár Imre balladája a 1870-es évekű. Több ucalnyl dallamtípushoz kapcsolódik, épp úgy, mint <i>A megszólaló halott</i> balladája. Az itt hallható – önmagában is váltó-ékony – dallammal pontosan egyezkedik nem találtunk, szélesebb változatköre azonban országosan elterjedt, köztük mőda szerűbbek és népdalszerűbbek egyaránt vannak.	
573	Zavaros a Tisza vize, nem tiszta		folklorizálódott népies mődal – emelkedő nagyambitusú	J. Apáthy Gyula	Országsserte és a szlovák nyelvterületen is ismert. Ld. még: <i>Leszedik</i> <i>az ibolyát a szögért, Részeg vagyok, rózsám</i> .	

574	Zavaros a Tisza	Édesanyjától tanultam. Tátka-ének ez, nagyapám, tátikának mondtuk. S nagyanyám volt Pap Dóri, de mi mámiának mondtuk. Benedek Márton volt a nagyapám, őt is tátikának mondtuk. A Nemes utcai Barabás Jlikát csak mámiának mondtuk. En a Nemes utcai Lakatos Ferenc támat nem ismertem. Lehet, nem voltam megszületve, úgy lehetett. Az korán meghalt, nagyanyám elmaradt hal gyermekkel, azért olyan bátoros, nem ül ki a Nemes utcába se a többi asszonyok közé, nem volt kedve, hogy hallgassa ott a csevegéseket.	kifejlett új stílusú		Eredőből több folklorgyűszünk van róla, ezen kívül a nyugatabbi tájakon is fel-felbukkan.	
575	Zöld a búza, zöld a búza...	Ere is jól lehet látni mi. Haj, hogy lehet látni!	újszerű kisambitusú – folklorizálódott népies műdal		„Elterjedt: akocalmi dallamtipus” – írja róla Dorosy László. Műzenei fordulatait általában nagyrést elismítja a népzenei gyakorlat. Ld. <i>Kinó</i> és <i>a zsebkendőmet tiszta fehérre</i> .	Egy szem búza, két szem buza, kukoricaszár
576	Zöld a kökény, recece	Ezekről a Daruka leányokról, ők tudtak elféle cipcel énekeket.	népies műdal	Kórodi Gyula	<i>Kék a kökény, recece</i>	
577	Zöld a petrezselyem, zöld a hagymaszár	Óvodás ének, óvodába tartottam.	népies műdal	ismeretlen	Az 1900-as évek elejétől kiment.	
578	Zöld erdőbe terem a mérges kígyó	Táncos, lakodalomban muzsikáltak ezeket.	népies műdal – újszerű kisambitusú	ismeretlen	19. század táncnóta, általános ismert.	
579	Zöld erdőbe, zöld mezőbe sétál ott egy páva	Valam Bartók-ének ez. Iskolába tanultam.	újszerű kisambitusú		Valószínűleg folklorizálódott népies műdal. Változatai igen hasonlóak Zöld erdőben, zöld agymához; Eredőből csak két gyűjtési adtuk van róla, oda minden mezőben sétát egy búzával énekeskönyveket, iskolán keresztül jutott el.	Zöld erdőben, zöld mezőben sétát egy páva
580	Zúg az erdő, cseng a merő	Szappanyos Domától tanultam.	kifejlett új stílusú		Közel változatai csakis Erdélyben ének.	
581	Zsindelyes a bádogos a debreceni nagy kaszárnya	Lapohna Zsigmondról, sz-olrők volt ez is.	kifejlett új stílusú		Több közismert folklorizálódott népies műdal és népi dal lamváltozat kontaminációja, modern szöveggel.	

A könyvben szereplő dallamok és szövegek gyűjtési adatai:

Komárom, 2013. június (Gy.: Horsa István)

Ördögösfüzes, 2014. március 3-5. (Gy.: Horsa István, Hanusz Zoltán)

Ördögösfüzes, 2015. január 30. - február 1. (Gy.: Horsa István, Hanusz Zoltán, Hanusz Zsuzsanna)

A könyvben szereplő képek készítői:

Címlapfotó: Decsi Kati

1.-18., 20., 22.-53. kép: Annus néni családi képei, ill. archív fotók

59. kép: Decsi Kati

56., 57., 60., 61. kép: Hanusz Zoltán

54., 55. kép: Horsa Istvánné

21., 58. kép: Szűr Annamária

A DVD-melléklet tartalma:

1. Fényképek (a könyvben szereplő, illetve további fotók)

2. Dokumentumok (kéziratok, levelek stb.)

3. Kották

4. Hangfelvételek: Az Annus nénitől felgyűjtött teljes dalrepertoár hanganyaga

Raadás: Füzesi katonakisérő (Ritka Magyar Folkband, 2013)

Hideg Anna - ének

Jékely Gáspár „Pikó” - hegedű

Horsa István - hegedű

Hanusz Zoltán - kontra

Farkas Róbert - bőgő

